

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

ΕΤΟΣ : **2017**

Περίληψη

Διεθνής προστασία προσφύγων - Ασφαλής τρίτη χώρα -. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα εν όψει της προστασίας που παρέχεται στον «συγκεκριμένο» εκάστοτε αιτούντα. Απορριπτέοι, στο σύνολό τους, οι λόγοι ακυρώσεως με τους οποίους πλήττεται, ως μη νομίμως και ανεπαρκώς αιτιολογημένη, η προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής Προσφυγών, κατά το μέρος που έγινε με την πράξη αυτή δεκτή η συνδρομή στην περίπτωση του αιτούντος των κριτηρίων α' έως ε' του άρθρου 56 παρ. 1 του ν. 4375/2016 (Αντίθετη μειοψηφία). Η διέλευση του αιτούντος διεθνή προστασία από τρίτη χώρα σε συνδυασμό με την παραμονή του επί ενάμιση μήνα στην τρίτη αυτή χώρα και την γεινίαση της χώρας αυτής με την χώρα καταγωγής του, στοιχειοθετούν τον απαιτούμενο κατά νόμο σύνδεσμο, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για τον αιτούντα διεθνή προστασία αλλοδαπό ή ανιθαγενή να μεταβεί στην τρίτη αυτή χώρα (Αντίθετη μειοψηφία). Δεν καταλείπεται εύλογη αμφιβολία περί την έννοια του άρθρου 38 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ ή περί το κύρος ή την ερμηνεία πράξης οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, συνεπώς, δεν συντρέχει λόγος υποβολής προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Αντίθετη μειοψηφία).

Κείμενο Απόφασης

Αριθμός 2347/2017

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 10 Μαρτίου 2017 με την εξής σύνθεση: Νικ. Σακελλαρίου, Πρόεδρος, Αθ. Ράντος, Χρ. Ράμμος, Αντιπρόεδροι του Συμβουλίου της Επικρατείας, Δ. Μαρινάκης, Ι. Μαντζουράνης, Αικ. Χριστοφορίδου, Δ. Σκαλτσούνης, Π. Ευστρατίου, Μ. Γκορτζολίδου, Ε. Νίκα, Ε. Αντωνόπουλος, Π. Καρλή, Σπ. Χρυσικοπούλου, Μ. Παπαδοπούλου, Β. Αραβαντινός, Ε. Κουσιουρής, Β. Ραφτοπούλου, Κ. Κουσούλης, Κ. Πισπιρίγκος, Β. Αναγνωστοπούλου-Σαρρή, Π. Χαμάκος, Ηλ. Μάζος, Χρ. Ντουχάνης, Θ. Τζοβαρίδου, Κ. Νικολάου, Κ. Κονιδισιώτου, Αγγ. Μίντζια, Σύμβουλοι, Χρ. Λιάκουρας, Μ.-Α. Τσακάλη, Π. Χαλιούλιας, Πάρεδροι. Από τους ανωτέρω οι Σύμβουλοι Χρ. Ντουχάνης και Αγγ. Μίντζια καθώς και η Πάρεδρος Μ.-Α. Τσακάλη μετέχουν ως αναπληρωματικά μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 του ν. 3719/2008. Γραμματέας η Ελ. Γκίκα.

Για να δικάσει την από 14ης Σεπτεμβρίου 2016 αίτηση:

Του ... , διοικητικά κρατούμενου προς επανεισδοχή στο Α.Τ. Μυτιλήνης, ο οποίος παρέστη με τη δικηγόρο Παναγιώτα Μασουρίδου (Α.Μ. 28717), που τη διόρισε με πληρεξούσιο,

κατά των Υπουργών: 1) Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και ήδη Μεταναστευτικής Πολιτικής, 2) Οικονομικών, οι οποίοι παρέστησαν με τους: α) Παναγιώτη Παππά, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους και β) Παντελή Παπαδάκη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και 3) Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο οποίος παρέστη με τη Βασιλική Πανταζή, Νομική Σύμβουλο του Κράτους.

Η πιο πάνω αίτηση παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, κατόπιν της υπ' αριθ. 445/2017 αποφάσεως του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, προκειμένου να επιλύσει η Ολομέλεια τα ζητήματα που αναφέρονται στην απόφαση.

Με την αίτηση αυτή ο αιτών επιδιώκει να ακυρωθούν οι υπ' αριθμ.: α) 9883/2016 (ΦΕΚ Β' 1862/24.6.2016), β) 3005/2016 (ΦΕΚ τ. Υ.Ο.Δ.Δ. 392/20.7.2016) Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, γ) 3004/2016 (ΦΕΚ Β' 2206/15.7.2016) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, δ) 4159/8.9.2016 απόφαση της 3ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της παραπεμπτικής αποφάσεως, η οποία επέχει θέση εισηγήσεως, από τον εισηγητή, Σύμβουλο Ηλ. Μάζο.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε την πληρεξουσία του αιτούντος, η οποία ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τους αντιπροσώπους των Υπουργών, οι οποίοι ζήτησαν την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο ν Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινομένης αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (διπλότυπο είσπραξης τύπου Α', Σειρά Θ 1019295/9264/15.9.2016 της Δ.Ο.Υ. Δ' Αθηνών).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση: α. της με αριθμ. 9883/24.6.2016 κοινής απόφασης (ΚΥΑ) των Υπουργών i. Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, ii. Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και iii. Οικονομικών (ΦΕΚ Β' 1862/24.6.2016), με την οποία ορίστηκε ο αριθμός των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών του άρθρου 4 του ν. 4375/2016 σε πέντε καθώς και ο αριθμός των αναπληρωτών των μελών τους, όπως η παράγραφος 1 αυτής, σχετικά με τον αριθμό

των ανωτέρω επιτροπών, αντικαταστάθηκε με την 6373/25.10.2016 ΚΥΑ των ιδίων Υπουργών (ΦΕΚ Β' 3504/31.10.2016) και ορίσθηκε ο αριθμός των επιτροπών σε δώδεκα, β. της με αριθμ. 3006/18.7.2016 κοινής απόφασης των Υπουργών i. Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, ii. Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και iii. Οικονομικών (ΦΕΚ 392, τ. Υ.Ο.Δ.Δ., διόρθωση σφαλμάτων ΦΕΚ 429/5.8.2016, τ. Υ.Ο.Δ.Δ.), με την οποία αφ' ενός συγκροτήθηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης πέντε τριμελείς Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών, αφ' ετέρου δε καθορίσθηκαν η σύνθεση της καθεμιάς με δύο δικαστικούς λειτουργούς και ένα μέλος υποδειχθέν από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες, καθώς και οι αναπληρωτές των μελών των ως άνω επιτροπών, γ. της με αριθμ. 3004/15.7.2016 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης με τίτλο «Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών» (ΦΕΚ Β' 2206/15.7.2016), και δ. της με αριθμ. 4159/8.9.2016 απόφασης της 3ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, με την οποία απορρίφθηκε προσφυγή του ήδη αιτούντος κατά της απόφασης Α.Υ. 38839/17.8.2016 του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Λέσβου. Με την τελευταία αυτή πράξη είχε απορριφθεί αίτημα του ήδη αιτούντος αλλοδαπού να τύχει διεθνούς προστασίας κατά την έννοια της οδηγίας 2011/95/ΕΕ και του π.δ/τος 141/2013

(βλ. κατωτέρω σκέψη 14).

3. Επειδή, η υπόθεση εισάγεται προς συζήτηση στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας κατόπιν παραπομπής, κατ' άρθρ. 14 παρ. 2 περ. α' του π.δ/τος 18/1989 (ΦΕΚ Α' 8), με την απόφαση 445/2017 της επταμελούς συνθέσεως του Δ' Τμήματος του Δικαστηρίου.

4. Επειδή, η πρώτη και η τρίτη προσβαλλόμενες πράξεις (ΚΥΑ 9883/24.6.2016 και Υπουργική Απόφαση 3004/15.7.2016, αντιστοίχως) έχουν κανονιστικό χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, η προκαλούμενη με την υπό κρίση αίτηση διαφορά υπάγεται, ως προς αυτές, στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη (ΚΥΑ 3006/18.7.2016) έχει εν μέρει κανονιστικό και εν μέρει ατομικό χαρακτήρα (κατά το μέρος που με αυτήν καθορίζονται τα συγκεκριμένα πρόσωπα που συγκροτούν τις ανεξάρτητες επιτροπές προσφυγών και οι αναπληρωτές τους), η προκαλούμενη όμως από την ένδικη αμφισβήτηση της πράξης αυτής διαφορά υπάγεται στο σύνολό της στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας, διότι με το άρθρο 15 παρ. 3 περ. α' του ν. 3068/2002 (ΦΕΚ Α' 274), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 49 του ν. 3900/2010 (ΦΕΚ Α' 213), υπήχθησαν στα διοικητικά εφετεία μόνο οι σχετικές με το καθεστώς παροχής διεθνούς προστασίας ατομικές πράξεις. Η δε τέταρτη προσβαλλόμενη πράξη (4159/8.9.2016), με την οποία απορρίφθηκε το αίτημα του ήδη αιτούντος να τύχει διεθνούς προστασίας (ήτοι να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας ή να του χορηγηθεί επικουρική προστασία), υπάγεται δυνάμει της ανωτέρω διατάξεως του άρθρου 15 παρ. 3 περ. α' του ν. 3068/2002, όπως ισχύει, στην αρμοδιότητα του οικείου διοικητικού εφετείου και μόνο κατ' άφεση στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας. Συντρέχει, όμως, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, περίπτωση να κρατηθεί και να δικασθεί η υπόθεση και κατά το μέρος αυτό, λόγω συναφείας της ως άνω τέταρτης ένδικης πράξης με τις λοιπές προσβαλλόμενες (άρθρο 34 παρ. 1 ν. 1968/1991, ΦΕΚ Α' 150), εφ' όσον, όπως προκύπτει από το προοίμιο της (σημεία δ' και ε'), η πράξη αυτή εκδόθηκε από όργανο (3η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών) που συγκροτήθηκε με την δεύτερη προσβαλλόμενη ΚΥΑ, κατ' εφαρμογήν της πρώτης προσβαλλομένης Κοινής Απόφασης, εφαρμόσθηκε δε κατά την έκδοσή της η τρίτη προσβαλλόμενη υπουργική απόφαση περί του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών.

5. Επειδή, μετά τη συζήτηση της υποθέσεως στις 29.11.2016 ενώπιον της επταμελούς συνθέσεως του Δ' Τμήματος του Δικαστηρίου, η δεύτερη προσβαλλόμενη ΚΥΑ 3006/18.7.2016 τροποποιήθηκε με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 8480/12.12.2016 των Υπουργών

i. Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ii. Οικονομικών και iii. Μεταναστευτικής Πολιτικής (ΦΕΚ 683/14.12.2016, τεύχος Υ.Ο.Δ.Δ.), με την οποία συγκροτούνται δώδεκα συνολικά Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών, καθορίζεται η σύνθεση εκάστης των επτά επί πλέον επιτροπών που συγκροτούνται το πρώτον με την εν λόγω τροποποιητική απόφαση (με δύο δικαστικούς λειτουργούς και ένα μέλος υποδειχθέν από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες), ορίζονται οι αναπληρωτές των μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών και ρυθμίζονται ζητήματα γραμματειακής υποστήριξης του έργου των ανωτέρω επιτροπών.

6. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο αιτών, συριακής ιθαγενείας, ο οποίος γεννήθηκε την 1.1.1996, εισήλθε στην Ελλάδα, μέσω της νήσου Λέσβου, στις 28.7.2016, προερχόμενος από την Τουρκία, και υπέβαλε αίτηση, με την οποία ζήτησε να αναγνωρισθεί ως δικαιούχος διεθνούς προστασίας (από 4.8.2016 «φόρμα καταγραφής αίτησης διεθνούς προστασίας»). Μετά την προσωπική συνέντευξη του αιτούντος στις 8.8.2016, το ανωτέρω αίτημά του απερρίφθη με την απόφαση Α.Υ. 38839/17.8.2016 του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Λέσβου ως απαράδεκτο, κατ'Α επίκληση των άρθρων 54, 55 και 56 του

ν. 4375/2016 και με την ειδικότερη αιτιολογία ότι η Τουρκία μπορεί να χαρακτηριστεί ως «πρώτη χώρα ασύλου» ή «ασφαλής τρίτη χώρα» για τον αιτούντα. Κατά της πράξης αυτής ο αιτών άσκησε την επομένη, 18.8.2016, προσφυγή, η οποία απερρίφθη με την τέταρτη προσβαλλόμενη απόφαση 4159/8.9.2016 της, συγκροτηθείσης, κατά τα αναφερόμενα στην σκέψη 4, με την δεύτερη προσβαλλόμενη ΚΥΑ, 3ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών. Κατά τα γενόμενα δεκτά με την τελευταία αυτή πράξη, η Τουρκία, στην οποία προκύπτει ότι ο αιτών θα τύχει επανεισδοχής, είναι ασφαλής τρίτη χώρα για αυτόν και, συνεπώς το υποβληθέν, κατά τα προεκτεθέντα, αίτημα παροχής διεθνούς προστασίας στον ανωτέρω αλλοδαπό είναι απαράδεκτο, κατά τα άρθρα 54 και 56 του ν. 4375/2016.

7. Επειδή, στο άρθρο 78 (πρώην άρθρα 63, σημεία 1 και 2, και 64, παράγραφος 2 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας [ΣΕΚ]) του Κεφαλαίου 2 "Πολιτικές σχετικά με τους ελέγχους στα σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση", του Τίτλου V "Ο Χώρος Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης" της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ, βλ. ενοποιημένη απόδοση: ΕΕ C 202 της 7ης Ιουνίου 2016, σελ. 47 επ.) προβλέπονται τα εξής: «1. Η Ένωση αναπτύσσει κοινή πολιτική στους τομείς του ασύλου, της επικουρικής προστασίας και της προσωρινής προστασίας με στόχο να παρέχεται το κατάλληλο καθεστώς σε οποιοδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας χρήζει διεθνούς προστασίας και να εξασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης. Η πολιτική αυτή πρέπει να συνάδει με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και με το Πρωτόκολλο της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων, καθώς και με άλλες συναφείς συμβάσεις. 2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν μέτρα όσον αφορά κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, στο οποίο περιλαμβάνονται: α) ενιαίο καθεστώς ασύλου υπέρ των υπηκόων τρίτων χωρών, το οποίο ισχύει σε όλη την Ένωση, β) ενιαίο καθεστώς επικουρικής προστασίας για τους υπηκόους τρίτων χωρών που χρήζουν διεθνούς προστασίας, χωρίς να τους χορηγείται ευρωπαϊκό άσυλο, γ) κοινό σύστημα για την προσωρινή προστασία των εκτοπισμένων προσώπων σε περιπτώσεις μαζικής εισροής, δ) κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του ενιαίου καθεστώτος ασύλου ή επικουρικής προστασίας, ε) κριτήρια και μηχανισμοί καθορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης ασύλου ή επικουρικής προστασίας, στ) προδιαγραφές σχετικά με τις προϋποθέσεις υποδοχής αιτούντων άσυλο ή επικουρικής προστασίας, ζ) εταιρικές σχέσεις και συνεργασία με τρίτες χώρες για τη διαχείριση των ροών προσώπων που ζητούν άσυλο ή επικουρική ή προσωρινή προστασία. 3. Εφόσον ένα ή περισσότερα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν επείγουσα κατάσταση, λόγω αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών, το Συμβούλιο μπορεί να εκδίδει, μετά από πρόταση της Επιτροπής, προσωρινά μέτρα υπέρ του εν λόγω κράτους μέλους ή των εν λόγω κρατών μελών. Το Συμβούλιο αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο». Περαιτέρω, στο άρθρο 79 (πρώην άρθρο 63, σημεία 3 και 4, της ΣΕΚ) του ίδιου κεφαλαίου 2 προβλέπεται η ανάπτυξη από την Ένωση κοινής μεταναστευτικής πολιτικής και στο άρθρο 80 ότι: «Οι πολιτικές της Ένωσης που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο και η εφαρμογή τους διέπονται από την αρχή της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών, μεταξύ άλλων και στο οικονομικό επίπεδο. Όποτε απαιτείται, οι πράξεις της Ένωσης που θεσπίζονται βάσει του παρόντος κεφαλαίου περιέχουν κατάλληλα μέτρα για την εφαρμογή της εν λόγω αρχής».

8. Επειδή, στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. ενοποιημένη απόδοση: ΕΕ C 202 της 7ης Ιουνίου 2016, σελ. 389 επ.), ο οποίος είναι νομικά δεσμευτικός, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 της από 13.12.2007 Συνθήκης της Λισσαβώνας (ν. 3671/2008, Α' 129), προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: Άρθρο 4. «Κανείς δεν μπορεί να υποβληθεί σε βασανιστήρια ούτε σε απάνθρωπες ή εξευτελιστικές ποινές ή μεταχείριση». Άρθρο 18. «Το δικαίωμα ασύλου διασφαλίζεται τηρουμένων των κανόνων της Σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και του Πρωτοκόλλου της 31ης Ιανουαρίου

1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων και σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής οριζόμενες ως «οι Συνθήκες»)). Άρθρο 19. «1. Απαγορεύονται οι ομαδικές απελάσεις. 2. Κανείς δεν μπορεί να απομακρυνθεί, να απελαθεί ή να εκδοθεί προς κράτος όπου διατρέχει σοβαρό κίνδυνο να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθεί σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση». Άρθρο 47. «Κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης, έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, τηρουμένων των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να δικασθεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός εύλογης προθεσμίας, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Κάθε πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να συμβουλευέται δικηγόρο και να του αναθέτει την υπεράσπιση και εκπροσώπηση του. Σε όσους δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, παρέχεται δικαστική αρωγή, εφόσον η αρωγή αυτή είναι αναγκαία για να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη». Άρθρο 52. «2. Τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται από τον παρόντα Χάρτη και τα οποία αποτελούν αντικείμενο διατάξεων των Συνθηκών ασκούνται υπό τους όρους και εντός των ορίων που καθορίζονται σε αυτές. 3. Στο βαθμό που ο παρών Χάρτης περιλαμβάνει δικαιώματα που αντιστοιχούν σε δικαιώματα τα οποία διασφαλίζονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η έννοια και η εμβέλειά τους είναι ίδιες με εκείνες που τους αποδίδει η εν λόγω Σύμβαση. Η διάταξη αυτή δεν εμποδίζει το δίκαιο της Ένωσης να παρέχει ευρύτερη προστασία. 4. Στο βαθμό που ο παρών Χάρτης αναγνωρίζει θεμελιώδη δικαιώματα όπως απορρέουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, τα εν λόγω δικαιώματα πρέπει να ερμηνεύονται σύμφωνα με τις παραδόσεις αυτές ... 7. Τα δικαστήρια της Ένωσης και των κρατών μελών λαμβάνουν δεόντως υπόψη τους τις επεξηγήσεις οι οποίες έχουν εκπονηθεί με σκοπό την παροχή κατευθύνσεων για την ερμηνεία του παρόντος Χάρτη». Άρθρο 53. «Καμία διάταξη του παρόντος Χάρτη δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως περιορίζουσα ή θίγουσα τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις θεμελιώδεις ελευθερίες που αναγνωρίζονται στα αντίστοιχα πεδία εφαρμογής από το δίκαιο της Ένωσης, το διεθνές δίκαιο καθώς και από τις διεθνείς συμβάσεις, στις οποίες είναι μέλη η Ένωση, ή όλα τα κράτη μέλη, και ιδίως από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, καθώς και από τα Συντάγματα των κρατών μελών».

9. Επειδή, η από 28.7.1951 Διεθνής Σύμβαση της Γενεύης περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων (εφεξής «Σύμβαση της Γενεύης»), η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. 3989/1959 (ΦΕΚ Α' 201), ορίζει στο άρθρο 1, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Α. Εν τη εννοία της παρούσης συμβάσεως ο όρος «πρόσφυγ» εφαρμόζεται επί: 1. ... 2. Παντός προσώπου όπερ συνεπεία γεγονότων επελθόντων προ της 1ης Ιανουαρίου 1951 και δικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύη της προστασίας της χώρας ταύτης, ή εάν μη έχον υπηκοότητα τινά και ευρισκόμενον συνεπεία τοιούτων γεγονότων εκτός της χώρας της προηγουμένης συνήθους αυτού διαμονής, δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να επιστρέψη εις ταύτην ... Β. 1. Εν τη εννοία της παρούσης Συμβάσεως, αι λέξεις “γεγονότα επελθόντα προ της 1ης Ιανουαρίου 1951” εν άρθρω 1Α σημαίνουν, είτε α) “γεγονότα επελθόντα προ της 1ης Ιανουαρίου 1951 εν Ευρώπη” είτε β) “γεγονότα επελθόντα προ της 1ης Ιανουαρίου 1951 εν Ευρώπη ή αλλαχού ...”». Κατά την δε υπογραφή της ανωτέρω Σύμβασης της Γενεύης η Κυβέρνηση της Τουρκικής Δημοκρατίας δήλωσε ότι, όσον αφορά τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει δυνάμει της εν λόγω Σύμβασης, η διαλαμβανομένη στο άρθρο 1Α διατύπωση «γεγονότα επελθόντα προ της 1ης Ιανουαρίου 1951» θεωρείται ως αναφερομένη σε γεγονότα επελθόντα πριν από την 1η Ιανουαρίου 1951 στην Ευρώπη και ότι, συνεπώς, ουδεμία υποχρέωση αναφερομένη σε γεγονότα «επελθόντα αλλαχού» προτίθεται να αναλάβει. Ακολούθως, με το από 31.1.1967 Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης, το οποίο κυρώθηκε με τον α.ν. 389/1968 (ΦΕΚ Α' 125), καταργήθηκε ο ανωτέρω χρονικός περιορισμός και ορίσθηκε περαιτέρω ότι το εν λόγω πρωτόκολλο θα εφαρμοσθεί χωρίς γεωγραφικό περιορισμό, με την επιφύλαξη ότι «ουχ ήττον, αι ήδη γενόμεναι δηλώσεις, δυνάμει του εδαφίου “α” της παραγράφου 1 του Τμήματος II του πρώτου άρθρου της Συμβάσεως [της Γενεύης] υπό των Κρατών, τα οποία ήσαν ήδη Μέρη αυτής, θα έχουν εφαρμογήν και υπό το καθεστώς του παρόντος πρωτοκόλλου ...» (άρθρο 1 παρ. 2, 3). Εξ άλλου, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που τηρούνται από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, η Τουρκία προσχώρησε στο ανωτέρω Πρωτόκολλο στις 31.7.1968, ρητώς δε διαλαμβάνει το

σχετικό έγγραφο προσχώρησης ότι διατηρείται σε ισχύ η ως άνω προηγούμενη δήλωση περί της εφαρμογής της Σύμβασης της Γενεύης από την χώρα αυτή υπό τον προαναφερθέντα γεωγραφικό περιορισμό.

10. Επειδή, η Σύμβαση της Γενεύης προβλέπει, στο άρθρο 1, τις περιπτώσεις παύσεις, εξαίρεσης και αποκλεισμού από το καθεστώς του πρόσφυγα. Ορίζεται ειδικότερα (υπό 1Γ) ότι παύει η εφαρμογή της Σύμβασης στα πρόσωπα, τα οποία εμπίπτουν στις προστατευτικές διατάξεις της, «1. Εάν έκαμον εκ νέου οικειοθελώς χρήσιν της προστασίας της χώρας ής έχουν την υπηκοότητα, ή 2. εάν μετά την απώλειαν της υπηκοότητος αυτών, οικειοθελώς επανέκτησαν ταύτην, ή 3. εάν απέκτησαν νέαν υπηκοότητα και απολαύουν της υπό της χώρας της νέας αυτών υπηκοότητος παρεχομένης προστασίας, ή 4. εάν επέστρεψαν οικειοθελώς προς εγκατάστασιν, εις την χώραν ην είχαν εγκαταλείψει ή εκτός των συνόρων της οποίας παρέμενον φοβούμενοι διωγμόν, ή 5. εάν δεν δύνανται πλέον να εξακολουθούν αποποιούμενα την υπό της χώρας της υπηκοότητος αυτών παρεχομένην προστασίαν, δεδομένου ότι έχουν παύσει υφιστάμεναι αι προϋποθέσεις συνεπεία των οποίων ανεγνωρίσθησαν ... 6. Εάν προκειμένου περί προσώπων μη κεκτημένων υπηκοότητά τινα δύνανται ταύτα να επιστρέψουν εις την χώραν ένθα είχαν την συνήθη αυτών διαμονήν, δεδομένου ότι αι προϋποθέσεις συνεπεία των οποίων ανεγνωρίσθησαν ως πρόσφυγες, έχουν παύσει υφιστάμεναι ...». Προβλέπεται περαιτέρω (υπό 1Δ και 1Ε) η εξαίρεση από την Σύμβαση των προσώπων εκείνων τα οποία απολαύουν προστασίας ή συνδρομής από άλλα – πλην της Ύπατης Αρμοστείας για τους Πρόσφυγες – όργανα των Ηνωμένων Εθνών ή έχουν αναγνωρισθεί από τις αρμόδιες αρχές της χώρας, στην οποία έχουν εγκατασταθεί, «ως [έχοντα] τα συναφή προς την κτήσιν της υπηκοότητος της χώρας ταύτης δικαιώματα και υποχρεώσεις». Αποκλείονται δε από το προστατευτικό καθεστώς της Σύμβασης τα πρόσωπα (υπό 1ΣΤ) «διά τα οποία υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύη τις ότι: α) έχουν διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας εν τη εννοία των διεθνών συμφωνιών αίτινες συνήφθησαν επί σκοπώ αντιμετώπισεως των αδικημάτων τούτων. β) έχουν διαπράξει σοβαρόν αδίκημα του κοινού ποινικού δικαίου ευρισκόμενα εκτός της χώρας της εισδοχής πριν ή γίνουν δεκτά ως πρόσφυγες υπό της χώρας ταύτης. γ) είναι ένοχα ενεργειών αντιθέτων προς τους σκοπούς και τας αρχάς των Ηνωμένων Εθνών».

11. Επειδή, θεμελιώδη κανόνα της προστασίας των προσφύγων κατά την Σύμβαση της Γενεύης αποτελεί η αρχή της μη επαναπροώθησης, η οποία θεσπίζεται με το άρθρο 33 αυτής («Απαγόρευσις απελάσεως ή επαναπροωθήσεως»), που ορίζει τα ακόλουθα «1. Ουδεμία Συμβαλλομένη Χώρα θα απελαύνη ή θα επαναπροωθή, καθΑ οιοδήποτε τρόπον, πρόσφυγας, εις τα σύνορα εδαφών ένθα η ζωή ή η ελευθερία αυτών απειλούνται δια λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητος, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων. 2. Το εκ της παρούσης διατάξεως απορρέον ευεργέτημα δεν δύναται πάντως να επικαλήται πρόσφυξ όστις, διά σοβαράς αιτίας, θεωρείται επικίνδυνος εις την ασφάλειαν της χώρας ένθα ευρίσκεται ή όστις, έχων τελεσιδίκως καταδικασθή διΑ ιδιαιτέρως σοβαρόν αδίκημα, αποτελεί κίνδυνον διά την Χώραν». Η ανωτέρω Σύμβαση ρυθμίζει περαιτέρω την νομική κατάσταση των προσφύγων, με την, μεταξύ άλλων, κατοχύρωση δικαιωμάτων και την χορήγηση ευεργετημάτων - χωρίς, πάντως, να θίγονται τα δικαιώματα ή ευεργετήματα, τα οποία αναγνωρίζονται στους πρόσφυγες δυνάμει άλλων διατάξεων, άρθρο 5 - αναλόγως του βαθμού διασυνδέσεως του πρόσφυγα με την χώρα στην οποία διαβίω. Συγκεκριμένα, ενώ για την απόλαυση ορισμένων δικαιωμάτων ή ευεργετημάτων αρκεί η ιδιότητα του πρόσφυγα (άρθρα 3 [ίσότητα μεταχείρισης], 13 [προστασία κινητής και ακίνητης περιουσίας], 16 παρ. 1 [δικαίωμα προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου], 20 [σύστημα δελτίου], 22 παρ. 1 [πρόσβαση στην στοιχειώδη εκπαίδευση], 29 [δημοσιονομικές επιβαρύνσεις], 30 [μεταφορά περιουσιακών στοιχείων σε άλλη χώρα] , 33 παρ. 1 [προστασία από την επαναπροώθηση]), σε άλλες περιπτώσεις, όπως προκύπτει από τα κατά την Σύμβαση εξ ίσου αυθεντικά κείμενα αυτής στην αγγλική και στην γαλλική γλώσσα, απαιτείται επί πλέον η συνδρομή προσθέτων προϋποθέσεων: i. Τα άρθρα 4, 27 και 31 παρ. 1, περί της θρησκευτικής ελευθερίας, της χορήγησης δελτίων ταυτότητας και της απαλλαγής από την επιβολή κυρώσεων λόγω παράνομης εισόδου ή διαμονής στην χώρα, αντιστοίχως, εφαρμόζονται στους πρόσφυγες τους «ευρισκόμενους επί του εδάφους» των συμβαλλομένων κρατών («in their territory» και «sur leur territoire» στα αυθεντικά κείμενα της Σύμβασης), ii. Τα άρθρα 18 (άσκηση μη μισθωτού επαγγέλματος) , 26 (ελεύθερη κυκλοφορία) και 32 (προστασία από την απέλαση) προϋποθέτουν ότι οι δικαιούχοι «ευρίσκονται νομίμως» στο έδαφος των συμβαλλομένων κρατών («lawfully in their territory» και «se trouvant régulièrement sur leur territoire»). iii. Στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 15 (προστασία του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι), 17 (άσκηση μισθωτού επαγγέλματος), 19 (άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος), 21 (στέγαση), 23 (παρεχομένη από το Δημόσιο πρόνοια και συνδρομή), 24 (εργατική νομοθεσία και κοινωνική ασφάλιση), και 28 (χορήγηση

ταξιδιωτικών εγγράφων) εμπίπτουν οι «νομίμως διαμένοντες» στο έδαφος των συμβαλλομένων κρατών πρόσφυγες («lawfully staying in their territory» και «résidant régulièrement sur leur territoire») και iv. Για την εφαρμογή των άρθρων 14 και 16 παρ. 2, σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και ευρεσιτεχνίας αφ' ενός και της δικαστικής συνδρομής και της απαλλαγής από την εγγυοδοσία αλλοδαπού, αντιστοίχως, απαιτείται επιπροσθέτως η «συνήθης διαμονή» του πρόσφυγα στο έδαφος του συμβαλλομένου κράτους («habitual residence» και «résidence habituelle»· για την διαβάθμιση των δικαιωμάτων των προσφύγων κατά την Σύμβαση της Γενεύης, πρβλ. την απόφαση της 21.3.2012 του Ανωτάτου Δικαστηρίου του Ηνωμένου Βασιλείου, ST (Eritrea), σκέψεις 21 επομ.). Στην νομική κατάσταση των προσφύγων αναφέρονται δε, μεταξύ άλλων, οι κατωτέρω διατάξεις της Σύμβασης: Άρθρο 17 [“Μισθωτά επαγγέλματα”] «1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη θα επιφυλάσσουν εις πάντα πρόσφυγα, νομίμως διαμένοντα επί του εδάφους αυτών, την ευνοϊκώτεραν, υπό τας autas συνθήκας, επιφυλασσομένην εις υπηκόους αλλοδαπού Κράτους μεταχειρίσιν όσον αφορά την άσκησιν μισθωτής επαγγελματικής απασχολήσεως. 2 ...». Άρθρο 26 [“Ελευθέρα Κυκλοφορία”] «Πάσα Συμβαλλομένη Χώρα θα επιφυλάσση εις τους νομίμως διαμένοντας επί του εδάφους αυτής πρόσφυγας, το δικαίωμα τόσον εκλογής του τόπου διαμονής αυτών, όσον και ελευθέρας κυκλοφορίας, υπό την επιφύλαξιν τυχόν υπάρξεως κανόνων εφαρμοζομένων, υπό τας ίδιās συνθήκας, εις αλλοδαπούς εν γένει». Άρθρο 31 [“Πρόσφυγες παρανόμως διαμένοντες επί του εδάφους της χώρας της εισδοχής”] «1. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι δεν θα επιβάλλουν ποινικάς κυρώσεις εις πρόσφυγας λόγω παρανόμου εισόδου ή διαμονής, εάν ούτοι προερχόμενοι απ' ευθείας εκ χώρας ένθα η ζωή ή η ελευθερία αυτών ηπειλείτο, εν τη εννοία του άρθρου 1, εισέρχωνται ή ευρίσκωνται ήδη επί του εδάφους αυτών άνευ αδείας, υπό την επιφύλαξιν πάντως, ότι ούτοι αφ' ενός μεν θα παρουσιασθούν αμελητί εις τας αρχάς αφ' ατέρου δε θα δώσουν εξηγήσεις περί της παρανόμου αυτών εισόδου ή διαμονής. 2. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα εφαρμόζουν επί των κινήσεων των προσφύγων τούτων μόνον τα απαραίτητα περιοριστικά μέτρα [και] μόνον μέχρις ότου ρυθμισθή το καθεστώς των επί του εδάφους της χώρας της εισδοχής ευρισκομένων προσφύγων ή αποκτήσουν ούτοι άδειαν εισόδου εις ετέραν χώραν ...». Άρθρο 32 [“Απέλασις”] «1. Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι δεν θα απελαύνουν πρόσφυγας νομίμως διαμένοντας επί του εδάφους αυτών, ειμή μόνον διά λόγους εθνικής ασφαλείας ή δημοσίας τάξεως. 2 ...». Άρθρο 34 [“Πολιτογράφησις”] «Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα διευκολύνουν, εν τω μέτρω του δυνατού, την αφομοίωσιν και πολιτογράφησιν των προσφύγων. Θα προσπαθήσουν, ειδικώτερον, να επιταχύνουν την διαδικασίαν της πολιτογραφήσεως και να ελαττώσουν, εν τω μέτρω του δυνατού, τα δημοσιονομικά βάρη της τοιαύτης διαδικασίας». Εξ άλλου, είναι επιτρεπτή η, κατά την υπογραφή, επικύρωση ή προσχώρηση, διατύπωση επιφυλάξεων από τα συμβαλλόμενα κράτη επί των ανωτέρω άρθρων 1 έως 34 της Συμβάσεως της Γενεύης, εξαιρουμένων των άρθρων 1, 3, 4, 16 παρ. 1 και 33 (άρθρο 42 παρ. 1 της Συμβάσεως αυτής).

12. Επειδή, η αρχή της μη επαναπροώθησης κατοχυρώνεται και σε διεθνείς συμβάσεις με αντικείμενο την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ειδικότερα, κατά τα παγίως κριθέντα από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), από το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης «δια την προάσπισιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών» (ΕΣΔΑ, ν.δ. 53/1974, ΦΕΚ Α' 256), κατά το οποίο «Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθεί εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχειρίσιν απανθρώπων ή εξευτελιστικής», προκύπτει η απαγόρευση της άμεσης ή έμμεσης επαναπροώθησης αλλοδαπού σε χώρα, στην οποία κινδυνεύει να υποβληθεί σε βασανιστήρια ή σε απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή ποινή. Σε αντίθεση μάλιστα με την παρεχόμενη, κατά την Σύμβαση της Γενεύης, αντίστοιχη προστασία, η οποία τελεί υπό τους περιορισμούς των άρθρων 1ΣΤ και 33 παρ. 2 αυτής, σύμφωνα με τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, η κατά το άρθρο 3 της ΕΣΔΑ απαγόρευση της επαναπροώθησης δεν επιδέχεται εξαιρέσεις (ΕΔΔΑ, Τμήμα Ευρείας Συνθέσεως, απόφαση της 28.2.2008, Saadi κατά Ιταλίας, αριθμός προσφυγής 37201/06, σκέψεις 127 και 137 έως 149, ΣτΕ 1661/2012, 3816/2013). Εξ άλλου, και η Διεθνής Σύμβαση της Νέας Υόρκης της 10.12.1984, «κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας», που κυρώθηκε με τον ν. 1782/1988 (ΦΕΚ Α' 116 και διόρθωση σφαλμάτων σε ΦΕΚ Α' 168, ΣτΕ 886/2011, 1241/2007) ορίζει στο άρθρο 3 ότι «1. Κανένα κράτος- Μέρος δε θα απελαύνει, δε θα επαναπροωθή (”REFOULER”) ούτε θα εκδίδει πρόσωπο σε άλλο κράτος, όπου υπάρχουν ουσιώδεις λόγοι να πιστεύεται ότι αυτό το πρόσωπο θα κινδυνεύσει να υποστεί βασανιστήρια. 2. Με σκοπό να καθοριστεί, αν υπάρχουν αυτοί οι λόγοι, οι αρμόδιες αρχές θα λάβουν υπόψη όλα τα σχετικά στοιχεία, που περιλαμβάνουν, ενδεχομένως, την ύπαρξη στο κράτος για το οποίο πρόκειται ενός συνόλου συστηματικών, σοβαρών, κατάφωρων ή μαζικών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων». Η απαγόρευση της επαναπροώθησης προκύπτει επίσης και από την σχετική με την απαγόρευση των

βασανιστηρίων και των «σκληρών, απάνθρωπων ή εξευτελιστικών μεταχειρίσεων ή ποινών» διάταξη του άρθρου 7 του κυρωθέντος με τον ν. 2462/1997 (ΦΕΚ Α' 25) Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, που υιοθετήθηκε από την Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στην Νέα Υόρκη στις 16 Δεκεμβρίου 1966.

13. Επειδή, όπως γίνεται παγίως δεκτό από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Σύμβαση της Γενεύης αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του διεθνούς νομικού συστήματος για την προστασία των προσφύγων και οι διατάξεις των οδηγιών που συγκροτούν το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου, όπως, μεταξύ άλλων, οι οδηγίες 2011/95/ΕΚ και 2013/32/ΕΕ σχετικά με τις προϋποθέσεις χορηγήσεως του καθεστώτος του πρόσφυγα και εν γένει διεθνούς προστασίας, το περιεχόμενο του καθεστώτος αυτού και τις ακολουθητέες διαδικασίες (βλ. τις επόμενες σκέψεις), θεσπίστηκαν με σκοπό τη διευκόλυνση των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών κατά την εφαρμογή της Συμβάσεως αυτής έχοντας ως βάση κοινές έννοιες και κοινά κριτήρια. Οι διατάξεις των ως άνω οδηγιών πρέπει, ως εκ τούτου, να ερμηνεύονται συμπληρωματικά ή μία προς την άλλη, υπό το πρίσμα της όλης οικονομίας και του σκοπού τους, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και τις λοιπές σχετικές «συναφείς» διεθνείς συμβάσεις, κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 78 παρ. 1 ΣΛΕΕ. Κατά την ερμηνεία αυτή θα πρέπει επίσης να γίνονται σεβαστά τα θεμελιώδη δικαιώματα που αναγνωρίζει ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρβλ. Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης - ΔΕΕ - αποφάσεις της 8.5.2014, C-199/12 έως C-201/12, X και λοιποί, σκέψεις 39 και 40, και της 26.2.2015, C-472/13, Shepherd, σκέψεις 22 και 23). Τα κράτη μέλη οφείλουν όχι μόνο να ερμηνεύουν το εθνικό δίκαιό τους κατά τρόπο σύμφωνο με το δίκαιο της Ένωσης, αλλά και να μεριμνούν ώστε να μην στηρίζονται σε ερμηνεία αντίθετη προς τα θεμελιώδη δικαιώματα που προασπίζει η έννομη τάξη της Ένωσης ή προς τις λοιπές γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης (βλ. απόφαση ΔΕΕ της 21.12.2011, C-411/10 και C-439/10, N.S. και λοιποί, σκέψη 77).

14. Επειδή, βάσει του άρθρου 78 παρ. 2 στοιχ. α' και β' της ΣΛΕΕ εκδόθηκε η οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 «σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιτύπωση)» (ΕΕ L 337). Με την οδηγία αυτή αφ' ενός επιβεβαιώνονται οι αρχές στις οποίες στηρίχθηκε η προϊσχύσασα οδηγία 2004/83/ΕΚ (ΕΕ L 304), δηλαδή η αρχή της μη επαναπροώθησης και η διασφάλιση «ότι κανείς δεν αποστέλλεται πίσω σε μέρος όπου θα υφίστατο διώξεις». Αφ' ετέρου, με την οδηγία αυτή επιδιώκεται η επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προσέγγισης των κανόνων για την αναγνώριση και το περιεχόμενο της διεθνούς προστασίας βάσει υψηλότερων απαιτήσεων. Κύριος στόχος είναι να διασφαλισθεί, αφ' ενός, ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν κοινά κριτήρια για τον προσδιορισμό των προσώπων που χρήζουν όντως διεθνούς προστασίας και, αφ' ετέρου, ότι τα εν λόγω πρόσωπα έχουν πρόσβαση σε ελάχιστο επίπεδο παροχών σε όλα τα κράτη. Ως εκ τούτου, περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ρυθμίσεις σχετικά με την αξιολόγηση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και ορίζει ειδικότερα ότι η αξιολόγηση γίνεται σε εξατομικευμένη βάση (άρθρο 4 της οδηγίας), προσδιορίζονται οι φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης (άρθρο 6 της οδηγίας), οι φορείς προστασίας (άρθρο 7 της οδηγίας), οι πράξεις δίωξης, κατά την έννοια του άρθρου 1Α της Σύμβασης της Γενεύης (άρθρο 9 της οδηγίας), οι λόγοι δίωξης (άρθρο 10 της οδηγίας) καθώς και οι λόγοι παύσης, αποκλεισμού, ανάκλησης, τερματισμού και άρνησης ανανέωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα (άρθρα 11, 12 και 14). Περαιτέρω, κατά την ίδια οδηγία, ως δικαιούχος επικουρικής προστασίας νοείται το πρόσωπο που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, αλλά σε σχέση με το οποίο υπάρχουν ουσιώδεις λόγοι να πιστεύεται ότι, εάν επιστρέψει στην χώρα της καταγωγής του ή της προηγούμενης συνήθους διαμονής του (στην περίπτωση ανιθαγενούς), θα αντιμετωπίσει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί σοβαρή βλάβη. Στο άρθρο 15 της οδηγίας προσδιορίζεται η έννοια της σοβαρής βλάβης, η οποία μπορεί να συνίσταται α) σε θανατική ποινή ή εκτέλεση, β) βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία του αιτούντος στην χώρα καταγωγής του, και γ) σοβαρή και προσωπική απειλή κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας αμάχου λόγω αδιάκριτης άσκησης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύρραξης, ενώ με τα άρθρα 16, 17 και 19 ρυθμίζονται οι περιπτώσεις παύσης και αποκλεισμού από την επικουρική προστασία καθώς και η ανάκληση, ο τερματισμός και η άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος προσωρινής προστασίας. Με το δε άρθρο 21 τονίζεται ο σεβασμός της αρχής της μη επαναπροώθησης από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις τους. Η ως άνω οδηγία μεταφέρθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη με το π.δ. 141/2013 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και

του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 (L 337) σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση και το καθεστώς των αλλοδαπών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιτύπωση)» (ΦΕΚ Α' 226).

15. Επειδή, βάσει του άρθρου 78 παρ. 2 στοιχ. δ' της ΣΛΕΕ εκδόθηκε η οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιτύπωση)» (ΕΕ L 180), με την οποία προβλέφθηκαν περαιτέρω, σε σχέση με την προϊσχύσασα οδηγία 2005/85/ΕΕ (ΕΕ L 326), απαιτήσεις για τις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης διεθνούς προστασίας κατά την έννοια της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, εν όψει της δημιουργίας κοινής διαδικασίας ασύλου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προς τον σκοπό του περιορισμού των δευτερογενών μετακινήσεων των αιτούντων διεθνή προστασία μεταξύ των κρατών μελών, όταν αυτές οφείλονται στις διαφορές των νομικών πλαισίων, και της δημιουργίας ισοδύναμων συνθηκών για την εφαρμογή της οδηγίας 2011/95/ΕΕ στα κράτη μέλη. Οι απαιτήσεις αυτές αφορούν ιδίως τη λήψη των σχετικών αποφάσεων από αρχές, το προσωπικό των οποίων έχει την απαραίτητη γνώση ή κατάρτιση στον τομέα της διεθνούς προστασίας, με τρόπο αντικειμενικό και αμερόληπτο, τη διασφάλιση πραγματικής πρόσβασης στις διαδικασίες, επαρκείς διαδικαστικές εγγυήσεις, περιλαμβανομένης της δυνατότητας προσωπικής συνέντευξης, δυνατότητα επικοινωνίας με εκπρόσωπο του Ύπατου Αρμοστή του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες και με οργανώσεις που παρέχουν ενημέρωση ή συμβουλές σε αιτούντες διεθνή προστασία και τη δυνατότητα συνεννόησης σε γλώσσα που κατανοούν, καθώς και, σε περίπτωση αρνητικής απόφασης, το δικαίωμα ουσιαστικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου (βλ. ιδίως άρθρα 10 - 12, 14 - 17, 29 της οδηγίας). Εν όψει δε της φύσεως των υποθέσεων και του κινδύνου που εν δυνάμει διατρέχουν οι αιτούντες διεθνή προστασία στις χώρες καταγωγής, περιέχονται επίσης ειδικές προβλέψεις για την προστασία του απορρήτου (άρθρα 30 και 48). Περαιτέρω, στο άρθρο 46 του κεφαλαίου V με τίτλο «Διαδικασίες άσκησης ένδικου μέσου» της οδηγίας προβλέπεται το «δικαίωμα πραγματικής προσφυγής», ως εξής: «1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά των ακόλουθων αποφάσεων: α. απόφαση επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας, περιλαμβανομένων των αποφάσεων: i) με τις οποίες κρίνουν αίτηση ως αβάσιμη όσον αφορά το καθεστώς του πρόσφυγα και/ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας. ii) με τις οποίες η αίτηση κρίνεται ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ. 2. iii) που λαμβάνεται στα σύνορα ή τις ζώνες διέλευσης κράτους μέλους όπως περιγράφεται στο άρθρο 43 παράγραφος 1 ... 3. Προκειμένου να τηρούν τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η πραγματική προσφυγή να εξασφαλίζει πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, ιδίως, κατά περίπτωση, εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την οδηγία 2011/95/ΕΕ, τουλάχιστον κατά τις διαδικασίες άσκησης ένδικου μέσου ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου ...». Τέλος, στο άρθρο 47, με τίτλο «Προσβολή εκ μέρους των δημόσιων αρχών», του κεφαλαίου VI προβλέπεται ότι «Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τη δυνατότητα των δημόσιων αρχών να προσβάλλουν τις διοικητικές και/ή δικαστικές αποφάσεις όπως προβλέπεται στην ειδική νομοθεσία».

16. Επειδή, η ως άνω οδηγία 2013/32/ΕΕ μεταφέρθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη με τον ν. 4375/2016, με τίτλο «Οργάνωση και λειτουργία Υπηρεσίας Ασύλου, Αρχής Προσφυγών, Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σύσταση Γενικής Γραμματείας Υποδοχής, προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ..., διατάξεις για την εργασία δικαιούχων διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 51/ 3.4.2016, διόρθωση σφαλμάτων ΦΕΚ Α' 57/6.4.2016). Στον νόμο αυτό προβλέπονται μεταξύ άλλων, τα εξής: Άρθρο 1. «1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης λειτουργεί αυτοτελής υπηρεσία, με τίτλο "Υπηρεσία Ασύλου", όπως η υπηρεσία αυτή έχει συσταθεί από το άρθρο 1 του ν. 3907/2011 (Α' 7), η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, ... λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει ως αποστολή την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ασύλου και των λοιπών μορφών διεθνούς προστασίας των αλλοδαπών και ανιθαγενών, καθώς και τη συμβολή στον σχεδιασμό και τη διαμόρφωση της εθνικής πολιτικής ασύλου ... 2. Η Υπηρεσία Ασύλου ... είναι αρμόδια ιδίως για: α. ... β. την παραλαβή και εξέταση αιτημάτων διεθνούς προστασίας και την απόφαση επί αυτών σε πρώτο βαθμό ...». Άρθρο 2 παρ. 7. «Αν Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου αντιμετωπίζει προβλήματα ομαλής λειτουργίας λόγω έλλειψης επαρκούς ή κατάλληλου προσωπικού ή λόγω υποβολής εξαιρετικά μεγάλου αριθμού αιτήσεων διεθνούς προστασίας, η διεκπεραίωση επί μέρους αρμοδιοτήτων του Γραφείου, με εξαίρεση αυτές που συνιστούν άσκηση δημόσιας εξουσίας, όπως η έκδοση διοικητικών πράξεων, η εξέταση αιτήσεων

ασύλου, η διεξαγωγή συνεντεύξεων και ο εφοδιασμός με ταξιδιωτικά και νομιμοποιητικά έγγραφα, μπορεί να ανατίθεται για ορισμένο χρόνο, σε φορείς της κοινωνίας των πολιτών, που ανταποκρίνονται σε κατάλληλες προδιαγραφές ποιότητας και ασφάλειας ... Σε περίπτωση που προκύψει σχετική ανάγκη κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο δύναται να παρέχουν κάθε σχετική συνδρομή, όπως η διεκπεραίωση συγκεκριμένων διαδικασιών, ανάλογα με την εντολή και τις αρμοδιότητες του κάθε οργανισμού. Λεπτομέρειες της συνεργασίας αυτής ρυθμίζονται με μνημόνια που συνάπτονται μεταξύ της Υπηρεσίας Ασύλου και των ως άνω οργανισμών». Άρθρο 4 παρ. 1 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 παρ. 1 του ν. 4399/2016, ΦΕΚ Α' 117/22.6.2016). «Στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης συνιστάται αυτοτελής Υπηρεσία με τίτλο "Αρχή Προσφυγών", η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Η Αρχή Προσφυγών αποτελείται από την Κεντρική Διοικητική Υπηρεσία και από τις Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών ... Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών είναι αρμόδιες για τη συζήτηση, τη λήψη και την έκδοση αποφάσεων επί ενδικοφανών προσφυγών κατά των αποφάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 7 του παρόντος, και υποστηρίζονται για την εκπλήρωση του έργου τους από την Κεντρική Διοικητική Υπηρεσία. Ο αριθμός των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών ορίζεται και η έδρα τους μπορεί να μεταβάλλεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών». Άρθρο 5 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 παρ. 3 του

ν. 4399/2016): «1. Στην Αρχή Προσφυγών συνιστάται θέση Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας. Ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης ενδιαφέροντος, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Επιλογής της παραγράφου 10 και σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής της παραγράφου 11 του παρόντος άρθρου. Ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με θητεία τριών ετών που μπορεί να ανανεώνεται μία φορά για τρία (3) ακόμη έτη. Ο Διοικητικός Διευθυντής είναι προσωπικότητα εγνωσμένου κύρους, πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, με διοικητική ικανότητα και εξειδίκευση ή/και εμπειρία στους τομείς της διεθνούς προστασίας ή των δικαιωμάτων του ανθρώπου ή του διεθνούς ή του διοικητικού δικαίου. Ο Διοικητικός Διευθυντής: α) προΐσταται της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών και των διοικητικών υπηρεσιών των Παραρτημάτων, β) είναι αρμόδιος για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία και υποστήριξη των Επιτροπών, τη σύνταξη και εκτέλεση του προϋπολογισμού και την τήρηση και δημοσίευση των εκθέσεων και των στατιστικών στοιχείων σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής, γ) ... 2. Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών λειτουργούν υπό τριμελή σύνθεση. 3. Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών συγκροτούνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών και αποτελούνται από: α. Δύο Δικαστικούς Λειτουργούς των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, που υποδεικνύονται, κατόπιν σχετικής αίτησής τους, από τον Γενικό Επίτροπο της Γενικής Επιτροπείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων. Για τον ορισμό των Δικαστικών Λειτουργών λαμβάνεται υπόψη και συνεκτιμάται ιδίως η γνώση και η εμπειρία στο προσφυγικό δίκαιο και το δίκαιο των αλλοδαπών, στο δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή στο διεθνές δίκαιο, καθώς και η καλή γνώση ξένων γλωσσών, ιδίως δε της αγγλικής. β. Έναν Έλληνα πολίτη που κατέχει τίτλο σπουδών Α.Ε.Ι., νομικών, πολιτικών, ανθρωπιστικών ή κοινωνικών επιστημών με εμπειρία σε ζητήματα διεθνούς προστασίας ή προσφυγικού δικαίου ή μεταπτυχιακό στα ανωτέρω ζητήματα και διαθέτει πολύ καλή γνώση ξένων γλωσσών, ιδίως δε της αγγλικής και επιλέγεται σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής του παρόντος άρθρου. Το μέλος αυτό υποδεικνύεται από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος εκ μέρους του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Παρελθούσης απράκτου της ανωτέρω αποκλειστικής προθεσμίας ή σε περίπτωση αδυναμίας συμπλήρωσης του ανωτέρω αριθμού υποδεικνυόμενων μελών, τα μέλη αυτά υποδεικνύονται στον [ανωτέρω Υπουργό] από την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή σε αυτή σχετικού αιτήματος. Αν η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου αδυνατεί να ανταποκριθεί, για οποιονδήποτε λόγο εμπρόθεσμα, το τρίτο μέλος των Επιτροπών ορίζεται από τον [ανωτέρω Υπουργό], με τα ίδια κριτήρια επιλογής που ισχύουν για την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. γ. Ως Πρόεδρος της κάθε Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών ορίζεται ο αρχαιότερος των δύο (2) δικαστικών λειτουργών. ... στ. Η θητεία των μελών των Επιτροπών είναι τριετής και μπορεί να ανανεωθεί μία (1) φορά σύμφωνα με την ανωτέρω διαδικασία. Τα μέλη των Επιτροπών, κατά την άσκηση των καθηκόντων

τους, απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Το τρίτο μέλος των Επιτροπών συμβάλλεται με το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εκπροσωπείται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών προβλέπεται το ύψος της μηνιαίας αποζημίωσης για τους δικαστικούς λειτουργούς και τους αναπληρωτές τους και του μισθού που καταβάλλεται στο τρίτο μέλος από τον αναπληρωτή του. Κάθε άλλο ζήτημα που αφορά την εκτέλεση των καθηκόντων των μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών διέπεται από τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής. Το τρίτο μέλος των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών υπάγεται στις πειθαρχικές διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως ισχύει. 4. Οι Δικαστικοί Λειτουργοί μέλη των Επιτροπών μπορούν να αντικαθίστανται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης με την ίδια διαδικασία του διορισμού τους μετά από αίτησή τους. Το τρίτο μέλος των Ανεξάρτητων Επιτροπών της Αρχής Προσφυγών μπορεί να παύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης πριν τη λήξη της θητείας του, μετά από καταγγελία της σύμβασής του, καθώς και για τους λόγους που προβλέπονται σε αυτή και στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής. Κατά τη διάρκεια της θητείας του τρίτου μέλους των Επιτροπών αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε άλλου δημοσίου λειτουργήματος και δεν επιτρέπεται η άσκηση καμίας επαγγελματικής δραστηριότητας ή η ανάληψη άλλων μη αμειβόμενων σε αντικείμενο συναφές με τα καθήκοντά τους. Αν οι διοριζόμενοι ως τρίτο μέλος των Επιτροπών έχουν την ιδιότητα του δικηγόρου, τελούν υποχρεωτικά σε αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος. 5. Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών ορίζει τον τρόπο διενέργειας κλήρωσης για τη σύνθεση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών». Άρθρο 7. «1. ... 3. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών, Εξωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Υγείας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ρυθμίζονται οι διαδικασίες υποδοχής αιτούντων διεθνή προστασία, οι διαδικασίες υποβολής και εξέτασης αιτημάτων διεθνούς προστασίας και αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα ή χορήγησης του καθεστώτος δικαιούχου επικουρικής προστασίας ή ανθρωπιστικού καθεστώτος και το περιεχόμενο των καθεστώτων αυτών. Με όμοιο διάταγμα ρυθμίζεται η διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων διεθνούς προστασίας ή προσφυγών που εκκρεμούν κατά την έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Ασύλου και της Αρχής Προσφυγών ... 4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης εκδίδεται Κανονισμός Λειτουργίας της Υπηρεσίας Ασύλου, μετά από πρόταση του Διευθυντή της, όπου ρυθμίζονται επιμέρους θέματα εσωτερικής διάρθρωσης και λειτουργίας της Υπηρεσίας Ασύλου. Με όμοια απόφαση εκδίδεται ο Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών, με τον οποίο ρυθμίζονται θέματα εσωτερικής διάρθρωσης και λειτουργίας της Αρχής και των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου εκδίδεται μετά από πρόταση του Διοικητικού Διευθυντή και επιτροπής αποτελούμενης από τους προέδρους των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών [η παρ. 4 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 8 του άρ. 86 του ν. 4399/2016]. 5. Κατά των αποφάσεων που απορρίπτουν αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας ή ανακαλούν το καθεστώς αυτό μπορεί να ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 61 και 62. 6. ... 7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών, όπου τούτο απαιτείται, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν ... τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις παροχής νομικής προστασίας στους αιτούντες διεθνή προστασία ... καθώς και θέματα που αφορούν την εφαρμογή των διατάξεων των προεδρικών διαταγμάτων που εκδίδονται κατ'Α εξουσιοδότηση του παρόντος άρθρου».

17. Επειδή, εξ άλλου, με τα άρθρα 39, 40, 41, 44, 48, 49 και 52 του ν. 4375/2016 μεταφέρθηκαν αντιστοίχως τα άρθρα 10, 11, 12, 19 έως 23, 29, 30 και 14 έως 17 και 34 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, με τα οποία κατοχυρώνονται διαδικαστικά δικαιώματα και εγγυήσεις υπέρ των αιτούντων διεθνή προστασία, όπως ο τρόπος εξέτασης των αιτήσεων, η ενημέρωσή τους, νομική εκπροσώπηση και συνδρομή, ο ρόλος της Ύπατης Αρμοστείας για τους Πρόσφυγες, η τήρηση της εμπιστευτικότητας και η προσωπική συνέντευξη. Περαιτέρω, στο άρθρο 61 (Άρθρο 46 της οδηγίας), με τίτλο «Δικαίωμα άσκησης προσφυγής», προβλέπονται τα εξής: «1. Ο αιτών δικαιούται να ασκήσει την προβλεπόμενη ενδικοφανή προσφυγή του άρθρου 7 παράγραφος 5, ενώπιον της Αρχής Προσφυγών του άρθρου 4: α. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως αβάσιμη με την κανονική διαδικασία ή με την οποία ανακαλείται καθεστώς διεθνούς προστασίας, καθώς και κατά της απόφασης με την οποία χορηγείται καθεστώς επικουρικής προστασίας, κατά το μέρος που αφορά τη μη αναγνώριση του αιτούντος ως πρόσφυγα, εντός τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της απόφασης. β. Κατά της

απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας με την ταχύρρυθμη διαδικασία ή ως απαράδεκτη ... 4. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής και μέχρι την επίδοση της απόφασης επ' αυτής, αναστέλλεται κάθε μέτρο απέλασης, επανεισδοχής ή επιστροφής του αιτούντος ...». Στο άρθρο 62 (άρθρο 86 παρ. 16 ν. 4399/2016), με τίτλο «Διαδικασία εξέτασης των προσφυγών», προβλέπονται τα εξής: «1. Η διαδικασία ενώπιον της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών είναι κατά κανόνα έγγραφη και η συζήτηση των προσφυγών διενεργείται με βάση τα στοιχεία του φακέλου. Η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών καλεί υποχρεωτικά τον προσφεύγοντα σε προφορική ακρόαση όταν: α. με την προσφυγή προσβάλλεται απόφαση ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, β. ανακύπτουν ζητήματα ή αμφιβολίες ως προς την πληρότητα της συνέντευξης που πραγματοποιήθηκε κατά τον πρώτο βαθμό εξέτασης, γ. ο προσφεύγων υπέβαλε σοβαρά νέα στοιχεία που αφορούν σε οπιγενείς ισχυρισμούς, δ. η υπόθεση είναι ιδιαίτερα περίπλοκη. 2. Με την κατάθεση της προσφυγής η αρμόδια Αρχή Παραλαβής ενημερώνει αυθημερόν τον προσφεύγοντα για την ημερομηνία συζήτησής της ... 3. Εφόσον ακολουθείται διαδικασία συζήτησης της προσφυγής με προφορική ακρόαση, η Αρχή Προσφυγών καλεί τον προσφεύγοντα ενώπιον της αρμόδιας Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών. Ο προσφεύγων ενημερώνεται το αργότερο πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία συζήτησης της προσφυγής του, σε γλώσσα που κατανοεί, για τον τόπο και την ημερομηνία συζήτησης, καθώς και για το δικαίωμά του να παρασταθεί αυτοπροσώπως, ή με τον δικηγόρο ή άλλο σύμβουλό του ενώπιόν της, για να εκθέσει προφορικά, με τη βοήθεια κατάλληλου διερμηνέα, τα επιχειρήματά του και να δώσει τυχόν διευκρινίσεις. Στην ίδια προθεσμία ενημερώνεται, με κάθε πρόσφορο μέσο σχετικώς και η Υπηρεσία Ασύλου, προκειμένου να εκθέσει τις απόψεις της για καθέναν από τους προβαλλόμενους λόγους, διευκρινίζοντας σαφώς το συναφές με κάθε λόγο πραγματικό μέρος ... Η προφορική συζήτηση μπορεί να είναι δημόσια κατόπιν ρητής συναίνεσης του προσφεύγοντος. Ο Πρόεδρος της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών μπορεί να επιτρέψει την υποβολή υπομνημάτων από τους διαδίκους μέσα σε προθεσμία που τάσσεται από αυτόν για την ανάπτυξη όσων έχουν εκτεθεί κατά τη διαδικασία της προφορικής ακρόασης. 4. ... 5. Ο Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών μεριμνά για την επαρκή γραμματειακή υποστήριξη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, την παροχή κατάλληλης διερμηνείας και υπογράφει το έκθεμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον νόμο και τον Κανονισμό της Αρχής Προσφυγών. Η γραμματεία καταρτίζει για κάθε δικάσιμο έκθεμα, στο οποίο αναγράφονται οι προς συζήτηση υποθέσεις. Το έκθεμα αναρτάται έξω από την αίθουσα συνεδριάσεων ... 7. Κατά τη συζήτηση της προσφυγής, η Επιτροπή εξετάζει τόσο τη νομιμότητα της προσβαλλόμενης πράξης όσο και την ουσία της υπόθεσης και αποφαίνεται αιτιολογημένως επί της αίτησης διεθνούς προστασίας του προσφεύγοντος. Η απόφαση επιδίδεται στον προσφεύγοντα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 40 του παρόντος». Τέλος, στο άρθρο 64 (Άρθρο 47 της οδηγίας), με τίτλο «Άσκηση Αίτησης Ακυρώσεως», προβλέπονται τα ακόλουθα: «1. Οι αιτούντες διεθνή προστασία έχουν δικαίωμα άσκησης αίτησης ακυρώσεως ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 3 του ν. 3068/2002 (Α' 274), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 49 του ν. 3900/2010 (Α' 13) και ισχύει, κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Μέρους. Για τη δυνατότητα αυτή, για την προθεσμία, καθώς και για το αρμόδιο δικαστήριο γίνεται ρητή αναφορά επί του σώματος της απόφασης. 2. Αίτηση ακυρώσεως κατά των αποφάσεων των Επιτροπών Προσφυγών, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, μπορεί να ασκηθεί και από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης».

18. Επειδή, κατ'Α επίκληση της εξουσιοδοτικής διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του ν. 4375/2016, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 8 του άρθρου 86 του ν. 4399/2016, και κατόπιν της 3003/15.7.2016 προτάσεως της Διοικητικής Διευθύντριας της Αρχής Προσφυγών και της επιτροπής των Προέδρων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, εκδόθηκε η τρίτη προσβαλλόμενη 3004/15.7.2016 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, με τίτλο «Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών» (ΦΕΚ Β' 2206/15.7.2016). Στην απόφαση αυτή περιέχονται, μεταξύ άλλων, ρυθμίσεις σχετικές με τη διαδικασία υποβολής και παραλαβής της προσφυγής, την τήρηση αρχείου, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες του Προέδρου και των μελών των Επιτροπών Προσφυγών, τις συνεδριάσεις των Επιτροπών Προσφυγών και τη διαδικασία λήψης απόφασης, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες του Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών, την κλήρωση και την αναπλήρωση των μελών των Επιτροπών. Ειδικότερα, στο άρθρο 2 ορίζεται ότι με την κατάθεση της προσφυγής ο προσφεύγων δηλώνει και τη συναίνεση ή την εναντίωσή του για τη δημόσια συνεδρίαση της υπόθεσής του, καθώς και ότι η Επιτροπή δύναται να αποφασίσει τη συζήτηση κεκλεισμένων των θυρών για την προστασία του προσφεύγοντος. Επίσης, προβλέπεται ότι ο προσφεύγων παρίσταται

ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών στην προφορική διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 62 παρ. 3 του ν. 4375/2016, όπως ισχύει, αυτοπροσώπως ή μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου του ή άλλου συμβούλου, σύμφωνα με τον νόμο (άρθρο 6 παρ. 9 - 12), καθώς και ότι η διάσκεψη γίνεται χωρίς την παρουσία του γραμματέα.

19. Επειδή, στο άρθρο 89 του Συντάγματος του 1975, όπως οι παράγραφοι 2 και 3 αυτού διαμορφώθηκαν με το από 6.4.2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής (ΦΕΚ Α' 84/17.04.2001), ορίζονται τα εξής: «1. Απαγορεύεται στους δικαστικούς λειτουργούς να παρέχουν κάθε άλλη μισθωτή υπηρεσία καθώς και να ασκούν οποιοδήποτε επάγγελμα. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στους δικαστικούς λειτουργούς να εκλέγονται μέλη της Ακαδημίας Αθηνών ή του διδακτικού προσωπικού ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς και να μετέχουν σε συμβούλια ή επιτροπές που ασκούν αρμοδιότητες πειθαρχικού, ελεγκτικού ή δικαιοδοτικού χαρακτήρα και σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, εφόσον η συμμετοχή τους αυτή προβλέπεται ειδικά από το νόμο. Νόμος προβλέπει την αντικατάσταση δικαστικών λειτουργών από άλλα πρόσωπα σε συμβούλια ή επιτροπές που συγκροτούνται ή σε έργα που ανατίθενται με δήλωση βούλησης ιδιώτη, εν ζωή ή αιτία θανάτου, εκτός από τις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου. 3. Η ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικούς λειτουργούς απαγορεύεται. Καθήκοντα σχετικά με την εκπαίδευση των δικαστικών λειτουργών θεωρούνται δικαστικά. Επιτρέπεται η ανάθεση σε δικαστικούς λειτουργούς των καθηκόντων εκπροσώπησης της Χώρας σε διεθνείς οργανισμούς. Η διενέργεια διαιτησιών από δικαστικούς λειτουργούς επιτρέπεται μόνο στο πλαίσιο των υπηρεσιακών τους καθηκόντων, όπως νόμος ορίζει. 4. ...».

20. Επειδή, οι διατάξεις του ν. 4375/2016, όπως τροποποιήθηκαν με τον ν. 4399/2016, θεσπίζουν πλέγμα απαιτήσεων και εγγυήσεων για τη διαδικασία χορήγησης και ανάκλησης της διεθνούς προστασίας των αιτούντων κατά τις διατάξεις της οδηγίας 2011/95/ΕΕ (π.δ. 141/2013), τόσο κατά την πρωτοβάθμια διαδικασία (βλ. ιδίως τις διατάξεις των άρθρων 4, 10, 12, 14 - 17, 19 - 20 της οδηγίας και ήδη των άρθρων 1, 4, 39 - 41, 44, 51, 52 του ν. 4375/2016, με τις οποίες κατοχυρώνονται, μεταξύ άλλων, διαδικασία λήψης αιτιολογημένων αποφάσεων από εκπαιδευμένο προσωπικό, σε ατομική βάση, μετά από εμπειριστασμένη, αντικειμενική και αμερόληπτη εξέταση και έλεγχο των πραγματικών και νομικών ζητημάτων, προσωπική συνέντευξη, νομική συνδρομή και ενημέρωση, διερμηνεία), όσο και κατά τη δευτεροβάθμια διαδικασία. Ειδικότερα, όσον αφορά τη δευτεροβάθμια διαδικασία, οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 4375/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 παρ. 1 του ν. 4399/2016, ιδρύθηκαν, όπως προκύπτει από τη μνεία, στο άρθρο 61 του νόμου, του άρθρου 46 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ ως αντίστοιχου άρθρου, προκειμένου να διασφαλισθεί το κατοχυρούμενο στο εν λόγω άρθρο 46 της οδηγίας «δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου», ήτοι δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, κατά το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε., το πρώτο εδάφιο του οποίου στοιχεί προς το άρθρο 13 της ΕΣΔΑ (βλ. και αιτιολογική έκθεση του νόμου, πρβλ. απόφαση ΔΕΕ της 18.12.2014, C-293/14, Tall, σκέψη 52). Ειδικότερα, προς εξασφάλιση των απαιτούμενων διαδικαστικών εγγυήσεων, προβλέφθηκε ότι οι επιτροπές προσφυγών, οι οποίες είναι αρμόδιες για την εκδίκαση ενδικοφανών προσφυγών των αιτούντων διεθνή προστασία, ώστε να ελέγχονται κατά νόμον και κατ' ουσίαν οι απορριπτικές σε πρώτο βαθμό αποφάσεις, και οι οποίες, στην αιτιολογική έκθεση του άρθρου 86 του ν. 4399/2016, χαρακτηρίζονται ως «οιονεί δικαιοδοτικά όργανα», συγκροτούνται, για τριετή θητεία, κατά πλειοψηφία από εν ενεργεία δικαστικούς λειτουργούς (δικαστές των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων). Τα μέλη των επιτροπών αυτών, όπως ρητώς ορίζεται στο άρθρο 5 παρ. 3 περ. στ' του νόμου, απολαύουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Ειδικώς, το τρίτο μέλος, το οποίο υποδεικνύεται κατ' αρχήν από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες, αλλά είναι, κατά το νόμο, ανεξάρτητο τόσο σε σχέση με αυτή όσο και σε σχέση με τη Διοίκηση, απολαύει επίσης των αυτών εγγυήσεων ανεξαρτησίας και μπορεί να παυθεί πριν από τη λήξη της τριετούς θητείας του μόνο μετά από καταγγελία της σύμβασής του, η οποία χωρεί, κατά την έννοια του νόμου, για σπουδαίο λόγο, ενώ προβλέπεται η αναστολή της άσκησης οποιουδήποτε άλλου δημοσίου λειτουργήματος ή επαγγελματικής δραστηριότητας αυτού (άρθρο 5 παρ. 3 και 4 του νόμου). Ουδμία δε επιρροή δύναται να ασκήσει από την εξεταζόμενη άποψη η υπαγωγή του ανωτέρω τρίτου μέλους των επιτροπών, το οποίο συνδέεται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου με το Δημόσιο και δεν έχει την ιδιότητα του δικαστικού λειτουργού, στις πειθαρχικές διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (άρθρο 5 παρ. 3 περ. στ' τελευταίο εδάφιο του ν. 4375/2016) και όχι στις αντίστοιχες διατάξεις (άρθρα 90 επομ.) του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 1756/1988 (ΦΕΚ Α' 35) Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών

Λειτουργιών (βλ. το άρθρο 33 αυτού για το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής του). Περαιτέρω, διασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της αμεροληψίας, δοθέντος ότι οι επιτροπές έχουν την ιδιότητα τρίτου σε σχέση με τα εμπλεκόμενα μέρη και δεν εκπροσωπούν τη Διοίκηση. Ρητώς άλλωστε προβλέπεται ότι ο αρμόδιος Υπουργός δύναται να ασκήσει μόνο αίτηση ακυρώσεως κατά των πράξεων των ανωτέρω επιτροπών (βλ. άρθ. 64 παρ. 2 του νόμου). Δεν αναιρείται δε η ιδιότητα του τρίτου και δεν παραβιάζεται η αρχή της αμεροληψίας από το γεγονός ότι δικαστές, που μετέχουν στη σύνθεση των επιτροπών, θα μετάσχουν ενδεχομένως μελλοντικά στη σύνθεση των διοικητικών εφετείων που θα κληθούν να δικάσουν υποθέσεις άλλων διαδίκων, με αίτημα την ακύρωση άλλων πράξεων των εν λόγω επιτροπών. Οι αποφάσεις των επιτροπών, που εκδίδονται επί προσφυγών κατά πράξεων απορριπτικών αιτημάτων διεθνούς προστασίας σε πρώτο βαθμό, μετά από ενδελεχή εξέταση, κατά νόμον και κατ' ουσίαν και με πλήρη, εξειδικευμένη και συγκεκριμένη αιτιολογία, δεσμεύουν τα μέρη, αφού δεν μπορούν να ανατραπούν παρά μόνο με άσκηση ενδίκου μέσου, ενώ η ενώπιόν τους διαδικασία πληροί τις απαιτούμενες εγγυήσεις –και ιδίως την τήρηση του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης και εν γένει των δικαιωμάτων άμυνας– για την διασφάλιση του δικαιώματος της πραγματικής - αποτελεσματικής προσφυγής, λαμβανομένων υπ' όψιν των ιδιαιτεροτήτων της διαδικασίας, που επιβάλλουν κατ'Α αρχήν την τήρηση εμπιστευτικότητας και επιτρέπουν, ως εκ τούτου, περιορισμούς στην δημοσιότητα της διαδικασίας. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, οι ως άνω Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών δεν αποτελούν μεν δικαστήρια, κατά την έννοια του Συντάγματος (ούτε, κατά μείζονα λόγο, ειδικά διοικητικά δικαστήρια ή «δικαστικές επιτροπές», απαγορευόμενες κατά το Σύνταγμα – άρθρα 8 και 87, ερμηνευόμενα σε συνδυασμό με το άρθρο 20 παρ. 1, βλ. ΣτΕ Ολομ. 189/2007, 825/1998), συνιστούν όμως επιτροπές που ασκούν αρμοδιότητες δικαιοδοτικού χαρακτήρα κατά την έννοια της συνταγματικής διάταξης του άρθρου 89 παρ. 2 και, ως εκ τούτου, επιτρεπτώς κατά το Σύνταγμα μετέχουν σε αυτές εν ενεργεία δικαστικοί λειτουργοί (πρβλ. ΣτΕ 3503/2009 Ολομ., Άρειος Πάγος 371/2013). Ο δικαιοδοτικός χαρακτήρας των ασκουμένων από αυτές αρμοδιοτήτων δεν αναιρείται από το γεγονός ότι: α. οι πράξεις τους εκδίδονται επί ενδικοφανούς προσφυγής, β. οι πράξεις τους υπόκεινται σε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον των αρμοδίων διοικητικών δικαστηρίων, από τις αποφάσεις των οποίων παράγεται κατά το Σύνταγμα και το νόμο υποχρέωση συμμόρφωσης, γ. δεν προβλέπεται η απαγγελία των πράξεων των επιτροπών σε δημόσια συνεδρίαση, αλλά απλώς η επίδοσή τους στους αιτούντες διεθνή προστασία, δ. προβλέπεται η αντικατάσταση των δικαστικών λειτουργιών μελών των επιτροπών με την ίδια διαδικασία, μετά από αίτησή τους, ε. ο Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών διαθέτει ορισμένες αρμοδιότητες προς διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους, χωρίς όμως να ασκεί ιεραρχικό έλεγχο επί των ανεξάρτητων επιτροπών προσφυγών ή άλλη εξουσία άμεσης ή έμμεσης επέμβασης στην άσκηση του έργου τους, στ. ο Υπουργός δύναται, κατ'Α ενάσκηση της κανονιστικής οργανωτικής αρμοδιότητας που του παρέχει ο νόμος, να αυξήσει ή και να μειώσει τον αριθμό των επιτροπών, και ζ. η διαδικασία ενώπιον των επιτροπών είναι κατά κανόνα έγγραφη και δεν προβλέπεται δικαίωμα προφορικής ακρόασης των αιτούντων ενώπιον των επιτροπών, παρά μόνο υπό τους όρους του νόμου, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα.

21. Επειδή, στο άρθρο 90 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζονται, μεταξύ των άλλων, τα εξής: «Οι προαγωγές, τοποθετήσεις, μεταθέσεις, αποσπάσεις και μετατάξεις των δικαστικών λειτουργιών ενεργούνται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση ανώτατου δικαστικού συμβουλίου. Αυτό συγκροτείται από τον πρόεδρο του οικείου ανώτατου δικαστηρίου και από μέλη του ίδιου δικαστηρίου που ορίζονται με κλήρωση μεταξύ εκείνων που έχουν τουλάχιστον δύο ετών υπηρεσία στο δικαστήριο αυτό, όπως νόμος ορίζει ...». Προβλέπεται δε δικαίωμα προσφυγής του δικαστικού λειτουργού, τον οποίο αφορά η κρίση του ανωτάτου δικαστικού συμβουλίου, ενώπιον της ολομελείας του οικείου ανωτάτου δικαστηρίου, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος (άρθρο 90 παρ. 3 Συντάγματος). Συναφώς δε ορίζεται στον Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών (ν. 1756/1988, βλ. την προηγούμενη σκέψη) ότι οι «τοποθετήσεις των διοριζόμενων ή προαγόμενων δικαστικών λειτουργιών» καθώς και οι μεταθέσεις, μετατάξεις και αποσπάσεις τους ενεργούνται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου ανωτάτου δικαστικού συμβουλίου (άρθρο 49 παρ. 1) και ότι το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο Διοικητικής Δικαιοσύνης «αποφασίζει για το διορισμό των εισηγητών και τις προαγωγές των εισηγητών και παρέδρων του Συμβουλίου της Επικρατείας καθώς και για τις τοποθετήσεις, μεταθέσεις, αποσπάσεις και προαγωγές των δικαστικών λειτουργιών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων. Επίσης αποφασίζει, γνωμοδοτεί ή προτείνει και σε κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται από το νόμο» (άρθρο 67 παρ. 1). Η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου που αφορά, μεταξύ άλλων, την τοποθέτηση δικαστικού λειτουργού των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων υπόκειται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις,

σε προσφυγή ενώπιον της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας από τον δικαστικό λειτουργό, τον οποίο αφορά η απόφαση αυτή (άρθρο 68 παρ. 8). Εξ άλλου, το όργανο διεύθυνσης του δικαστηρίου (πρόεδρος, αρχαιότερος πρόεδρος στην περίπτωση που υπηρετούν στο ίδιο δικαστήριο περισσότεροι πρόεδροι, τριμελές συμβούλιο) έχει, κατά νόμο, την αρμοδιότητα να «ορίζει τους δικαστές ... που θα μετέχουν σε επιτροπές, συλλογικά όργανα της Διοίκησης, συμβούλια ή άλλα μη δικαιοδοτικά όργανα, που προβλέπονται από τον νόμο ή τον κανονισμό του δικαστηρίου» (βλ. το άρθρο 15 παρ. 7 περ. α' στοιχ. αα' και περ. γ'· περί της ασκήσεως προσφυγής κατά των πράξεων και αποφάσεων των οργάνων διεύθυνσης ενώπιον της ολομελείας του οικείου δικαστηρίου προνοεί η επομένη παράγραφος 8 του ιδίου άρθρου 15). Στο δε άρθρο 41 του ανωτέρω Κώδικα, όπως ισχύει μετά τις τροποποιήσεις που επέφερε στις διατάξεις του άρθρου αυτού το άρθρο 1 του εκτελεστικού του αναθεωρηθέντος άρθρου 89 του Συντάγματος ν. 2993/2002 (ΦΕΚ Α' 58), ορίζονται, στην παράγραφο 2, τα ακόλουθα: «Κατ'Α εξαίρεση [από τον κανόνα της παραγράφου 1 του ιδίου άρθρου, κατά τον οποίο απαγορεύεται στους δικαστικούς λειτουργούς η παροχή κάθε άλλης μισθωτής υπηρεσίας και η άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος] επιτρέπεται στους δικαστικούς λειτουργούς να εκλέγονται μέλη της Ακαδημίας Αθηνών ή του διδακτικού προσωπικού ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς και να μετέχουν σε συμβούλια ή επιτροπές, που ασκούν αρμοδιότητες πειθαρχικού, ελεγκτικού ή δικαιοδοτικού χαρακτήρα και σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, εφόσον η συμμετοχή τους προβλέπεται ειδικά από το νόμο. Ο δικαστικός λειτουργός που θα μετάσχει υποδεικνύεται από το δικαστή ή τον εισαγγελέα ή το τριμελές συμβούλιο που διευθύνει το πολιτικό ή το διοικητικό δικαστήριο ή την εισαγγελία, ύστερα από ερώτημα του Υπουργού Δικαιοσύνης ...».

22. Επειδή, η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων αποτελεί ιδιαίτερο κλάδο δικαστικών λειτουργιών με αντικείμενο την παρακολούθηση και τον έλεγχο της λειτουργίας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων καθώς και την υποβοήθηση του έργου τους. Του κλάδου αυτού προΐσταται ο Γενικός Επίτροπος (βλ. άρθρο 90 παρ. 1 και 5 του Συντάγματος για την συμμετοχή του στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας και της Διοικητικής Δικαιοσύνης και την προαγωγή στη θέση αυτή, αντιστοίχως), ο οποίος, μεταξύ άλλων, α. επιβλέπει τις εργασίες όλων των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και ιδίως παρακολουθεί την εύρυθμη λειτουργία τους, διαπιστώνει τις τυχόν υπάρχουσες ελλείψεις και προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων προς εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της δικαστικής υπηρεσίας, και β. υποβάλλει έγγραφες αιτιολογημένες προτάσεις και συμμετέχει στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο για τα θέματα που αφορούν τους δικαστικούς λειτουργούς των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και της Γενικής Επιτροπείας (άρθρα 19 παρ. 1 περ. δ', 28, 29, 49 παρ. 3 περ. α' και β', 55 παρ. 1 και παρ. 2 περ. α', 63 παρ. 7 και 67 παρ. 8 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών).

23. Επειδή, η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του

ν. 4375/2016 (όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 παρ. 3 του ν. 4399/2016), κατά την οποία οι δικαστικοί λειτουργοί των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, που μετέχουν στις Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών, υποδεικνύονται από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων (βλ. ανωτέρω σκέψη 16), δεν αντίκειται στο άρθρο 90 παρ. 1 του Συντάγματος, με το οποίο ορίζεται ότι οι «τοποθετήσεις» των δικαστικών λειτουργιών ενεργούνται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου ανωτάτου δικαστικού συμβουλίου. Και τούτο διότι, εν προκειμένω, δεν πρόκειται για τοποθέτηση διοριζομένου ή προαγομένου δικαστικού λειτουργού σε ορισμένο δικαστήριο, για την οποία απαιτείται, σύμφωνα με την εν λόγω συνταγματική διάταξη, προηγούμενη απόφαση του οικείου ανωτάτου δικαστικού συμβουλίου (βλ. ανωτέρω σκέψη 21 τις σχετικές ρυθμίσεις των άρθρων 49 παρ. 1 και 67 παρ. 1 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών). Εξ άλλου, από τις συνταγματικές διατάξεις, με τις οποίες κατοχυρώνεται η λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργιών, ως ειδικότερη έκφραση της αρχής της οργανικής διακρίσεως των λειτουργιών (άρθρο 26), και θεσπίζεται σειρά συγκεκριμένων εγγυήσεων υπέρ της ανεξαρτησίας αυτών (άρθρα 87 έως και 91), προκύπτει ότι για την συμμετοχή δικαστικών λειτουργιών σε όργανα που ασκούν αρμοδιότητες δικαιοδοτικού χαρακτήρα, στις προβλεπόμενες από το Σύνταγμα (άρθρο 89 παρ. 2) και εξειδικευόμενες από το νόμο περιπτώσεις, απαιτείται σχετική πράξη του αρμοδίου οργάνου της δικαστικής λειτουργίας (βλ. και απόφαση 39/2016 του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου Διοικητικής Δικαιοσύνης – Α.Δ.Σ.Δ.Δ. –, 15μελούς συνθέσεως, πρβλ. και ΣτΕ 5203/1987, Ολομ. 1730/1982). Εν προκειμένω δε η διά νόμου ανάθεση της επίμαχης ειδικής αρμοδιότητας στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων δεν

προσक्रούει στις ως άνω συνταγματικές διατάξεις εν όψει και των κατά το Σύνταγμα και τις πάγιες διατάξεις του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών αρμοδιοτήτων του εν λόγω οργάνου της δικαστικής λειτουργίας, κατά τα εκτιθέμενα στην προηγούμενη σκέψη. Ούτε επιβάλλεται, περαιτέρω, από το Σύνταγμα στον κοινό νομοθέτη η πρόβλεψη της άσκησης προσφυγής κατά των σχετικών «υποδείξεων» του Γενικού Επιτρόπου, ως πράξεων μονομελούς οργάνου, ενώπιον άλλου πολυμελούς οργάνου της δικαστικής λειτουργίας «με μεγαλύτερες εγγυήσεις».

24. Επειδή, κατά τα ήδη αναφερθέντα (ανωτέρω σκέψη 20), οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών του ν. 4375/2016, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4399/2016, ιδρύθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί το κατοχυρούμενο στο άρθρο 46 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ «δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου» (ήτοι δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, κατά το άρθρο 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων). Στοιχεία δε, τα οποία λαμβάνονται υπ'Α όψιν προκειμένου να κριθεί αν όργανο που προβλέπεται από την εθνική έννομη τάξη συνιστά «δικαστήριο» κατά την έννοια της ως άνω διάταξης, είναι η ίδρυση του οργάνου αυτού με νόμο, η μονιμότητά του, ο δεσμευτικός χαρακτήρας της δικαιοδοσίας του, ο κατ'Α αντιμωλία χαρακτήρας της ενώπιόν του διαδικασίας, η εκ μέρους του οργάνου αυτού εφαρμογή κανόνων δικαίου καθώς και η ανεξαρτησία του, εν πάση δε περιπτώσει το «δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου» διασφαλίζεται τελικώς από το σύνολο του διοικητικού και δικαστικού μηχανισμού κάθε κράτους μέλους (πρβλ. επί προδικαστικού ερωτήματος για την έννοια του αντίστοιχου άρθρου 39 της οδηγίας 2005/85/ΕΚ, ΔΕΕ απόφαση της 31.1.2013, C-175/11, D. και Α., σκέψεις 83 επομ. και 102). Η ως άνω διάταξη του άρθρου 46 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ κάθε άλλο παρά αποκλείει την συμμετοχή τακτικών δικαστών (δημοσίων λειτουργών, οι οποίοι απολαμβάνουν λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας, κατά την εθνική συνταγματική τάξη) στο όργανο που επιλαμβάνεται της προσφυγής κατά των πράξεων με τις οποίες απορρίπτεται αίτημα παροχής (ή ανακαλείται το καθεστώς) διεθνούς προστασίας, ενώ, εξ άλλου, κατά τα ήδη κριθέντα (ΔΕΕ, προμνησθείσα απόφαση D. και Α., σκέψη 103) η πρόβλεψη στην εθνική νομοθεσία ενδίκων μέσων (ή βοηθημάτων), με τα οποία οι αιτούντες διεθνή προστασία μπορούν να αμφισβητήσουν το κύρος των δυσμενών πράξεων του ανωτέρω οργάνου ενώπιον των τακτικών δικαστηρίων, «είναι από μόνη της σε θέση να αποτρέψει [το όργανο αυτό] από τυχόν πειρασμούς να υποκύψει σε εξωτερικές παρεμβάσεις ή πιέσεις δυνάμενες να θέσουν σε κίνδυνο την ανεξαρτησία των μελών του». Δεν θίγεται δε η ανεξαρτησία του ως άνω οργάνου από το ενδεχόμενο συμμετοχής δικαστών, οι οποίοι μετέχουν στη σύνθεση των Ανεξαρτήτων Επιτροπών Προσφυγών, και στη σύνθεση των διοικητικών δικαστηρίων που θα κληθούν να δικάσουν ένδικα βοηθήματα ή μέσα κατά πράξεων εκδοθεισών επί αιτημάτων διεθνούς προστασίας, δοθέντος μάλιστα ότι η εθνική νομοθεσία διαθέτει κανόνες που διασφαλίζουν την τήρηση των αρχών της αμεροληψίας, αντικειμενικής («δομικής») και υποκειμενικής (άρθρα 52 επομ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, π.δ. 503/1985, ΦΕΚ Α' 182, άρθρα 15 επομ. του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ν. 2717/1999, ΦΕΚ Α' 97).

25. Επειδή, περαιτέρω, εν όψει του περιεχομένου του (ανωτέρω σκέψη 18), ο Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών (τρίτη προσβαλλόμενη πράξη - υπ'Α αριθ. 3004/15.7.2016 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης) νομίμως εκδόθηκε με την προβλεπόμενη από την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 7 παρ. 4 του ν. 4375/2016 υπουργική απόφαση (και όχι με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου 7). Εξ άλλου, τόσο η εν λόγω διάταξη του άρθρου 7 παρ. 4 όσο και οι διατάξεις του νόμου (άρθρα 4 και 5), κατ'Α εφαρμογήν των οποίων εκδόθηκαν η πρώτη και η δεύτερη προσβαλλόμενες πράξεις και με τις οποίες νομοθετικές διατάξεις παρέχεται ειδική και ορισμένη εξουσιοδότηση για τον καθορισμό του αριθμού και την συγκρότηση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών με κοινή υπουργική απόφαση, δεν αντίκεινται στο άρθρο 43 παρ. 2 εδαφ. β' του Συντάγματος δοθέντος ότι, εν όψει των ρυθμίσεων του νόμου που έχουν εκτεθεί αναλυτικά σε προηγούμενες σκέψεις, με τις πράξεις αυτές ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σε σχέση προς τα ρυθμιζόμενα στον νόμο. Η έκδοση προεδρικού διατάγματος ή η σύμπραξη του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην έκδοση του επίμαχου Κανονισμού Λειτουργίας δεν επιβάλλεται ούτε από τα άρθρα 26 και 87 του Συντάγματος, τα οποία δεν αποκλείουν την υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος θέσπιση κανονιστικών ρυθμίσεων σχετικών με την οργάνωση και λειτουργία επιτροπών που ασκούν αρμοδιότητες δικαιοδοτικού χαρακτήρα (89 παρ. 2 Συντάγματος) με αποφάσεις άλλων υπουργών. Νομίμως δε εκδόθηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης Ι. Μουζάλα, στον οποίο έχει ανατεθεί η σχετική αρμοδιότητα με απόφαση του Πρωθυπουργού [βλ. την Υ10/25.9.2015 (ΦΕΚ Β' 2109) απόφαση του Πρωθυπουργού, όπως τροποποιήθηκε με την Υ144/11.4.2016 (ΦΕΚ Β' 993) απόφασή του]. Τέλος,

κατά τα ήδη εκτεθέντα (σκέψη 18), όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο ανωτέρω Κανονισμός εκδόθηκε κατόπιν της 3003/15.7.2016 προτάσεως της Διοικητικής Διευθύντριας της Αρχής Προσφυγών και της επιτροπής των Προέδρων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, κατά τα προβλεπόμενα στην ως άνω διάταξη του άρθρου 7 παρ. 4 του ν. 4375/2016.

26. Επειδή, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στις προηγούμενες σκέψεις 20 έως και 25, είναι απορριπτέοι οι προβαλλόμενοι κατά των τριών πρώτων προσβαλλομένων πράξεων λόγοι ακυρώσεως (υπό Α1-6 στο δικόγραφο της κρινόμενης αιτήσεως) περί παραβιάσεως διατάξεων του Συντάγματος (άρθρα 8, 26, 43 παρ. 2, 87, 89, 90), του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, ΦΕΚ Α' 45, άρθρο 13 παρ. 6) και του ν. 4375/2016 (άρθρο 7) καθώς και των αρχών του φυσικού δικαστή και της αμεροληψίας. Απορριπτέος είναι, περαιτέρω, και ο λόγος ακυρώσεως (υπό Β1 στο δικόγραφο), με τον οποίο προβάλλεται συναφώς ότι η τέταρτη (ειδικώς αφορώσα τον αιτούντα) προσβαλλόμενη πράξη είναι ακυρωτέα αφ' ενός λόγω κακής συγκρότησης του οργάνου που την εξέδωσε (3η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών) και αφ' ετέρου ως ερειδομένη επί των τριών πρώτων προσβαλλομένων - «πλημμελών», κατά τους κριθέντες ως απορριπτέους, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, ισχυρισμούς του αιτούντος - πράξεων.

27. Επειδή, η Οδηγία 2013/32/ΕΕ περιλαμβάνει στο Κεφάλαιο II αυτής (άρθρα 6 - 30) τις «βασικές αρχές και εγγυήσεις» της διαδικασίας εξέτασης των αιτημάτων διεθνούς προστασίας. Τα άρθρα 14 έως 17 αναφέρονται στη συνέντευξη του αιτούντος, ενώ το άρθρο 34 της οδηγίας, το οποίο εντάσσεται στο Τμήμα II του Κεφαλαίου III αυτής («Διαδικασίες σε πρώτο βαθμό»), περιλαμβάνει ειδικούς κανόνες «σχετικά με τη συνέντευξη για το παραδεκτό της αίτησης», εφαρμοστέους, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση που το αίτημα παροχής διεθνούς προστασίας δεν εξετάζεται κατ' ουσίαν από την αποφαινόμενη αρχή διότι άλλη χώρα, που δεν είναι κράτος μέλος, μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα, κατά τα άρθρα 33 παρ. 2 περ. γ' και 38 της οδηγίας (άρθρα 54 παρ. 1 περ. δ' και 56 ν. 4375/2016, αντιστοίχως). Τα ως άνω άρθρα 14 έως 17 και 34 της οδηγίας μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο με το άρθρο 52 του ν. 4375/2016, με το οποίο ορίζονται, εκτός των άλλων, τα ακόλουθα: «1. Πριν τη λήψη απόφασης, η Αποφαινόμενη Αρχή διενεργεί προσωπική συνέντευξη του αιτούντος ... Με την επιφύλαξη εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του άρθρου 59 του παρόντος [περί των «μεταγενεστέρων» αιτήσεων], σε περίπτωση που από το διοικητικό φάκελο της αίτησης διεθνούς προστασίας προκύπτουν ενδείξεις ότι η αίτηση εμπίπτει στις περιπτώσεις απαράδεκτων αιτήσεων του άρθρου 54 του παρόντος, η συνέντευξη μπορεί να περιοριστεί στη διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής της διάταξης αυτής και να δοθεί η ευκαιρία στον αιτούντα να εκφραστεί σχετικά. Σε περίπτωση που από την πραγματοποίηση της συνέντευξης, η Αποφαινόμενη Αρχή κρίνει απαραίτητη τη διερεύνηση της ουσίας της αίτησης διεθνούς προστασίας, πραγματοποιείται σχετική συμπληρωματική συνέντευξη. 2. Η συνέντευξη διενεργείται από αρμόδιο υπάλληλο της Αρχής Παραλαβής (χειριστή), ο οποίος διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα και ο οποίος λαμβάνει και εκδίδει την απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας. Ο εσωτερικός κανονισμός της Υπηρεσίας Ασύλου ορίζει τη διαδικασία ορισμού του αρμόδιου υπαλλήλου (χειριστή) από τον Προϊστάμενο του κάθε Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου και Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου. 3. Η συνέντευξη διενεργείται με τη συνδρομή διερμηνέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 41 παράγραφος 1β, ικανού να εξασφαλίσει την αναγκαία επικοινωνία, προκειμένου ο ενδιαφερόμενος να επιβεβαιώσει όσα αναφέρει στην αίτησή του και να μπορέσει να εκθέσει με πληρότητα τους λόγους που τον ανάγκασαν να εγκαταλείψει τη χώρα καταγωγής του ή προηγούμενης συνήθους διαμονής του, όταν πρόκειται για ανιθαγενή, ζητώντας προστασία, καθώς και τους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί ή δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και προκειμένου να δώσει εξηγήσεις, ιδίως σε ό,τι αφορά το προσωπικό του ιστορικό, συμπεριλαμβανομένου του ιστορικού των οικείων συγγενών του, την ταυτότητα, την ηλικία του, την ιθαγένεια, τη χώρα και τον τόπο προηγούμενης διαμονής του, τυχόν προηγούμενες αιτήσεις διεθνούς προστασίας, τα δρομολόγια που ακολούθησε για να εισέλθει στο ελληνικό έδαφος και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα. 4. Κατά τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης η Αποφαινόμενη Αρχή παραχωρεί στον αιτούντα κατάλληλη ευκαιρία για να παρουσιάσει τα στοιχεία που απαιτούνται για την κατά το δυνατόν πλήρη τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας. Στον αιτούντα δίνεται η ευκαιρία να παράσχει εξηγήσεις σχετικά με τα στοιχεία που ενδεχομένως λείπουν και/ή σχετικά με τυχόν ασυνέπειες ή αντιφάσεις στο πλαίσιο των δηλώσεών του. 5. Πριν από τη συνέντευξη χορηγείται στον αιτούντα, αφ' όσον το επιθυμεί, εύλογος χρόνος προκειμένου να προετοιμασθεί κατάλληλα και να συμβουλευθεί νομικό ή άλλο σύμβουλο για να τον επικουρεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Ο εύλογος χρόνος καθορίζεται από την Αρμόδια Αρχή Παραλαβής και δεν δύναται να υπερβεί τις επτά (7)

ημέρες ή τις τρεις (3) ημέρες όταν πραγματοποιείται συνέντευξη βάσει των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 60 ή όταν αφορά αιτούντα που βρίσκεται σε διαδικασία Υποδοχής και Ταυτοποίησης. 6 ... 12. Η προσωπική συνέντευξη διεξάγεται υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη εμπιστευτικότητα. 13. Κατά την προσωπική συνέντευξη λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα που εξασφαλίζουν τη διεξαγωγή της σε συνθήκες που επιτρέπουν στον αιτούντα να παρουσιάσει διεξοδικά τους λόγους της αίτησής του. Για το σκοπό αυτό: α. Ο κάθε χειριστής διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα για να συνεκτιμήσει τις προσωπικές ή γενικές συνθήκες που αφορούν την αίτηση, συμπεριλαμβανομένων των πολιτισμικών καταβολών του αιτούντος. Ειδικότερα, οι χειριστές επιμορφώνονται, ιδίως για τις ειδικές ανάγκες των γυναικών, των παιδιών και των θυμάτων βίας και βασανιστηρίων. β. Ο διερμηνέας που επιλέγεται είναι ικανός να εξασφαλίσει την αναγκαία επικοινωνία σε γλώσσα που κατανοεί ο αιτών. 14. Η συνέντευξη ηχογραφείται, ενώ για κάθε συνέντευξη συντάσσεται έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται οι βασικοί ισχυρισμοί του αιτούντος διεθνή προστασία και όλα τα ουσιώδη στοιχεία της. Εάν δεν είναι δυνατή η απομαγνητοφώνηση της συνέντευξης, τηρείται πλήρες πρακτικό. Ο αιτών καλείται στο τέλος της συνέντευξης να επιβεβαιώσει ότι δεν επιθυμεί να προσθέσει οτιδήποτε άλλο, ενώ δεν υπογράφει την έκθεση ή το πρακτικό. Η ηχητική καταγραφή συνοδεύει την έκθεση ή το πρακτικό και αποθηκεύεται με μέριμνα της Αποφαινόμενης Αρχής. Συνεντεύξεις που πραγματοποιούνται με τηλεδιάσκεψη καταγράφονται ηχητικά υποχρεωτικά. 15. Εφόσον δεν είναι δυνατή η ηχητική καταγραφή, τηρείται πλήρες πρακτικό της συνέντευξης. Ο αιτών καλείται να βεβαιώσει την ακρίβεια του περιεχομένου του πρακτικού, υπογράφοντας με τη συνδρομή διερμηνέα, εφόσον παρίσταται, που επίσης υπογράφει. Σε περίπτωση που ο αιτών αρνείται να επιβεβαιώσει το περιεχόμενο του πρακτικού, οι λόγοι άρνησης καταχωρίζονται σε αυτό. Η άρνηση του αιτούντος να βεβαιώσει το περιεχόμενο του πρακτικού δεν εμποδίζει την Αποφαινόμενη Αρχή να λάβει απόφαση επί της αίτησής του. 16. Ο αιτών δικαιούται να λαμβάνει οποτεδήποτε αντίγραφο του πρακτικού ή της έκθεσης και της ηχητικής καταγραφής. 17 [όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 παρ. 12 του ν. 4399/2016] Οι προαναφερόμενες εγγυήσεις τηρούνται και κατά τη διαδικασία συζήτησης των προσφυγών ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, καθώς και σε κάθε συμπληρωματική συνέντευξη ή ακρόαση. 18. Ο εσωτερικός κανονισμός της Υπηρεσίας Ασύλου δύναται να ορίζει λεπτομερέστερα τις τεχνικές διαδικασίες της διεξαγωγής και της ηχητικής καταγραφής της συνέντευξης και τηλεδιάσκεψης».

28. Επειδή, περαιτέρω, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 31 παρ. 8 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, «Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν ότι μια διαδικασία εξέτασης σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του κεφαλαίου II μπορεί να επιταχυνθεί και/ή να διενεργηθεί στα σύνορα ή σε ζώνες διέλευσης σύμφωνα με το άρθρο 43, εφόσον ...», προβλέπεται δε στην επόμενη παράγραφο 9 του ίδιου άρθρου ότι για την έκδοση απόφασης κατά την πρωτοβάθμια διαδικασία σύμφωνα με την παράγραφο 8, ορίζονται από τα κράτη μέλη «εύλογες» προθεσμίες, οι οποίες μπορούν να παρατείνονται υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Στο δε άρθρο 43 της οδηγίας, με τίτλο «Διαδικασίες στα σύνορα», ορίζονται τα εξής: «1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν διαδικασίες, σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του κεφαλαίου II, προκειμένου να αποφασίζουν, στα σύνορα ή στις ζώνες διέλευσης των κρατών μελών, σχετικά με: α) το παραδεκτό μιας αίτησης, δυνάμει του άρθρου 33, που υποβάλλεται στα σημεία αυτά· και/ή β) την ουσία της αίτησης σε διαδικασία δυνάμει του άρθρου 31 παράγραφος 8. 2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η απόφαση στο πλαίσιο των διαδικασιών της παραγράφου 1 να λαμβάνεται εντός εύλογης προθεσμίας. Αν δεν έχει ληφθεί απόφαση εντός τεσσάρων εβδομάδων, επιτρέπεται στον αιτούντα η είσοδος στο έδαφος του κράτους μέλους προκειμένου να εξετασθεί η αίτησή του σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις της παρούσας οδηγίας».

3. Στην περίπτωση αφίξεων που αφορούν μεγάλο αριθμό υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών οι οποίοι καταθέτουν αιτήσεις διεθνούς προστασίας στα σύνορα ή σε ζώνη διέλευσης, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη στην πράξη ή εκεί εφαρμογή της παραγράφου 1, οι εν λόγω διαδικασίες μπορούν να εφαρμόζονται επίσης όπου και επί όσο χρονικό διάστημα φιλοξενούνται κανονικά οι συγκεκριμένοι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς σε σημεία πλησίον των συνόρων ή της ζώνης διέλευσης».

29. Επειδή, το ανωτέρω άρθρο 43 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ μεταφέρθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη με το άρθρο 60 του ν. 4375/2016 («Διαδικασίες στα σύνορα»), με το οποίο προβλέπονται, μεταξύ των άλλων, τα ακόλουθα: «1. Στις περιπτώσεις που υποβάλλονται αιτήσεις διεθνούς προστασίας στα σύνορα και τις ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας, οι αιτούντες απολαμβάνουν των δικαιωμάτων και των εγγυήσεων των διατάξεων των άρθρων 41, 44, 45 και 46 του παρόντος Μέρους. 2. Αν δεν ληφθεί απόφαση εντός είκοσι οκτώ (28) ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης, επιτρέπεται στον αιτούντα η είσοδος και παραμονή του στο εσωτερικό της χώρας, προκειμένου να

εξετασθεί η αίτησή του σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις του παρόντος. 3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 46, στις περιπτώσεις του παρόντος άρθρου, που απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας και εκδίδεται απόφαση απέλασης, επιστροφής ή επανεισδοχής, η εκτέλεση της οποίας αναστέλλεται, με σχετική δικαστική απόφαση, επιτρέπεται η παραμονή του αιτούντος στη χώρα μέχρι την έκδοση απόφασης επί του ένδικου μέσου. 4. Σε περίπτωση αφίξεων που αφορούν μεγάλο αριθμό πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι υποβάλλουν αιτήσεις διεθνούς προστασίας στα σύνορα ή σε ζώνη διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας ή ενόσω παραμένουν σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Εθνικής Άμυνας εφαρμόζονται κατ' εξαίρεση τα παρακάτω: α. Η καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας, οι επιδόσεις των αποφάσεων και λοιπών διαδικαστικών εγγράφων, καθώς και η παραλαβή προσφυγών μπορεί να πραγματοποιείται από προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας ή προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων. β. Η συνέντευξη με τους αιτούντες διεθνή προστασία δύναται να διενεργείται και από προσωπικό που διατίθεται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο. γ. Η προθεσμία του άρθρου 52 παράγραφος 5 είναι μίας (1) ημέρας. Η προθεσμία του άρθρου 62 παράγραφος 2 (γ) είναι δύο (2) ημερών. Οι προθεσμίες του άρθ. 62 παράγραφος 3, για την ειδοποίηση του αιτούντος σε περίπτωση προφορικής ακρόασης και για την κατάθεση τυχόν υπομνήματος μετά την εξέταση της προσφυγής είναι μίας (1) ημέρας. δ. Η απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας εκδίδεται το αργότερο την επόμενη ημέρα της πραγματοποίησης της συνέντευξης και επιδίδεται το αργότερο την επόμενη της έκδοσής της. ε. Οι προσφυγές εξετάζονται σε τρεις (3) ημέρες από την κατάθεσή τους. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται το αργότερο εντός δύο (2) ημερών από την εξέτασή της ή την κατάθεση του υπομνήματος και επιδίδεται το αργότερο την επόμενη ημέρα της έκδοσής της. Κατά την περίπτωση της υποβολής σχετικής αίτησης ακρόασης από τον προσφεύγοντα, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο ε' του παρόντος, η Επιτροπή Προσφυγών δύναται, κατά την κρίση της, να καλεί τον προσφεύγοντα σε ακρόαση. στ. Από την παραπάνω διαδικασία εξαιρούνται όσοι υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 8 έως και 11 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθώς και τα πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 14. 5. Με την κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του Υπουργού Εθνικής Άμυνας της προηγούμενης παραγράφου δύναται να ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια που αφορά την εφαρμογή του παρόντος». Η περίπτωση β' της παρ. 4 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 13 του άρθρου 86 του ν. 4399/2016. Εξ άλλου, στο άρθρο 80 παρ. 26 του ν. 4375/2016, όπως ίσχυε αρχικώς, προβλεπόταν ότι η κατά παρέκκλιση διαδικασία του άρθρου 60 παρ. 4 εφαρμόζεται από τη δημοσίευση του νόμου και ότι η διάρκεια ισχύος της δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των έξι μηνών και μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης για χρονικό διάστημα επί πλέον τριών μηνών. Ακολούθως, με τη διάταξη της παρ. 20 του άρθρου 86 του ν. 4399/2016, οι ως άνω προθεσμίες ορίστηκαν σε δώδεκα και έξι μήνες αντιστοίχως.

30. Επειδή, η οδηγία 2013/32/ΕΕ επιτρέπει στον εθνικό νομοθέτη την θέσπιση ειδικής ταχύρρυθμης διαδικασίας για την εξέταση των αιτημάτων διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται στα σύνορα ή σε ζώνες διέλευσης ή ενόσω οι ενδιαφερόμενοι παραμένουν σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, στην περίπτωση αφίξεων μεγάλου αριθμού πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, υπό την προϋπόθεση, μεταξύ άλλων, ότι τηρούνται οι βασικές αρχές και εγγυήσεις του Κεφαλαίου II αυτής (βλ. ανωτέρω σκέψη 27). Και ναι μεν το άρθρο 60 του ν. 4375/2016 προβλέπει στην παράγραφο 4 την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης για την τήρηση της προβλεπόμενης συναφώς στην παράγραφο αυτή εξαιρετικής διαδικασίας, ωστόσο ο νομοθέτης, στο άρθρο 80 παρ. 26 του ίδιου νόμου, εκτιμώντας τις περιστάσεις, όρισε ότι η κατά παρέκκλιση διαδικασία του άρθρου 60 παρ. 4 εφαρμόζεται από τη δημοσίευση του νόμου, για το προβλεπόμενο με την ίδια διάταξη νόμο χρονικό διάστημα, χωρίς να απαιτείται δηλαδή, ως προϋπόθεση εφαρμογής της, η προηγούμενη έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης [η οποία ήδη εκδόθηκε, βλ. την 13257/31.8.2016 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Εθνικής Άμυνας (ΦΕΚ Β' 3455/26.10.2016)]. Η εφαρμογή, εξ άλλου, της εξαιρετικής διαδικασίας του άρθρου 60 παρ. 4 του ν. 4375/2016 δεν προϋποθέτει ούτε την έκδοση απόφασης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την οποία να διαπιστώνεται η μαζική εισροή εκτοπισθέντων υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου της 20ης Ιουλίου 2001 («σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων», ΕΕ L 212). Και

τούτο διότι η απόφαση αυτή εντάσσεται στην κατά την ως άνω οδηγία 2001/55/EK (και το εκδοθέν προς συμμόρφωση στις διατάξεις της, π.δ. 80/2006, ΦΕΚ Α' 82), διαδικασία παροχής «προσωρινής προστασίας», η οποία διακρίνεται σαφώς από την ρυθμιζόμενη με την οδηγία 2013/32/ΕΕ διαδικασία παροχής «διεθνούς προστασίας» (ήτοι του καθεστώτος του πρόσφυγα ή επικουρικής προστασίας) κατά την έννοια της οδηγίας 2011/95/ΕΕ (βλ. στην σκέψη 7 το άρθρο 78 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά το οποίο το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου περιλαμβάνει «κοινό σύστημα για την προσωρινή προστασία των εκτοπισμένων προσώπων σε περιπτώσεις μαζικής εισροής» καθώς και «κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του ενιαίου καθεστώτος ασύλου ή επικουρικής προστασίας», παρ. 2 περ. γ' και δ', αντιστοίχως). Περαιτέρω, η εξαίρεση από την εφαρμογή της ανωτέρω διαδικασίας των αναφερομένων στην περίπτωση στ' της παραγράφου 4 του άρθρου 60 κατηγοριών προσώπων δικαιολογείται, όσον αφορά εκείνους που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, εν όψει των ιδιαιτέρων συνθηκών υπό τις οποίες τελούν τα πρόσωπα αυτά (ασυνόδευτοι ανήλικοι, άτομα που έχουν αναπηρία ή πάσχουν από ανίατη ή σοβαρή ασθένεια, υπερήλικες, γυναίκες σε κύηση ή λοχεία, μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα τέκνα, θύματα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλης σοβαρής μορφής ψυχολογικής, σωματικής ή άλλης σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης, πρόσωπα με σύνδρομο μετατραυματικής διαταραχής, ιδίως επιζήσαντες και συγγενείς θυμάτων ναυαγίων, και θύματα εμπορίας ανθρώπων, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 8 του άρθρου 14 του ν. 4375/2016, στην οποία παραπέμπει το άρθρο 60 παρ. 4 περ. στ' του ίδιου νόμου). Δεν παρίσταται επίσης αυθαίρετη ούτε η εξαίρεση των υπαγομένων στις διατάξεις των άρθρων 8 έως και 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 («για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα», ΕΕ L 180), ήτοι των αιτούντων διεθνή προστασία, οι οποίοι συνδέονται με οικογενειακούς ή συγγενικούς δεσμούς, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στις εν λόγω διατάξεις, με πρόσωπα που είτε ευρίσκονται νομίμως, είτε έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας ή έχουν λάβει άδεια διαμονής ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος, το οποίο και καθίσταται «υπεύθυνο» για την εξέταση του αιτήματος παροχής διεθνούς προστασίας.

31. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, κατά την καταγραφή του αιτήματος παροχής διεθνούς προστασίας προς την Υπηρεσία Ασύλου στις 4.8.2016, ο αιτών δήλωσε ότι ομιλεί την αραβική γλώσσα και ότι επιθυμεί η διενέργεια της συνέντευξής του να λάβει χώρα στη γλώσσα αυτή, ότι έχει διαβατήριο, είναι σουνίτης μουσουλμάνος το θρήσκευμα, άγαμος, έχει λάβει ανώτερη/ ανώτατη εκπαίδευση (πανεπιστήμιο) και δεν αντιμετωπίζει προβλήματα υγείας. Περαιτέρω, βεβαίωσε ενυπογράφως ότι του αναγνώσθηκε το έντυπο (φόρμα) καταγραφής του ανωτέρω αιτήματός του, ότι συμφωνεί με το περιεχόμενό του και ότι ενημερώθηκε για τις υποχρεώσεις του και για τα επόμενα στάδια της διαδικασίας. Ακολούθως, κλήθηκε ενυπογράφως, παρουσία διερμηνέα, να παραστεί αυτοπροσώπως ή και με τη συνδρομή συμβούλου στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Λέσβου σε συγκεκριμένη ημερομηνία και ώρα (09:00 της 8.8.2016), προκειμένου να λάβει χώρα η εξέταση της αιτήσεώς του. Η πρόσκληση έλαβε χώρα στην αραβική γλώσσα την οποία ο αιτών δήλωσε ότι κατανοεί, του χορηγήθηκε δε περίληψη αυτής στην ίδια γλώσσα. Κατά τη διοικητική διαδικασία εξέτασης του αιτήματός του στις 8.8.2016, διενεργήθηκε συνέντευξή του στην αραβική γλώσσα, ενώπιον «εμπειρογνώμονα» της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (ΕΥΥΑ), παρουσία διερμηνέα, κατόπιν δε τούτου συντάχθηκε το με την ίδια ημερομηνία πρακτικό συνέντευξης στην αγγλική γλώσσα. Κατά τα αναφερόμενα στο εν λόγω πρακτικό, ο αιτών ενημερώθηκε ότι η συνέντευξη είναι μέρος της διαδικασίας εξέτασης του παραδεκτού της αίτησής του και ειδικότερα ότι η Υπηρεσία Ασύλου προτίθεται να εξετάσει αν ο ενδιαφερόμενος μπορεί να επιστρέψει στην Τουρκία σύμφωνα με την αρχή της «ασφαλούς τρίτης χώρας». Ενημερώθηκε περαιτέρω ότι όλα τα παριστάμενα κατά την συνέντευξη πρόσωπα δεσμεύονται από την υποχρέωση εμπιστευτικότητας, ότι οι παρεχόμενες πληροφορίες δεν θα κοινοποιηθούν στις αρχές της χώρας καταγωγής του αλλά ενδεχομένως σε άλλες ελληνικές καθώς και τουρκικές αρχές, ότι πρέπει να συνεργασθεί με την Υπηρεσία Ασύλου και να παρουσιάσει με ειλικρίνεια τα στοιχεία της υπόθεσής του καθώς και ότι δύναται να ζητήσει οποτεδήποτε τη διακοπή της διαδικασίας, εφ'Α όσον αισθανθεί κούραση ή αδιαθεσία. Επίσης, ερωτήθηκε αν έχει τυχόν απορίες σχετικά με την διαδικασία, την οποία ο αιτών επιβεβαίωσε ότι κατανοεί. Επιβεβαίωσε, ακόμη, απαντώντας σε σχετικά ερωτήματα, ότι κατανοεί τον διερμηνέα και ότι αν αισθάνεται υγιής προκειμένου να λάβει χώρα η συνέντευξη για το παραδεκτό της αιτήσεώς του. Ακολούθως, υπεβλήθησαν στον αιτούντα ερωτήσεις αφ'Α ενός σχετικές με την προσωπική και οικογενειακή κατάστασή του και αφ'Α ετέρου σχετικές με το παραδεκτό της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας,

οι οποίες αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τις συνθήκες εισόδου και παραμονής του αιτούντος στην Τουρκία μετά την αναχώρησή του από την πατρίδα του και πριν από την άφιξή του στην Ελλάδα, καθώς και τους λόγους για τους οποίους ο αιτών έφυγε από την Τουρκία και δεν επιθυμεί την επιστροφή του στην χώρα αυτή. Ο αιτών επιβεβαίωσε, τέλος, ενυπογράφως ότι του αναγνώσθηκε το πρακτικό της συνέντευξης, το περιεχόμενο του οποίου είναι ακριβές. Κατόπιν τούτου, η διενεργήσασα την συνέντευξη «εμπειρογνώμονας» της ΕΥΥΑ συνέταξε τις από 10.8.2016 «συμπερασματικές παρατηρήσεις», με τις οποίες διατύπωσε την άποψη ότι η «έννοια της ασφαλούς τρίτης χώρας μπορεί να εφαρμοσθεί» στην περίπτωση του αιτούντος όσον αφορά την Τουρκία, εκδόθηκε δε εν συνεχεία, κατά τα ήδη αναφερθέντα (σκέψη 6), η πρωτοβάθμια, απορριπτική του αιτήματός του περί παροχής διεθνούς προστασίας, Α.Υ. 38839/17.8.2016 απόφαση του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Λέσβου. Κατά της απόφασης αυτής ο αιτών άσκησε την προβλεπόμενη ενδικοφανή προσφυγή στις 18.8.2016 υποβάλλοντας συγχρόνως και αίτημα προσωπικής ακρόασης από την Επιτροπή Προσφυγών, το οποίο επανέλαβε με το κατατεθέν στις 23.8.2016 ενώπιον της Επιτροπής υπόμνημά του. Η προσφυγή του αιτούντος απερρίφθη με την τέταρτη προσβαλλόμενη πράξη (4159/8.9.2016) της 3ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, κατά την σχετική συνεδρίαση της οποίας στις 24.8.2016 ο αιτών δεν παρέστη αφού κρίθηκε ως απορριπτικό και το αίτημα προφορικής ακρόασής του με την αιτιολογία ότι «ενόψει του εκτιθέμενου πραγματικού και των προβαλλόμενων ισχυρισμών, δεν συντρέχει κατά την κρίση της Επιτροπής λόγος ακρόασης του προσφεύγοντος κατ'Α εφαρμογήν των περιπτώσεων α' έως και δ' της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 4375/2016, όπως η τελευταία παράγραφος τροποποιήθηκε ...» (παράγραφος 31 της τέταρτης προσβαλλόμενης πράξης).

32. Επειδή, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην σκέψη 30, αβασίμως προβάλλεται (λόγος ακυρώσεως Β3) ότι η εκδοθείσα, δυνάμει της παραγράφου 4 του άρθρου 60 του ν. 4375/2016, προσβαλλόμενη πράξη 4159/8.9.2016 της Επιτροπής Προσφυγών είναι ακυρωτέα, διότι δεν είχε προηγηθεί η έκδοση της προβλεπόμενης στην ίδια διάταξη κοινής υπουργικής απόφασης ή της, κατά το άρθρο 5 παρ. 1 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ, απόφασης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την οποία να διαπιστώνεται η μαζική εισροή εκτοπισθέντων υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών στην Ελλάδα. Απορριπτικές είναι και οι προβαλλόμενες με τον ίδιο λόγο ακυρώσεως αιτιάσεις ότι δεν προκύπτει ούτε βεβαιώνεται στις απορριπτικές του ενδίκου αιτήματος παροχής διεθνούς προστασίας πράξεις (Υ.Α. 38839/17.8.2016 της περιφερειακής υπηρεσίας ασύλου και 4159/8.9.2016 της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών) η συνδρομή των πραγματικών προϋποθέσεων εφαρμογής της ανωτέρω διατάξεως (άρθρο 60 παρ. 4 ν. 4375/2016), ήτοι ότι είχε λάβει χώρα η άφιξη μεγάλου αριθμού πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι υπέβαλαν αιτήσεις διεθνούς προστασίας στα σύνορα ή σε ζώνη διέλευσης ή ενόσω παρέμεναν σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Και τούτο διότι, κατά τα προαναφερθέντα (σκέψη 29), ο νομοθέτης, εκτιμώντας, κατά τρόπο σύμφωνο, άλλωστε, με τα δεδομένα της κοινής πείρας, τις περιστάσεις και τις κρατούσες κατά τον χρόνο θέσπισης του ν. 4375/2016 και του τροποποιητικού του ν. 4399/2016 πραγματικές συνθήκες, όρισε ότι η ανωτέρω κατά παρέκκλιση διαδικασία του άρθρου 60 παρ. 4 του ν. 4375/2016 εφαρμόζεται ήδη από την δημοσίευση του νόμου αυτού (άρθρο 80 παρ. 26 ν. 4375/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 86 παρ. 20 του ν. 4399/2016). Εξ άλλου, ο νόμος δεν επιβάλλει την μνεία της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής της ως άνω εξαιρετικής διαδικασίας ως τυπικό στοιχείο του κύρους των ατομικών πράξεων, οι οποίες εκδίδονται σε πρώτο και δεύτερο βαθμό επί των αιτημάτων διεθνούς προστασίας. Ούτε συνιστά η εφαρμογή της διαδικασίας της παραγράφου 4 του άρθρου 60 του ν. 4375/2016 στην περίπτωση του αιτούντος, Σύρου, ο οποίος εισήλθε στην Ελλάδα μέσω των νήσων του Αιγαίου, και η εξέταση της συνδρομής λόγου απαραδέκτου του αιτήματός του για την παροχή διεθνούς προστασίας (δυνατότητα επανεισδοχής σε ασφαλή τρίτη χώρα), αδικαιολόγητη δυσμενή διακριτική μεταχείρισή του έναντι των λοιπών αλλοδαπών αιτούντων διεθνή προστασία (των ομοεθνών του, οι οποίοι εισήλθαν στην χώρα από άλλα σημεία της μεθορίου, και των αλλοδαπών άλλων εθνικοτήτων), εφ'Α όσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου και της οδηγίας 2013/32/ΕΕ και τηρήθηκαν οι βασικές αρχές και εγγυήσεις αυτής. Είναι απορριπτέα, ως εκ τούτου, τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα, ενώ αβασίμως, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην σκέψη 30, προβάλλονται αιτιάσεις σχετικές με την εξαίρεση από την επίμαχη διαδικασία των προσώπων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και των υπαγομένων στις διατάξεις των άρθρων 8 έως και 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013.

33. Επειδή, η δυνατότητα διενέργειας συνεντεύξεων από προσωπικό της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (ΕΥΥΑ) προβλέπεται ρητώς από την περίπτωση β' της παραγράφου 4 του άρθρου 60 του ν. 4375/2016 (πρβλ. σχετικώς τα άρθρα 14 παρ. 1 και 34 παρ. 2 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ), η οποία αποτελεί ειδική διάταξη εν σχέσει με την γενική ρύθμιση του άρθρου 2 παρ. 7 του ίδιου

νόμου (βλ. σκέψη 16) περί της αναθέσεως, σε φορείς της κοινωνίας των πολιτών, της διεκπεραίωσης επί μέρους αρμοδιοτήτων περιφερειακού γραφείου ασύλου, εξαιρουμένων των αρμοδιοτήτων εκείνων «που συνιστούν άσκηση δημόσιας εξουσίας», στις οποίες συμπεριλαμβάνεται κατά την ίδια διάταξη (άρθρο 2 παρ. 7) και η «διεξαγωγή συνεντεύξεων». Η ανάθεση δε των συγκεκριμένων καθηκόντων σε προσωπικό της ΕΥΥΑ, η οποία ιδρύθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 439/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Μαΐου 2010 (ΕΕ L 132) προς τον σκοπό, μεταξύ άλλων, της παροχής «επιχειρησιακής στήριξης», συμπεριλαμβανομένης και της «τεχνικής συνδρομής ... όσον αφορά την εξέταση και τη διαχείριση των φακέλων ασύλου», στα κράτη μέλη, των οποίων τα συστήματα ασύλου και υποδοχής υφίστανται ιδιαίτερες πιέσεις (ιδίως άρθρα 2 παρ. 2, 5 και 6, 10, 13, 14, 15 και 18 του Κανονισμού 439/2010), δεν αντίκειται, εν όψει της φύσεως των καθηκόντων αυτών, σε καμία διάταξη του Συντάγματος, ούτε στις διατάξεις του ανωτέρω Κανονισμού. Αβασίμως, συνεπώς, προβάλλεται (Β4 λόγος ακυρώσεως) ότι η συνέντευξη του αιτούντος διενεργήθηκε από αναρμόδιο πρόσωπο («εμπειρογνώμονα» της ΕΥΥΑ) κατά παράβαση του άρθρου 2 παρ. 7 του ν. 4375/2016 και ότι η διάταξη του άρθρου 60 παρ. 4 περ. β' του ίδιου νόμου, η οποία προβλέπει την διενέργεια της συνέντευξης του αιτούντος διεθνή προστασία από προσωπικό που διατίθεται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο και όχι από υπάλληλο του Ελληνικού Δημοσίου, είναι ανίσχυρη εξ αιτίας της αντιθέσεώς της προς τις διατάξεις του Συντάγματος και του Κανονισμού 493/2010/ΕΕ. Απορριπτέες είναι και οι συναφείς αιτιάσεις, με τις οποίες προβάλλονται πλημμέλειες της διαδικασίας εξέτασης του αιτήματος διεθνούς προστασίας του αιτούντος σε πρώτο βαθμό (λόγοι ακυρώσεως Β5 και Β6, πρώτο σκέλος). Και τούτο διότι, ανεξαρτήτως του ότι ο αιτών είχε κατά νόμο την δυνατότητα να επαναφέρει τους (νομικούς αλλά και τους πραγματικούς ισχυρισμούς του) σε δεύτερο βαθμό, δυνατότητα την οποία πράγματι άσκησε με την υποβολή στις 23.8.2016 ενώπιον της, επιληφθείσης της ενδικοφανούς προσφυγής του, 3ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, εκτενούς υπομνήματος, το οποίο υπογράφεται από δικηγόρο, πάντως: α. Προβάλλεται ότι παρανόμως συντάχθηκαν το πρακτικό συνέντευξης και οι σχετικές «συμπερασματικές παρατηρήσεις» του διενεργήσαντος την συνέντευξη στην αγγλική και όχι στην ελληνική γλώσσα, ενέργεια, η οποία δικαιολογείται, όμως, από την ανάθεση των σχετικών καθηκόντων σε προσωπικό ευρωπαϊκής υπηρεσίας (της ΕΥΥΑ). Δεν προκύπτει δε βλάβη του αιτούντος εφ'Α όσον δεν προβάλλεται και ότι οι απορριπτικές του αιτήματός του πράξεις εκδόθηκαν κατ'Α εσφαλμένη εκτίμηση των προβληθέντων κατά την συνέντευξη ισχυρισμών του, των ερωτημάτων που του υποβλήθηκαν και των ανωτέρω «συμπερασματικών παρατηρήσεων», οφειλομένη στην ελλιπή κατανόηση της αγγλικής γλώσσας από τον υπάλληλο που εξέδωσε την πρωτοβάθμια απορριπτική πράξη και τα μέλη της Επιτροπής Προσφυγών που εξέτασαν την υπόθεση του αιτούντος (τα οποία επελέγησαν με κριτήριο και την καλή ή πολύ καλή γνώση της αγγλικής, άρθρο 5 παρ. 3 ν. 4375/2016, σκέψη 16). Εξ άλλου, στον φάκελο της υποθέσεως που απεστάλη από την Διοίκηση στο Δικαστήριο περιλαμβάνονται τα ανωτέρω έγγραφα μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα. β. Από το συνταχθέν πρακτικό και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, τα ουσιώδη στοιχεία των οποίων παρατίθενται ανωτέρω στην σκέψη 31, προκύπτει ότι τηρήθηκε κατ'Α αρχήν η προβλεπόμενη από το νόμο (άρθρο 52 ν. 4375/2016, σκέψη 27) διαδικασία· αβασίμως, συνεπώς, προβάλλονται τα αντίθετα ενώ απορριπτέες είναι και οι αιτιάσεις περί παραβιάσεως διατάξεων του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (άρθρο 44), οι οποίες δεν έχουν εφαρμογή εν προκειμένω. γ. Εν όψει των οριζόμενων, κατά τα προαναφερθέντα, στο άρθρο 52 παρ. 1 του ν. 4375/2016 (34 παρ. 1 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ), νομίμως περιορίσθηκε η εξέταση της υπόθεσης του αιτούντος στην έρευνα του παραδεκτού της αίτησής του να αναγνωρισθεί ως δικαιούχος διεθνούς προστασίας (και δεν εξετάσθηκε επιπροσθέτως αν ο εν λόγω διατρέχει τον κίνδυνο να υποστεί δίωξη ή άλλη σοβαρή βλάβη σε περίπτωση επιστροφής του στην Συρία) εφ'Α όσον, όπως του επισημάνθηκε και κατά την συνέντευξη, αντικείμενο της έρευνας της Υπηρεσίας Ασύλου ήταν το ενδεχόμενο επανεισδοχής του σε «ασφαλή τρίτη χώρα», ζήτημα το οποίο ανάγεται στο παραδεκτό της ανωτέρω αίτησής του κατά το νόμο και την οδηγία, και δ. Ο αιτών, ο οποίος έφερε και το σχετικό βάρος επίκλησης, ανέφερε μεν κατά την συνέντευξη ότι είχε συγγενείς (εξαδέλφους) σε άλλα κράτη μέλη (Μάλτα, Γερμανία), χωρίς, όμως, να προκύπτει κατ'Α αρχήν ότι συνέτρεχε περίπτωση εξαίρεσής του από την διαδικασία του άρθρου 60 παρ. 4 του ν. 4375/2016, ως υπαγομένου στον Κανονισμό 604/2013/ΕΕ, ούτε προέβαλε εξ άλλου συγκεκριμένους ισχυρισμούς, οι οποίοι θα δικαιολογούσαν την υπαγωγή του στην κατηγορία των ευάλωτων ομάδων. Κατά συνέπεια, αβασίμως προβάλλεται ότι εμφοιχώρησαν πλημμέλειες στην διαδικασία εξέτασης του αιτούντος διότι δεν του ετέθησαν σχετικά ερωτήματα κατά την συνέντευξη.

34. Επειδή, προβάλλεται με το δεύτερο σκέλος του με αριθμό Β6 λόγου ακυρώσεως ότι, κατά παράβαση των «διατάξεων του ενωσιακού και εθνικού δικαίου περί δικαιώματος ακρόασης και δικαιώματος σε πραγματική προσφυγή», και συγκεκριμένα των άρθρων 14 παρ. 1 και 46 παρ. 3 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, 20 παρ. 2 του Συντάγματος, 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και 62 παρ. 1 του ν. 4375/2016, ο αιτών δεν εκλήθη σε ακρόαση ενώπιον της, επιληφθείσης της προσφυγής του, Ανεξάρτητης Επιτροπής, παρά α. «τις σοβαρές διαδικαστικές ελλείψεις [εξέταση από αναρμόδιο, κατά τον αιτούντα, πρόσωπο, σύνταξη πρακτικού στην αγγλική γλώσσα κ.λπ.] που επί της ουσίας [του] αποστέρησαν το δικαίωμα ακρόασης σε πρώτο βαθμό», β. τις, κατά τους ισχυρισμούς του, ελλείψεις ως προς την πληρότητα της διενεργηθείσης συνεντεύξεως, γ. τον κατά τα προβαλλόμενα, «ιδιαίτερα περίπλοκο» χαρακτήρα της υπόθεσής του και δ. την υποβολή εκ μέρους του σχετικής αιτήσεως. Κατόπιν, όμως, των εκτεθέντων στην προηγούμενη σκέψη, οι προβαλλόμενες αιτιάσεις είναι απορριπτέες, κατά το μέρος που γίνεται επίκληση ελλείψεων και πλημμελειών της προηγηθείσης διοικητικής διαδικασίας σε πρώτο βαθμό. Περαιτέρω, η διάταξη του άρθρου 14 παρ. 1 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, η οποία περιλαμβάνεται στο Κεφάλαιο II της οδηγίας («Βασικές αρχές και εγγυήσεις»), επιβάλλει στην αποφαινόμενη αρχή την υποχρέωση να παράσχει στον αιτούντα διεθνή προστασία, πριν από την λήψη της απόφασής της, ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης σχετικά με την αίτησή του, με πρόσωπο αρμόδιο, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, για την διεξαγωγή ανάλογων συνεντεύξεων. Από το γράμμα της διάταξης αυτής, όμως, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 στοιχ. στ' της οδηγίας, περί της εννοίας της «αποφαινόμενης αρχής» («κάθε οιονεί δικαστική ή διοικητική αρχή κράτους μέλους υπεύθυνη για την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων πρωτοβαθμίως στις εν λόγω υποθέσεις»), προκύπτει ότι η κατά τα ανωτέρω υποχρέωση βαρύνει αποκλειστικώς την Αρχή, η οποία είναι υπεύθυνη για την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και έχει αρμοδιότητα να κρίνει τις αιτήσεις αυτές σε πρώτο βαθμό, και, ως εκ τούτου, δεν ισχύει για τις διαδικασίες προσφυγής. Ούτε το άρθρο 46, εξ άλλου, ούτε οι άλλες διατάξεις της οδηγίας 2013/32/ΕΕ προβλέπουν την διεξαγωγή ακρόασεως ενώπιον του επιληφθέντος της προσφυγής «δικαστηρίου», ακόμη και στην περίπτωση υποβολής σχετικής αιτήσεως από τον προσφεύγοντα. Το ως άνω άρθρο 46, ερμηνευόμενο υπό το φως του άρθρου 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ο οποίος, όπως άλλωστε και οι λοιπές διατάξεις του Χάρτη, δεν επιβάλλει απόλυτη υποχρέωση διεξαγωγής επ'Α ακροατηρίου συζητήσεως, βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 4ης Ιουνίου 2015, C-682/13P, Andechser Molkerei Scheitz κατά Επιτροπής, σκέψη 44) έχει την έννοια ότι δεν απαγορεύεται στην εθνική αρχή που επιλαμβάνεται - ως «δικαστήριο» κατά την έννοια της διατάξεως αυτής - προσφυγής κατά αποφάσεως απορριπτικής αιτήματος διεθνούς προστασίας ως απαραδέκτου, να απορρίψει την εν λόγω προσφυγή χωρίς να προβεί σε ακρόαση του προσφεύγοντος, όταν τα πραγματικά περιστατικά δεν αφήνουν καμία αμφιβολία ως προς το βάσιμο της αποφάσεως αυτής, υπό την προϋπόθεση, αφ'Α ενός, ότι κατά την πρωτοβάθμια διαδικασία παρεσχέθη στον αιτούντα η ευκαιρία προσωπικής συνεντεύξεως σχετικά με το αίτημα διεθνούς προστασίας που υπέβαλε, σύμφωνα με το άρθρο 14 της ως άνω οδηγίας και την συνάδουσα προς την διάταξη αυτή εθνική νομοθεσία, και ότι το πρακτικό της εν λόγω συνεντεύξεως περιελήφθη στον φάκελο της υποθέσεως, και αφ'Α ετέρου ότι η επιληφθείσα της προσφυγής αρχή μπορεί να διατάξει μια τέτοια ακρόαση εφ'Α όσον το κρίνει αναγκαίο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της. Συντρέχουν δε εν προκειμένω οι κατά τα ανωτέρω προϋποθέσεις, αφού, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, το πρακτικό της συνέντευξης του αιτούντος ελήφθη υπ'Α όψιν κατά την έκδοση της τέταρτης προσβαλλομένης, 4159/8.9.2016 πράξης της 3ης Ανεξάρτητης Προσφυγών και μνημονεύεται μάλιστα στο προοίμιό της (σημείο στ'), ενώ ο νόμος (ιδίως άρθρο 62 παρ. 1 του ν. 4375/2016) δεν αποκλείει την δυνατότητα της Επιτροπής Προσφυγών να καλέσει σε προφορική ακρόαση τον προσφεύγοντα και επιβάλλει την υποχρέωση κλήσεώς του όταν, μεταξύ άλλων, ανακύπτουν ζητήματα ή αμφιβολίες ως προς την πληρότητα της συνέντευξης που πραγματοποιήθηκε κατά τον πρώτο βαθμό, υποβάλλονται σοβαρά νέα στοιχεία που αφορούν σε οψιγενείς ισχυρισμούς ή η υπόθεσή του είναι ιδιαίτερα περίπλοκη. Αβασίμως, συνεπώς, εν πάση περιπτώσει, προβάλλεται παράβαση των άρθρων 14 παρ. 1 και 46 παρ. 3 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ. Απορριπτέα είναι εξ άλλου και τα προβαλλόμενα ότι κατά παράβαση της ανωτέρω διάταξης του άρθρου 62 παρ. 1 του ν.

4375/2015 (ειδικότερης διάταξης, κατά τούτο, εν σχέσει προς το άρθρο 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας) ο αιτών δεν εκλήθη προς ακρόαση από την Επιτροπή Προσφυγών αν και η υπόθεση του ήταν ιδιαίτερα περίπλοκη, εφ'Α όσον με νόμιμη κατ'Α αρχήν, εν όψει της πλοκής της υποθέσεως, αιτιολογία η επιληφθείσα της προσφυγής του Αρχή έκρινε με ρητή σκέψη, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα (σκέψη 31), ότι δεν συνέτρεχε κατά νόμο λόγος κλήσεώς του προς ακρόαση. Ούτε

στοιχειοθετείται παράβαση του άρθρου 20 παρ. 2 του Συντάγματος, όπως αβασίμως προβάλλεται, διότι από την συνταγματική αυτή διάταξη δεν απορρέει υποχρέωση κλήσεως του ενδιαφερομένου να παραστεί ενώπιον της Αρχής, η οποία αποφαινεται επί της ενδικοφανούς προσφυγής του (ΣτΕ 299/2017, 2933/2012, 3920/2006 κ.ά.).

35. Επειδή, με το άρθρο 33 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ εισάγονται εξαιρέσεις από την θεσπιζόμενη με την οδηγία αυτή υποχρέωση εξέτασης επί της ουσίας των υποβαλλομένων αιτήσεων διεθνούς προστασίας (βλ. και προοίμιο της οδηγίας, σημείο 43). Ειδικότερα, με την ως άνω διάταξη προβλέπονται, μεταξύ των άλλων, τα εξής: «1. Πέραν των περιπτώσεων κατά τις οποίες μια αίτηση δεν εξετάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013, τα κράτη μέλη δεν οφείλουν να εξετάζουν εάν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις για διεθνή προστασία σύμφωνα με την οδηγία 2011/95/ΕΕ όταν μια αίτηση θεωρείται ως απαράδεκτη δυνάμει του παρόντος άρθρου. 2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν αίτηση για διεθνή προστασία ως απαράδεκτη μόνο εάν: α) η διεθνής προστασία έχει χορηγηθεί από άλλο κράτος μέλος. β) μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 35. γ) μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 38. δ) ...». Κατά τα προβλεπόμενα δε στην σχετική με τις «ασφαλείς τρίτες χώρες» τελευταία αυτή διάταξη του άρθρου 38 της οδηγίας, «1. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν την έννοια των ασφαλών τρίτων χωρών μόνο εφόσον οι αρμόδιες αρχές κρίνουν ότι η μεταχείριση του αιτούντος διεθνή προστασία στην οικεία τρίτη χώρα θα πληροί τα εξής κριτήρια: α) δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία λόγω φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεων. β) δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης, όπως ορίζεται στην οδηγία 2011/95/ΕΕ. γ) τηρείται η αρχή της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης. δ) τηρείται η απαγόρευση απομάκρυνσης κατά παράβαση του δικαιώματος αποφυγής των βασανιστηρίων και της σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο και ε) υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και, στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης. 2. Η εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας υπόκειται στους κανόνες του εθνικού δικαίου, περιλαμβανομένων: α) των κανόνων που απαιτούν σύνδεσμο μεταξύ του αιτούντος και της οικείας τρίτης χώρας, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για τον αιτούντα να μεταβεί στη συγκεκριμένη χώρα. β) των κανόνων σχετικά με τη μεθοδολογία που πρέπει να ακολουθούν οι αρμόδιες αρχές προκειμένου να κρίνουν ότι η έννοια της ασφαλούς τρίτης χώρας μπορεί να εφαρμοσθεί σε συγκεκριμένη χώρα ή συγκεκριμένο αιτούντα. Η μεθοδολογία αυτή περιλαμβάνει μια εξατομικευμένη εξέταση του ασφαλούς χαρακτήρα της χώρας για συγκεκριμένο αιτούντα και/ ή τον εθνικό χαρακτήρισμό των χωρών που θεωρούνται ως γενικά ασφαλείς. γ) των κανόνων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο οι οποίοι επιτρέπουν να εξετάζεται χωριστά κατά πόσον η οικεία τρίτη χώρα είναι ασφαλής για συγκεκριμένο αιτούντα και οι οποίοι επιτρέπουν, τουλάχιστον, στον αιτούντα να προσβάλει την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας επικαλούμενος ως λόγο το γεγονός ότι η τρίτη χώρα δεν είναι ασφαλής υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες ευρίσκεται. Ο αιτών έχει επίσης τη δυνατότητα να αμφισβητήσει την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ αυτού και της τρίτης χώρας σύμφωνα με το στοιχείο α). 3. Κατά την εφαρμογή απόφασης που βασίζεται αποκλειστικά στο παρόν άρθρο, τα κράτη μέλη: α) ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα και β) του χορηγούν έγγραφο με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας, στη γλώσσα της χώρας αυτής, ότι η αίτηση δεν έχει εξετασθεί επί της ουσίας. 4. Όταν η τρίτη χώρα δεν επιτρέπει στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφός της, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε αυτός να έχει πρόσβαση σε διαδικασία σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις που περιγράφονται στο κεφάλαιο II...».

36. Επειδή, περίπτωση απαραδέκτου της αιτήσεως διεθνούς προστασίας συντρέχει, κατά τα προαναφερθέντα, και στην περίπτωση της «πρώτης χώρας ασύλου» (άρθρο 33 παρ. 2 σημείο β' της οδηγίας). Κατά τα οριζόμενα δε συναφώς στο άρθρο 35 της οδηγίας, «Μια χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως πρώτη χώρα ασύλου για ένα συγκεκριμένο αιτούντα εάν: α) έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας από τη χώρα αυτή και απολαύει ακόμη της σχετικής προστασίας ή β) απολαύει άλλης επαρκούς προστασίας στην εν λόγω χώρα, επωφελούμενος μεταξύ άλλων από την αρχή της μη επαναπροώθησης, με την προϋπόθεση ότι θα γίνει εκ νέου δεκτός στη χώρα αυτή. Κατά την εφαρμογή της έννοιας της πρώτης χώρας ασύλου στη συγκεκριμένη περίπτωση του αιτούντος, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τους το άρθρο 38 παράγραφος 1. Δίδεται στον αιτούντα η δυνατότητα να αμφισβητήσει την εφαρμογή της έννοιας της πρώτης χώρας ασύλου στη συγκεκριμένη περίπτωση του». Περαιτέρω, το άρθρο 39 της οδηγίας, με τίτλο «Έννοια της ευρωπαϊκής ασφαλούς χώρας», διαλαμβάνει τα εξής: «1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η εξέταση της αίτησης διεθνούς

προστασίας και της ασφάλειας του αιτούντος υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες ευρίσκεται, όπως περιγράφεται στο Κεφάλαιο II, δεν διεξάγεται ή δεν διεξάγεται πλήρως όταν η αρμόδια αρχή διαπιστώνει βάσει των γεγονότων ότι ο αιτών επιδιώκει να εισέλθει ή έχει μόλις εισέλθει παράνομα στο έδαφος της χώρας της από ασφαλή τρίτη χώρα σύμφωνα με την [επόμενη] παράγραφο 2. Μια τρίτη χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα κατά την έννοια της παραγράφου 1 μόνον εφόσον: α) έχει επικυρώσει και τηρεί τις διατάξεις της σύμβασης της Γενεύης χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς· β) εφαρμόζει διαδικασία ασύλου προβλεπόμενη από τη νομοθεσία· και γ) έχει επικυρώσει την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και τηρεί τις διατάξεις της, περιλαμβανομένων των κανόνων περί πραγματικής προσφυγής».

37. Επειδή, με τα άρθρα 54 και 55 του ν. 4375/2016 μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 33 και 35 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, ως εξής: Άρθρο 54. «1. Οι Αρχές Απόφασης με σχετική απόφαση απορρίπτουν αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη, εφόσον: α. άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. έχει χορηγήσει στον αιτούντα καθεστώς διεθνούς προστασίας ή β. άλλο κράτος- μέλος της Ε.Ε. ή άλλο κράτος που δεσμεύεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου έχει αναλάβει την ευθύνη εξέτασης της σχετικής αίτησης, κατ'Α εφαρμογή του Κανονισμού αυτού ή γ. ο αιτών απολαμβάνει επαρκούς προστασίας από χώρα που θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για αυτόν, σύμφωνα με το άρθρο 55 ή δ. κρίνουν ότι μία χώρα συνιστά ασφαλή τρίτη χώρα για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 56...». Άρθρο 55. «Μία χώρα θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα με την προϋπόθεση ότι θα γίνει εκ νέου δεκτός στη χώρα αυτή, εάν αυτός έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας από αυτή και απολαμβάνει ακόμη της σχετικής προστασίας, ή απολαμβάνει άλλης αποτελεσματικής προστασίας στην εν λόγω χώρα, επωφελούμενος μεταξύ άλλων από την αρχή της μη επαναπροώθησης».

38. Επειδή, με το άρθρο 56 του ν. 4375/2016 μεταφέρθηκε το άρθρο 38 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, ως εξής: «1. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για ένα συγκεκριμένο αιτούντα, όταν πληρούνται σωρευτικά τα εξής κριτήρια: α. δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία του λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, ή πολιτικών πεποιθήσεων, β. η χώρα αυτή τηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, γ. Δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης για τον αιτούντα κατά το άρθρο 15 του π.δ. 141/2013, δ. η χώρα αυτή απαγορεύει την απομάκρυνση κάποιου σε χώρα όπου κινδυνεύει να υποστεί βασανιστήρια ή σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο, ε. υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και, στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και στ. ο αιτών έχει σύνδεσμο με την εν λόγω τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για αυτόν να μεταβεί σε αυτή. 2. Η συνδρομή των ως άνω κριτηρίων εξετάζεται ανά περίπτωση και για κάθε αιτούντα ξεχωριστά. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης που βασίζεται αποκλειστικά στο παρόν άρθρο, οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα και του χορηγούν έγγραφο με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας ότι η αίτηση δεν έχει εξεταστεί επί της ουσίας. 3. Όταν η ως άνω τρίτη χώρα δεν επιτρέπει στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφός της, η αίτησή του εξετάζεται επί της ουσίας από τις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης. 4 ...». Εξ άλλου, ασκώντας σχετική ευχέρεια, ο νομοθέτης επέλεξε να μην μεταφέρει στο εσωτερικό δίκαιο το άρθρο 39 της οδηγίας, σχετικά με την «έννοια της ευρωπαϊκής ασφαλούς τρίτης χώρας».

39. Επειδή, από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 54 του ν. 4375/2016 (άρθρο 33 της οδηγίας) προκύπτει ότι οι Αρχές Απόφασης [ήτοι το αρμόδιο πρωτοβάθμιο όργανο και οι Επιτροπές Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών, άρθρο 34 περ. ιθ' του νόμου] απορρίπτουν αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη, εάν κρίνουν ότι, μεταξύ άλλων, μία χώρα συνιστά ασφαλή τρίτη χώρα για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 56 του ίδιου νόμου (περ. δ'). Κατά τις διατάξεις δε του άρθρου 56 μία χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για ένα συγκεκριμένο αιτούντα, όταν πληρούνται σωρευτικά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 αυτής έξι κριτήρια, η συνδρομή των οποίων εξετάζεται ανά περίπτωση και για κάθε αιτούντα χωριστά (παρ. 2).

40. Επειδή, κατά τα γενόμενα δεκτά με την προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής Προσφυγών, «(9) το νομικό πλαίσιο στην Τουρκία που θεσπίζει το καθεστώς προστασίας που χορηγείται σε Σύρους και μη Σύρους είναι το Υπουργικό Διάταγμα Κανονισμού περί Προσωρινής Προστασίας (Υπουργικό Διάταγμα αριθ. 2014/6883 της 13ης Οκτωβρίου 2014, όπως τροποποιήθηκε από το Υπουργικό Διάταγμα αριθ.

2016/8722 της 6ης Απριλίου 2016), ο Κανονισμός για την άδεια εργασίας των αιτούντων διεθνή προστασία και των δικαιούχων διεθνούς προστασίας (Επίσημη Εφημερίδα της 26ης Απριλίου 2016) και ο Νόμος για τους Αλλοδαπούς και τη Διεθνή Προστασία. Τα ως άνω νομοθετήματα θέτουν ένα σύστημα προστασίας σύνθετης δομής. “Προσωρινή προστασία” είναι διαθέσιμη σε όσους αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τη χώρα τους, οι οποίοι έχουν φθάσει στην Τουρκία μαζικά (“en masse”) και “διεθνής προστασία” (καθεστώς του πρόσφυγα της Σύμβασης της Γενεύης, καθεστώς του πρόσφυγα υπό όρους ή καθεστώς επικουρικής προστασίας) μπορεί να χορηγείται σε όλες τις άλλες εθνικότητες μετά από ατομική αξιολόγηση. Άδειες παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους χορηγούνται αρκετές φορές σε όσους έχουν ανάγκη προστασίας. Το καθεστώς “προσωρινής προστασίας” ισχύει σήμερα για τους Σύρους και ανιθαγενείς που καταφθάνουν στην Τουρκία από τη Συρία. Επειδή υπόκεινται σε αυτό το ειδικό καθεστώς, οι Σύροι αποκλείονται από την υποβολή αιτήσεων για “διεθνή προστασία”. Μόλις η συριακή καταγωγή επαληθευτεί, η προσωρινή προστασία παρέχεται χωρίς καμία ατομική αξιολόγηση. Μερικοί Σύροι αποκλείονται από το καθεστώς αυτό, όπως όσοι εμπλέκονται σε εγκλήματα ή τρομοκρατία. Οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας απολαμβάνουν νόμιμο δικαίωμα να παραμείνουν στην Τουρκία, προστατεύονται από την επαναπροώθηση και δικαιούνται πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης και της υγειονομικής περίθαλψης, δυνάμει μίας κάρτας προσωρινής ταυτοποίησης προστασίας που έχει εκδοθεί από την αρμόδια τουρκική αρχή, ενώ, έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας [χωρίς] υποχρέωση κατοχής προηγούμενης σχετικής άδειας».

41. Επειδή, εξ άλλου, στις 15 Οκτωβρίου 2015, η Τουρκία και η Ευρωπαϊκή Ένωση συμφώνησαν ένα κοινό σχέδιο δράσης με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας τους στον τομέα της στήριξης των Σύρων υπηκόων που απολαύουν προσωρινής διεθνούς προστασίας και στον τομέα της διαχείρισης της μετανάστευσης, για την αντιμετώπιση της κρίσης που δημιουργήθηκε λόγω της καταστάσεως στην Συρία. Στις 29 Νοεμβρίου 2015, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών της Ένωσης συναντήθηκαν με τον Τούρκο ομόλογό τους. Κατά το πέρας της συνόδου, αποφάσισαν να ενεργοποιήσουν το κοινό σχέδιο δράσης, ιδίως δε να ενισχύσουν την ενεργό συνεργασία τους ως προς τους μετανάστες που δεν χρήζουν διεθνούς προστασίας, προλαμβάνοντας τη μετακίνησή τους προς την Τουρκία και την Ένωση, διασφαλίζοντας την εφαρμογή των διατάξεων διμερών συμφωνιών επανεισδοχής και μεριμνώντας για την ταχεία επιστροφή των μεταναστών, που δεν χρήζουν διεθνούς προστασίας, στις χώρες καταγωγής τους. Ακολούθως, στις 18 Μαρτίου 2016, δημοσιεύθηκε στον δικτυακό τόπο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό τη μορφή του δελτίου Τύπου 144/16, δήλωση σχετικά με τα αποτελέσματα «[της τρίτης συνόδου] από τον Νοέμβριο του 2015 που ήταν αφιερωμένη στην εμβάθυνση των σχέσεων ΕΕ-Τουρκίας καθώς και στην αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης» ανάμεσα στα «μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και τον τούρκο ομόλογό τους». Η ανωτέρω δήλωση Ευρωπαϊκής Ένωσης - Τουρκίας ανέφερε ότι «η Τουρκία και η Ευρωπαϊκή Ένωση επιβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους για την εφαρμογή του κοινού τους σχεδίου δράσης που ενεργοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 2015» και «αναγνωρίζουν ότι απαιτούνται περαιτέρω ταχείες και αποφασιστικές προσπάθειες». Η δήλωση ανέφερε εν συνεχεία τα εξής: «Προκειμένου να εξαρθρωθεί το επιχειρηματικό μοντέλο των διακινητών και να προσφερθεί στους μετανάστες μια εναλλακτική λύση ώστε να μη βάζουν σε κίνδυνο τη ζωή τους, η ΕΕ [Ευρωπαϊκή Ένωση] και η [Τουρκία] αποφάσισαν σήμερα να δώσουν τέλος στην παράτυπη μετανάστευση από την Τουρκία προς την ΕΕ. Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, συμφώνησαν ως προς τα εξής πρόσθετα σημεία δράσης: 1) Όλοι οι νέοι παράτυποι μετανάστες που φθάνουν στα ελληνικά νησιά μέσω Τουρκίας από τις 20 Μαρτίου 2016 και έπειτα θα επιστρέφονται σε αυτήν. Αυτό θα συμβαίνει σε πλήρη συμφωνία με το ενωσιακό και διεθνές δίκαιο, άρα με αποκλεισμό κάθε είδους ομαδικών απελάσεων. Όλοι οι μετανάστες θα προστατεύονται σύμφωνα με τα σχετικά διεθνή πρότυπα και τηρουμένης της αρχής της μη επαναπροώθησης. Θα πρόκειται για προσωρινό και έκτακτο μέτρο που είναι απαραίτητο προκειμένου να σταματήσει ο ανθρωπίνος πόνος και να αποκατασταθεί η δημόσια τάξη. Οι μετανάστες που φθάνουν στα ελληνικά νησιά θα καταγράφονται δεόντως και τυχόν αιτήσεις ασύλου θα διεκπεραιώνονται ατομικά από τις ελληνικές αρχές δυνάμει της οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου, σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Οι μετανάστες που δεν αιτούνται άσυλο ή η αίτηση των οποίων κρίνεται αβάσιμη ή απαράδεκτη βάσει της ως άνω οδηγίας θα επιστρέφονται στην Τουρκία. Η Τουρκία και η Ελλάδα, με τη συνδρομή των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ, θα λάβουν τα αναγκαία μέτρα και θα συνάπτουν εφόσον απαιτείται διμερείς διακανονισμούς, περιλαμβανομένης και της παρουσίας τούρκων αξιωματούχων στα ελληνικά νησιά και ελλήνων αξιωματούχων στην Τουρκία από τις 20 Μαρτίου 2016, για να εξασφαλίζεται η επικοινωνία και ως εκ τούτου να διευκολύνεται η απρόσκοπτη εφαρμογή των εν λόγω διακανονισμών. Η ΕΕ θα καλύψει τις

δαπάνες των επιχειρήσεων επιστροφής παράτυπων μεταναστών. 2) Για κάθε επιστροφή Σύρου στην Τουρκία από τα ελληνικά νησιά, ένας άλλος Σύρος θα επανεγκαθίσταται από την Τουρκία στην ΕΕ, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων τρωτότητας του ΟΗΕ. Θα συσταθεί μηχανισμός, με τη συνδρομή της Επιτροπής, των οργανισμών της ΕΕ και άλλων κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης και της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, ο οποίος θα διασφαλίζει ότι η αρχή αυτή θα εφαρμόζεται από την ίδια ημέρα από την οποία αρχίζουν οι επιστροφές. Θα δοθεί προτεραιότητα στους μετανάστες που δεν έχουν προηγουμένως εισέλθει ή επιχειρήσει να εισέλθουν παρατύπως στην ΕΕ. Από την πλευρά της ΕΕ, η επανεγκατάσταση στο πλαίσιο του μηχανισμού αυτού θα υλοποιηθεί, κατ'Α αρχήν, με τήρηση των δεσμεύσεων που έχουν λάβει τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των συμπερασμάτων των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου στις 20 Ιουλίου 2015, σύμφωνα με τις οποίες παραμένουν 18.000 θέσεις επανεγκατάστασης. Οι τυχόν περαιτέρω ανάγκες επανεγκατάστασης θα υλοποιούνται μέσω παρόμοιου εθελοντικού διακανονισμού έως του ανώτατου ορίου 54.000 πρόσθετων ατόμων ...».

42. Επειδή, στην προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής Προσφυγών παρατίθενται οι ισχυρισμοί του αιτούντος κατά την συνέντευξή του στις 8.8.2016 και αναφέρεται ειδικότερα ότι ο εν λόγω εγκατέλειψε την Συρία στις 9.6.2016, διότι αντιμετώπιζε κίνδυνο δίωξης τόσο από το καθεστώς όσο και από τον ISIS. Εισήλθε στην Τουρκία μετά από τρεις αποτυχημένες απόπειρες, με την βοήθεια ενός διακινητή. Σε ερώτηση για τις δυσκολίες που αντιμετώπισε κατά τις προσπάθειές του να εισέλθει στην Τουρκία, ο αιτών απάντησε ότι την πρώτη φορά συνελήφθη και, αφού κρατήθηκε στην φυλακή για μία ημέρα, επαναπροωθήθηκε στην Τουρκία. Την δεύτερη φορά, συνελήφθη από τον τουρκικό στρατό και υπέστη ξυλοδαρμό με συνέπεια να φέρει ουλή στο πρόσωπό του. Την τρίτη φορά η ομάδα 25 ατόμων, με την οποία αναχώρησε από το Kherbert Ejouz, δέχθηκε επίθεση από Τούρκους χωροφύλακες με αποτέλεσμα τον θάνατο 11 ατόμων, γεγονός το οποίο απασχόλησε τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης για μερικές ημέρες. Ο αιτών πρόσθεσε πως το επείσοδιο αυτό έλαβε χώρα κατά την διάρκεια του Ραμαζανίου και ότι δεν θυμόταν την ακριβή ημερομηνία. Εν συνεχεία δήλωσε ότι παρέμεινε στην Τουρκία για διάστημα 1,5 μήνα χωρίς να επιδιώξει να έλθει σε επαφή με τις τουρκικές αρχές. Προσπάθησε δέκα φορές να έλθει στην Ελλάδα. Συνελήφθη από την τουρκική αστυνομία και κρατήθηκε για δύο ημέρες χωρίς να αντιμετωπίσει προβλήματα κατά την κράτησή του. Ο αιτών δήλωσε ότι δεν υπέβαλε αίτηση για την παροχή διεθνούς προστασίας ή άλλου τίτλου παραμονής στην Τουρκία, διότι στην χώρα εκείνη «υπάρχει μόνο Μαφία», από την οποία υπέστη δύο φορές επίθεση. Την πρώτη φορά του επιτέθηκαν δύο άτομα και πήραν τα χρήματα και τα ρούχα του ενώ την δεύτερη φορά, οπότε και έκλεψαν το κινητό τηλέφωνο φίλου του, δράστης ήταν ένας οδηγός ταξί που του είχε προσχεδιάσει την πράξη με ένα άλλο άτομο. Δεν ανέφερε τα ανωτέρω περιστατικά στην τουρκική αστυνομία διότι δεν είχε τουρκική ταυτότητα. Δήλωσε περαιτέρω ότι δεν εργάστηκε στην Τουρκία, ούτε έλαβε άδεια εργασίας. Παρέμεινε στην Σμύρνη και δεν σκόπευε να εργασθεί στην Τουρκία αλλά να έλθει στην Ελλάδα. Ακολουθώντας, ανέφερε ότι την προηγούμενη ημέρα της συνέντευξης κατέφθασε στην Τουρκία η οικογένεια του θείου του που σχεδιάζει να έλθει στην Ελλάδα και ότι δεν έχει άλλους συγγενείς ή φίλους στην Τουρκία. Κατά την διάρκεια της παραμονής του στην Τουρκία του παρείχε στέγη και τροφή ένας διακινητής στην Σμύρνη. Έφυγε από την Τουρκία διότι δεν υπάρχει μέλλον εκεί ενώ εγκατέλειψε την Συρία προκειμένου να του χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας σε χώρα που παρέχει ασφάλεια. Στην Τουρκία, αντιθέτως, λόγω του πραξικοπήματος η κατάσταση δεν είναι σταθερή και οι Σύροι δεν έχουν το δικαίωμα κατάλληλης (κανονικής) εργασίας και αμοιβής, όπως τον πληροφόρησαν ομοεθνείς του. Στην ερώτηση για ποιο λόγο δεν μπορεί να επιστρέψει στην Τουρκία, ο αιτών απάντησε ότι η χώρα αυτή είναι «γεμάτη από συμμορίες και την “Μαφία”», προσθέτοντας ότι μετά το πραξικόπημα η κατάσταση δεν είναι σταθερή και οι Σύροι δεν αντιμετωπίζονται ως ανθρώπινα όντα. Ερωτήθηκε ακόμη τι ειδικότερα φοβάται στην Τουρκία και δήλωσε ότι υπάρχουν πολλές συμμορίες, οι οποίες εκμεταλλεύονται και διακινούν τους Σύρους, επανέλαβε δε ότι δέχθηκε δύο φορές επίθεση. Ο αιτών επιβεβαίωσε, τέλος, απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις, ότι δεν αντιμετώπισε σοβαρά προβλήματα με τις αρχές κατά την διάρκεια της παραμονής του στην Τουρκία, ότι υπέστη δύο επιθέσεις από την «Μαφία» και ότι δεν του συνέβη κάτι άλλο.

43. Επειδή, μετά την ουσιαστική επανεκτίμηση των ισχυρισμών του αιτούντος και «λαμβανομένων περαιτέρω υπόψη των διαθέσιμων πηγών πληροφόρησης και ενόψει των συνθηκών που επικρατούν κατά το τρέχον χρονικό διάστημα στην Τουρκία, όπως αυτές προκύπτουν από τα έγγραφα στοιχεία του φακέλου και τις λοιπές διαθέσιμες πηγές», κατά τα επί λέξει αναφερόμενα στην προσβαλλόμενη πράξη της (παράγραφος 29), η 3η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών έκρινε, κατά πλειοψηφία (μειοψηφούντος του μέλους της που είχε υποδειχθεί από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους

πρόσφυγες), ότι ειδικώς για τον αιτούντα πληρούνται σωρευτικώς τα κατ'Α άρθρο 56 του ν. 4375/2016 (άρθρο 38 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ) κριτήρια. Απέρριψε δε, κατόπιν τούτου, την ενδικοφανή προσφυγή του αιτούντος, δεχομένη ότι η αίτηση χορήγησης διεθνούς προστασίας, που είχε υποβάλει ο εν λόγω, ήταν απαράδεκτη σύμφωνα με τα άρθρα 54 και 56 του ανωτέρω νόμου.

44. Επειδή, ο προβληθείς με την προσφυγή ισχυρισμός του αιτούντος ότι παρανόμως το πρωτοβαθμίως επιληφθέν όργανο (Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Λέσβου) απέρριψε το αίτημα να του παρασχεθεί διεθνής προστασία κατ'Α εφαρμογήν της στερουμένης νομικής ισχύος και δεσμευτικότητας, ως άνω από 18.3.2016 κοινής δήλωσης Ευρωπαϊκής Ένωσης – Τουρκίας, απερρίφθη με την προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής Προσφυγών, με την οποία έγινε δεκτό (παρ. 19) ότι η ανωτέρω κοινή δήλωση «είναι νομικώς δεσμευτική και ισχυρή, έννομη συνέπεια, όμως, της εφαρμογής της ... δεν είναι η απόρριψη των υποβληθέντων αιτημάτων διεθνούς προστασίας, όπως υπολαμβάνει ο προσφεύγων, αλλά η επιστροφή στην Τουρκία των αιτούντων, των οποίων τα αιτήματα διεθνούς προστασίας απορρίφθηκαν από τις ελληνικές αρχές, κατόπιν εξατομικευμένης, κατ'Α εφαρμογήν των ευρωπαϊκών κανόνων για το άσυλο και της εθνικής νομοθεσίας, εξέτασης αυτών. [Εν προκειμένω, η αίτηση] του προσφεύγοντος απορρίφθηκε [σε πρώτο βαθμό από το Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Λέσβου] ως απαράδεκτη κατ'Α εφαρμογήν των άρθρων 54, 55 και 56 του ν. 4375/2016 με τον οποίο κατέστη εσωτερικό δίκαιο η Οδηγία 2103/32/ΕΕ». Εν συνεχεία δε η Επιτροπή Προσφυγών προέβη στην εκ νέου εξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 56 του ανωτέρω νόμου στην ένδικη υπόθεση, καθ'Α ερμηνείαν και εφαρμογήν της οποίας (και όχι της ως άνω κοινής δήλωσης) έκρινε ότι η Τουρκία συνιστά ασφαλή τρίτη χώρα για τον αιτούντα. Κατά συνέπεια, τα προβαλλόμενα ότι, κατά παράβαση των σχετικών με την σύναψη και το κύρος των διεθνών συμφωνιών, κανόνων του ευρωπαϊκού και του διεθνούς δικαίου αφ'Α ενός και του Συντάγματος αφ'Α ετέρου, υπέλαβε το τελικώς αποφανθέν όργανο την ανωτέρω από 18.3.2016 κοινή δήλωση ως νομικά δεσμευτική (λόγος ακυρώσεως Β2), στηρίζονται στην εσφαλμένη προϋπόθεση ότι η απόρριψη του αιτήματος διεθνούς προστασίας, που είχε υποβάλει ο αιτών, εχώρησε κατ'Α εφαρμογήν της ως άνω κοινής δήλωσης και είναι, ως εκ τούτου, απορριπτέα.

45. Επειδή, για την διαμόρφωση της κρίσεώς της η Επιτροπή Προσφυγών έλαβε υπ'Α όψιν και τις κατωτέρω επιστολές (παραγράφοι 10 έως και 13 της προσβαλλομένης πράξης 4159/8.9.2016): α. από 12.4.2016 του Πρέσβη της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση προς τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία, όπως το σχετικό απόσπασμα παρατίθεται επί λέξει στην τέταρτη προσβαλλόμενη πράξη, ο ανωτέρω διαβεβαίωσε ότι: «Η Τουρκία επιβεβαιώνει ότι εξαιτίας της κρίσης στη Συρία, υπήκοοι της Αραβικής Δημοκρατίας της Συρίας, οι οποίοι έχουν παράτυπα περάσει στα νησιά του Αιγαίου μέσω Τουρκίας από τις 20 Μαρτίου 2016 και εφεξής, και η Τουρκία τους παίρνει πίσω από τις 4 Απριλίου 2016 και εφεξής, θα λαμβάνουν προσωρινή προστασία σύμφωνα με τον Κανονισμό περί Προσωρινής Προστασίας αριθ. 2014/6833 και τον Κανονισμό αριθ. 2016/8722 που τροποποιεί τον Κανονισμό περί Προσωρινής Προστασίας. Κάθε Σύρος υπήκοος που επιστρέφεται στην Τουρκία που σε προηγούμενο χρόνο απήλαυε του καθεστώτος προσωρινής προστασίας, ή που διήλθε της χώρας και δεν είχε το καθεστώς προσωρινής προστασίας και που πιθανολογείται ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του ρήτρες αποκλεισμού, όπως αυτές που προβλέπονται στον ως άνω Κανονισμό και τη σχετική τουρκική εθνική ή διεθνή νομοθεσία, θα λάβει το καθεστώς αυτό σύμφωνα με τον ως άνω Κανονισμό και άλλη σχετική νομοθεσία», β. από 24.4.2016 επιστολή του ως άνω Πρέσβη της Τουρκίας, η οποία αφορά τους αλλοδαπούς άλλων εθνικοτήτων και αναφέρει τα εξής: «Η Τουρκία επιβεβαιώνει ότι μη-Σύροι που ζητούν διεθνή προστασία έχοντας παράτυπα περάσει στα νησιά του Αιγαίου μέσω Τουρκίας από τις 20 Μαρτίου 2016 και εφεξής και η Τουρκία τους παίρνει πίσω από τις 4 Απριλίου 2016 και εφεξής, θα δύνανται να καταθέσουν αίτηση διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το Νόμο περί Αλλοδαπών και Διεθνούς Προστασίας και της εφαρμοστικής νομοθεσίας. Κάθε μη-Σύρος υπήκοος που χρήζει διεθνούς προστασίας και επιστρέφεται στην Τουρκία, που σε προηγούμενο χρόνο απήλαυε διεθνούς προστασίας, θα μπορεί να ζητήσει διεθνή προστασία προκειμένου να λάβει και πάλι το προηγούμενο καθεστώς άμα τη επιστροφή του εντός ευλόγου χρόνου. Μέσω εξατομικευμένης αξιολόγησης, κάθε μη-Σύρος υπήκοος που αιτείται διεθνούς προστασίας στην Τουρκία για πρώτη φορά θα καταγράφεται εντός ευλόγου χρόνου και θα έχει αποτελεσματική δυνατότητα να ζητήσει διεθνή προστασία σύμφωνα με τον ως άνω Νόμο και άλλη σχετική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων των διαδικαστικών προθεσμιών και εγγυήσεων, και θα απολαμβάνει προστασία από την επαναπροώθηση σύμφωνα με τις διεθνείς απαιτήσεις. Θα σας ήμουν ευγνώμων εάν εξασφαλίζατε ότι η παρούσα επιστολή θα προωθηθεί στις αρμόδιες Ελληνικές αρχές και επιβεβαιώνω ότι οι δεσμεύσεις που

παρέχονται με την επιστολή αυτή θα θεωρούνται ως παροχή ατομικής διασφάλισης σε σχέση με κάθε τέτοιο άτομο», γ. Από 5.5.2016 του Γενικού Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τις ελληνικές αρχές, η οποία περιλαμβάνει «εκτιμήσεις», προς τον σκοπό της διευκόλυνσης της εφαρμογής της από 18.3.2016 κοινής δήλωσης και αναφέρει, μεταξύ των άλλων, τα ακόλουθα: «... Οι εκτιμήσεις βασίζονται σε πληροφορίες που βρίσκονται στη διάθεση της Επιτροπής αναφορικά με το σχετικό νομικό πλαίσιο που ισχύει στην Τουρκία και την εφαρμογή του, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών που έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο του εν εξελίξει διαλόγου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των τουρκικών αρχών για την απελευθέρωση των θεωρήσεων ... Κατόπιν των μετέπειτα κανονιστικών τροποποιήσεων που υιοθέτησε η Τουρκία (Κανονισμός για την τροποποίηση του Κανονισμού περί Προσωρινής Προστασίας (Υπουργικό Διάταγμα

αριθ. 2016/8722 της 6ης Απριλίου 2016), Κανονισμός για την άδεια εργασίας των αιτούντων διεθνή προστασία και των δικαιούχων διεθνούς προστασίας (Επίσημη Εφημερίδα της 26ης Απριλίου 2016), σε συνδυασμό με τις διαβεβαιώσεις που έχουν παρασχεθεί από την Τουρκία με επιστολές της 12ης Απριλίου 2016 ... και της 24ης Απριλίου 2016 ... για υπηκόους Συρίας και μη υπηκόους Συρίας αντίστοιχα, οι οποίες έχουν διαβιβαστεί σε εσάς, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Τουρκία έχει λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα ... Τέλος, οι τουρκικές αρχές έχουν δεσμευτεί να επιτρέψουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση να παρακολουθεί τακτικά την κατάσταση των Σύρων και μη Σύρων που επιστρέφονται στην Τουρκία, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε καταυλισμούς και κέντρα υποδοχής προσφύγων. Η πρώτη επίσκεψη έχει προγραμματιστεί να πραγματοποιηθεί στις αρχές Μαΐου 2016. Στο ίδιο πνεύμα, στις 29 Απριλίου 2016, η Τουρκία και η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συνήψαν συμφωνία σχετικά με τις Τυποποιημένες Διαδικασίες Λειτουργίας για την εξασφάλιση της πρόσβασης της Ύπατης Αρμοστείας σε κέντρα απομάκρυνσης, η οποία προβλέπει, μεταξύ άλλων, την παρακολούθηση των πρακτικών της Τουρκίας σε σχέση με τις διεθνείς διαδικασίες προστασίας», δ. από 29.7.2016 του Επιτρόπου Μετανάστευσης προς τον Αναπληρωτή Υπουργό Μετανάστευσης, με την οποία ο εν λόγω Επίτροπος δήλωσε, μεταξύ άλλων, ότι «... παρά τις πρόσφατες εξελίξεις στην Τουρκία, το Τουρκικό νομικό σύστημα σε συνδυασμό με τις διαβεβαιώσεις που η Τουρκία παρείχε αναφορικά με την αντιμετώπιση των Σύρων υπηκόων και των μη Σύρων οι οποίοι υπέβαλαν αίτηση ασύλου στην Ελλάδα έχοντας παρανόμως διέλθει στα νησιά του Αιγαίου μέσω της Τουρκίας.... εξακολουθεί να θεωρείται ως επαρκής προστασία ή προστασία αντίστοιχη αυτής της Σύμβασης της Γενεύης. Η Επιτροπή βασίζει τις εκτιμήσεις της στις πρόσφατες δημόσιες δεσμεύσεις των Τουρκικών αρχών, συμπεριλαμβανομένου του Υπουργού Ευρωπαϊκών Υποθέσεων ..., ότι η Δήλωση της ΕΕ-Τουρκίας και ειδικότερα το Τουρκικό νομικό σύστημα διεθνούς προστασίας σε συνδυασμό με τις προαναφερόμενες διαβεβαιώσεις συνεχίζει να εφαρμόζεται επαρκώς. Επιπροσθέτως, για το τρέχον διάστημα, η Επιτροπή δεν έχει ουδεμία ένδειξη για το αντίθετο», ε. από 4.5.2016 της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες προς τον ανωτέρω Αναπληρωτή Υπουργό, η οποία, στη συνέχεια του από 27.4.2016 σχετικού αιτήματος των ελληνικών αρχών αναφορικά με την κατάσταση των Σύρων υπηκόων στην Τουρκία, διαλαμβάνει τα εξής: «... Ο Κανονισμός Προσωρινής Προστασίας που θεσμοθετήθηκε από τη Τουρκία παρέχει ένα κατάλογο δικαιωμάτων και βοηθητικά μέτρα προς τους Σύρους υπηκόους που φιλοξενούνται στη χώρα. Επίσης προβλέπεται κοινωνική αρωγή που σταδιακά κατοχυρώνεται, ειδικά για τους Σύρους που διαβιώνουν έξω από τους καταυλισμούς, όπου περίπου το 90% από τα 2,7 εκατομμύρια Σύρων καταγεγραμμένων προσφύγων προσωρινά διαβιώνουν. Σύμφωνα με την πρόσφατη τροποποίηση του Κανονισμού Προσωρινής Προστασίας, οι Σύροι πολίτες, οι οποίοι έφτασαν στα Ελληνικά νησιά μετά τις 20 Μαρτίου 2016 και οι οποίοι επέστρεψαν στην Τουρκία, θα μπορούν να απολαύσουν προσωρινή προστασία ανεξάρτητα από το κατά πόσο ήταν προηγουμένως καταγεγραμμένοι στην Τουρκία. Επίσης αντιλαμβανόμαστε πως η Τουρκία παρείχε διαβεβαιώσεις προς την Ευρωπαϊκή Ένωση αναφορικά με την απόλαυση της προσωρινής προστασίας από οποιονδήποτε Σύρο υπήκοο ο οποίος επέστρεψε στην Τουρκία από την Ελλάδα στο πλαίσιο της Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας της 18ης Μαρτίου 2016. Ενόψει των διαβεβαιώσεων αυτών, οι Σύροι πολίτες, των οποίων οι ατομικές περιστάσεις εκτιμήθηκαν επαρκώς από την Ελληνική Υπηρεσία Ασύλου, και οι οποίοι δεν εμπίπτουν σε μία από τις ειδικές κατηγορίες που προβλέπονται στον ελληνικό νόμο, και οι οποίοι επιστρέφονται από τα Ελληνικά Νησιά του Αιγαίου στην Τουρκία, θα μπορούν, καταρχήν να υπόκεινται στο καθεστώς προσωρινής προστασίας στην Τουρκία...», στ. από 9.6.2016 της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες, σύμφωνα με την οποία «18 Σύροι έχουν επιστρέψει οικειοθελώς μέχρι στιγμής, μέσω της διαδικασίας των επιστροφών, όπως υλοποιούνται από τις ελληνικές αρχές σε εφαρμογή της Δήλωσης ΕΕ - Τουρκίας, της 18ης Μαρτίου 2016. Η Ύπατη Αρμοστεία έχει επισκεφθεί τρεις φορές το κέντρο

υποδοχής Duzici στην Τουρκία, όπου οι Σύριοι οι οποίοι επέστρεψαν από την Ελλάδα, πρόκειται να ολοκληρώσουν τις διαδικασίες προ-εγγραφής. Η Ύπατη Αρμοστεία επιβεβαιώνει ότι 2 από αυτούς αποχώρησαν μετά την άφιξή τους για να επανενωθούν με τις οικογένειές τους στο Λίβανο, 9 αποφάσισαν να επιστρέψουν οικειοθελώς στη Συρία (ο εθελοντικός χαρακτήρας της επιστροφής παρακολούθηθηκε από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ) και 7 ολοκλήρωσαν τις διαδικασίες προ-εγγραφής και επανενώθηκαν με τις οικογένειές τους σε τρεις επαρχίες της Τουρκίας. Οι τελευταίοι κλήθηκαν να ολοκληρώσουν τις διαδικασίες εγγραφής τους σε επαρχιακό επίπεδο. Επομένως, η Ύπατη Αρμοστεία δεν μπορεί να επιβεβαιώσει ότι τα επτά άτομα έχουν ήδη αποκτήσει επίσημα προσωρινή προστασία». Η Επιτροπή Προσφυγών έκρινε ειδικότερα ότι οι ως άνω (υπό α' και β') επιστολές του Τούρκου Πρέσβη, το περιεχόμενο των οποίων επιβεβαιώνεται από αξιόπιστες πηγές (ανωτέρω επιστολές γ' - στ') αλλά και από τις λοιπές διαθέσιμες πηγές (ιστότοποι μέσω μαζικής ενημέρωσης), συνιστούν «διπλωματικές εγγυήσεις» με ιδιαίτερη αποδεικτική αξία (τέταρτη προσβαλλόμενη πράξη, παρ. 14).

46. Επειδή, η οφειλομένη σε προφανή παραδρομή μνεία της από 24.4.2016 επιστολής του Πρέσβη της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Τουρκίας με την εσφαλμένη ημερομηνία 29.5.2016 ουδεμία επιρροή ασκεί στο κύρος της προσβαλλόμενης απορριπτικής πράξης της Επιτροπής Προσφυγών. Περαιτέρω, ούτε η οδηγία 2013/32/ΕΕ ούτε ο ν. 4375/2016 ή άλλη διάταξη της νομοθεσίας εκώλυαν την λήψη υπ'Α όψιν των ανωτέρω υπό α' και β' επιστολών από την Επιτροπή Προσφυγών, ως στοιχείων δηλωτικών της προθέσεως της κυβερνήσεως της Τουρκίας να παράσχει προστασία, μεταξύ άλλων, στους Σύρους που επιστρέφονται από την Ελλάδα, κατ'Α εφαρμογήν της σχετικής (τουρκικής εθνικής) νομοθεσίας και των συναφών διεθνών κανόνων. Οι εφαρμοστέες εν προκειμένω διατάξεις δεν εκώλυαν, εξ άλλου, την λήψη υπ'Α όψιν από την Αρχή των λοιπών επιστολών και στοιχείων που αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη. Είναι, συνεπώς, απορριπτέα τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα (λόγος ακυρώσεως με αριθμό Β7, πρώτο και δεύτερο σκέλος). Εξ άλλου, και τα προβαλλόμενα ότι παρανόμως δεν γνωστοποιήθηκε στον αιτούντα το περιεχόμενο των ανωτέρω επιστολών κατά την διαδικασία εξέτασης του αιτήματός του προκειμένου να δυνηθεί να τις αντικρούσει (λόγοι ακυρώσεως Β7, τρίτο σκέλος, σε συνδυασμό με Β6, τρίτο σκέλος), είναι απορριπτέα εφ'Α όσον πάντως ο αιτών, τόσο κατά την συνέντευξή του σε πρώτο βαθμό όσο και με το υπόμνημα επί της ενδικοφανούς προσφυγής του, εξέφρασε τις απόψεις του για την κατάσταση που επικρατεί στην Τουρκία και την πολιτική της τουρκικής κυβέρνησης όσον αφορά τους Σύρους που ζητούν προστασία στην χώρα αυτή, ζητήματα στα οποία αναφέρονται οι δύο ως άνω επιστολές του Τούρκου Πρέσβη και κυρίως η πρώτη από αυτές.

47. Επειδή, ως προς την συνδρομή του κριτηρίου της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 56 του ν. 4375/2016 (ότι δηλαδή δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία του συγκεκριμένου αιτούντος λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων, άρθρο 38 παρ. 1 περ. α' της οδηγίας 2013/32/ΕΕ) έγιναν δεκτά με την προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής Προσφυγών τα εξής: «(20) ... Ο προσφεύγων προβάλλει ότι λόγω της Συριακής καταγωγής του απειλείται στην Τουρκία η ζωή του. Προς επίρρωση του ισχυρισμού του αναφέρεται στα προσωπικά του βιώματα και ιδίως [στο] ότι κατά τη διάρκεια της πρώτης προσπάθειάς του να εισέλθει στην Τουρκία ξυλοκοπήθηκε από Τούρκους στρατιώτες, οι οποίοι τον τραυμάτισαν στο στομάχι και κατά τη δεύτερη οι τουρκικές αρχές πυροβόλησαν και εφόνευσαν 11 άτομα από τα 25 που προσπάθησαν να περάσουν στην Τουρκία, ενώ, εξ άλλου, έχει πέσει θύμα κλοπής από τη "Μαφία" στην Τουρκία. Όμως, εν όψει του ότι ο προσφεύγων διέμεινε στην Τουρκία για διάστημα 1,5 μήνα και κατά δήλωσή του (βλ. σχετικό πρακτικό συνέντευξης) δεν αντιμετώπισε κανένα πρόβλημα από τις αρχές της Τουρκίας, οι περιγραφόμενες από τον ίδιο επιθέσεις, οι οποίες, εξ άλλου, έλαβαν χώρα κατά την προσπάθεια του τελευταίου να εισέλθει στην Τουρκία, δεν ήταν συστηματικές ούτε είχαν στόχο να πλήξουν τον ίδιο ατομικώς και για τον λόγο αυτό δεν δύνανται να θεωρηθούν ότι είναι αρκούντως σοβαρές ώστε να τον θίγουν κατά τρόπο αντίστοιχο με τον αναφερόμενο στο άρθρο 9 του ΠΔ 141/2013 (άρθρο 9 της Οδηγίας 2011/95/ΕΚ), ούτε δε, συντρέχει εύλογος κίνδυνος να κινδυνεύσει η ζωή του προσφεύγοντος εφόσον επιστρέψει στη χώρα αυτή. Εξ άλλου, ο προσφεύγων δεν κατήγγειλε το περιστατικό της επίθεσης που δέχθηκε από μέλη, κατά τις εκτιμήσεις του, της "Μαφίας" σε αστυνομική ή οποιαδήποτε άλλη Τουρκική αρχή και επομένως δεν αποδεικνύεται ότι οι τουρκικές αρχές αδυνατούσαν ή ήταν απρόθυμες να διερευνήσουν τα σχετικά πραγματικά περιστατικά και να τον προστατεύσουν. Υπό τα δεδομένα αυτά, ο προβαλλόμενος ισχυρισμός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. (21) ... Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι ενόψει της συριακής καταγωγής του υπάρχει βάσιμος κίνδυνος να στερηθεί την ελευθερία του για άγνωστο χρονικό διάστημα, χωρίς νόμιμη βάση και υπό επισφαλείς για την υγεία και την αξιοπρέπειά του συνθήκες κράτησης. Ο κίνδυνος αυτός απορρέει, κατά τους ισχυρισμούς του, από

τις πρακτικές αδιάκριτης και γενικευμένης κράτησης που το τουρκικό κράτος εφαρμόζει σε βάρος των πολιτών τρίτων χωρών που στερούνται νομιμότητας παραμονής στη χώρα και συνδέεται με τη συριακή του καταγωγή και το γεγονός ότι το αίτημα ασύλου του απορρίφθηκε στην Ελλάδα ως απαράδεκτο. Και υπό την εκδοχή όμως ότι [ήθελε] επιστραφεί στην Τουρκία και υπαχθεί σε καθεστώς προσωρινής προστασίας, όπως προβάλλει, το γεγονός αυτό σε καμία περίπτωση δεν θα απέκλειε την πιθανότητα κράτησής του, καθώς η Τουρκία αντιμετωπίζει τις μεταναστευτικές και προσφυγικές ροές με διοικητική κράτηση, τακτική που αποτελεί αντικείμενο έντονης κριτικής και ανησυχίας από πλήθος φορέων και οργανώσεων. Λαμβάνοντας υπόψη ότι α) από τις διαθέσιμες πηγές πληροφόρησης δεν προκύπτει ότι οι Σύριοι που επιστρέφονται στην Τουρκία κρατούνται ή φυλακίζονται καθ' οιονδήποτε τρόπο λόγω της εθνικότητάς τους, β) ότι ο προσφεύγων δήλωσε ότι κρατήθηκε από τις τουρκικές αρχές για μικρό χρονικό διάστημα, όταν προσπάθησε να εισέλθει στην Τουρκία και εν συνεχεία παρανόμως να εισέλθει στην Ελλάδα και γ) ότι ο προσφεύγων αναφέρεται αορίστως στη συριακή του καταγωγή χωρίς να προβάλλει ειδικότερα ότι, εν όψει της προσωπικής του κατάστασης, συντρέχει εύλογος κίνδυνος να φυλακισθεί ή κρατηθεί, ενώ δεν ισχυρίστηκε ότι συντρέχουν στο πρόσωπό του αυτοτελείς παράγοντες οι οποίοι σωρευτικώς θεωρούνται σοβαροί και υπό το πρίσμα της γενικότερης κατάστασης στην Τουρκία να δύναται να θεωρηθεί ότι συντρέχει κίνδυνος να υποστεί στέρηση της ελευθερίας του, ο προβαλλόμενος ισχυρισμός παρίσταται απορριπτέος ως αβάσιμος».

48. Επειδή, με το προεκτεθέν περιεχόμενο η προσβαλλόμενη πράξη είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, απορριπτομένου του περί του αντιθέτου λόγου ακυρώσεως (υπό Β8, σκέλος γ'). Ειδικότερα, είναι απορριπτέα τα προβαλλόμενα ότι κατά παράβαση του νόμου δεν ερευνήθηκε αν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία του αιτούντος, όπως απαιτείται κατά το άρθρο 56 παρ. 1 περ. α' του ν. 4375/2016, αλλά εξετάσθηκε αν ο εν λόγω διατρέχει κίνδυνο δίωξης στην περίπτωση επιστροφής του στην Τουρκία, ζήτημα ουσιαδώς διάφορο κατά τους ισχυρισμούς του. Και τούτο διότι η έννοια της προσβαλλόμενης πράξης, όπως σαφώς προκύπτει από τις παρατεθείσες στην προηγούμενη σκέψη κρίσιμες παραδοχές της, είναι ότι στην προκειμένη περίπτωση πληρούται η προϋπόθεση που θέτει ο νόμος, κατά τα προαναφερθέντα, ότι δηλαδή δεν προέκυψε ότι απειλούνται η ζωή και η ελευθερία του αιτούντος σε περίπτωση επιστροφής του στην Τουρκία. Περαιτέρω, νομίμως αιτιολογείται (και κατά τα λοιπά απαραδέκτως πλήττεται ευθέως) η ουσιαστική εκτίμηση της Επιτροπής Προσφυγών ότι από τα περιστατικά βίας, τα οποία συνέβησαν κατά την απόπειρα εισόδου του αιτούντος από την Συρία στην Τουρκία, όπως ισχυρίστηκε, δεν προκύπτει απειλή για την ζωή του, εν όψει και της παραμονής του στην χώρα αυτή επί 1,5 μήνα χωρίς, όπως ο ίδιος ανέφερε, να αντιμετωπίσει προβλήματα με τις αρχές. Προβάλλεται, επίσης, με τον ίδιο λόγο ακυρώσεως, ότι η προσβαλλόμενη φέρει αντιφατική αιτιολογία εφ'Α όσον δέχεται το μεν ότι υπάρχει σοβαρή πιθανότητα διοικητικής κράτησης του αιτούντος στην Τουρκία λόγω της ιδιότητάς του ως «επιστρεφόμενου αλλοδαπού (Σύρου)», το δε ότι η κράτησή του, στα πλαίσια «γενικευμένης σχετικής πρακτικής» των τουρκικών αρχών για την αντιμετώπιση των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών, δεν συνδέεται με την εθνικότητά του. Η ειδικότερη αυτή αιτίαση ερείδεται επί εσφαλμένης προϋποθέσεως και πρέπει, ως εκ τούτου, να απορριφθεί, δεδομένου ότι στην προσβαλλόμενη πράξη παρατίθενται μεν οι ισχυρισμοί του αιτούντος ότι απειλείται η ελευθερία του εξ αιτίας της τηρουμένης από τις τουρκικές αρχές πρακτικής διοικητικής κρατήσεως των αλλοδαπών, και ιδίως των Σύρων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που επιστρέφουν από την Ελλάδα και υπάγονται σε προστατευτικό καθεστώς, πλην η Επιτροπή Προσφυγών δεν υιοθέτησε τους ισχυρισμούς αυτούς, τους οποίους, αντιθέτως, απέρριψε ως αβασίμους, δεχθείσα, κατά τα εκτιθέμενα στην προηγούμενη σκέψη, ότι από τις διαθέσιμες πηγές πληροφόρησης δεν προκύπτει ότι οι Σύριοι, οι οποίοι επιστρέφουν από την Ελλάδα στην Τουρκία, κρατούνται ή φυλακίζονται καθ' οιονδήποτε τρόπο λόγω της εθνικότητάς τους.

49. Επειδή, η Επιτροπή Προσφυγών απέρριψε με την προσβαλλόμενη πράξη τον ισχυρισμό του αιτούντος ότι θα απειληθεί η ζωή και η ελευθερία του σε περίπτωση επιστροφής του στην Τουρκία λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην συνέχεια του αποτυχημένου πραξικοπήματος της 15ης Ιουλίου 2016 (θέσπιση καθεστώτος έκτακτης ανάγκης, αναστολή της εφαρμογής διατάξεων της ΕΣΔΑ, ευρεία καταστολή). Ειδικότερα, κατά τα ήδη αναφερθέντα (ανωτέρω σκέψη 45), όσον αφορά την γενική κατάσταση στην Τουρκία, παρατίθενται στην παράγραφο 12 της προσβαλλόμενης οι, βασιζόμενες στις δημόσιες δεσμεύσεις Τούρκων αξιωματούχων και στην έλλειψη ενδείξεων περί του αντιθέτου, εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σύμφωνα με τις οποίες και μετά την απόπειρα ανατροπής της κυβέρνησης «το τουρκικό νομικό σύστημα εξακολουθεί να θεωρείται ως επαρκής προστασία ή προστασία αντίστοιχη αυτής της Σύμβασης της Γενεύης» (από 29.7.2016 επιστολή του Επιτρόπου Μετανάστευσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Διαλαμβάνει δε συναφώς η προσβαλλόμενη πράξη της

Επιτροπής Προσφυγών στην παράγραφο 22 αυτής τα ακόλουθα: «Λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων πηγών πληροφόρησης και των συνθηκών που επικρατούν κατά το τρέχον χρονικό διάστημα στην Τουρκία και δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν επικαλείται κάποιο αποδεικτικό στοιχείο έστω μη τυπικό, από το οποίο να δύναται να συναχθεί ότι συντρέχουν σοβαροί λόγοι να θεωρηθεί πρόσωπο "αρκετού ενδιαφέροντος" για τις τουρκικές αρχές ώστε να κινδυνεύει με ενδεχόμενη σύλληψη ή ανάκριση ..., δεν δύναται να θεωρηθεί ότι συντρέχει εύλογος κίνδυνος για τη ζωή και την ελευθερία του». Η ανωτέρω αιτιολογία, η οποία αναφέρεται τόσο στην κρατούσα στην Τουρκία γενική κατάσταση όσο και στην ατομική περίπτωση του αιτούντος, δεν πλήττεται ειδικώς με την κρινόμενη αίτηση, ο σχετικός λόγος ακυρώσεως της οποίας (υπό Β8, σκέλος ζ') στρέφεται αλυσιστελώς κατά του επάλληλου σκέλους της αιτιολογίας της προσβαλλομένης, ότι «η αναστολή εφαρμογής των διατάξεων της ΕΣΔΑ που επικαλείται, δεδομένου ότι αποτελεί μία νόμιμη κατάσταση ρητώς προβλεπόμενη από το ίδιο το κείμενο της Σύμβασης [αυτής] σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, ουδεμία επιρροή ασκεί στην περίπτωση του προσφεύγοντος», και είναι, ως εκ τούτου, απορριπτέος.

50. Επειδή, κατά την οδηγία 2013/32/ΕΕ (άρθρο 38 παρ. 1 περ. β'), μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα διεθνή προστασία εφ' όσον, μεταξύ άλλων, δεν υπάρχει στην χώρα αυτή κίνδυνος σοβαρής βλάβης του συγκεκριμένου αιτούντος, όπως ορίζεται στην οδηγία 2011/95/ΕΕ (και, αντιστοίχως, σύμφωνα με το άρθρο 56

παρ. 1 περ. γ' ν. 4375/2016, μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για ένα συγκεκριμένο αιτούντα, όταν, μεταξύ άλλων, δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης για τον αιτούντα κατά το άρθρο 15 του π.δ/τος 141/2013). Συνίσταται δε η «σοβαρή βλάβη», μεταξύ άλλων, και «σε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία του αιτούντος» (άρθρα 15 περ. β' της οδηγίας 2011/95/ΕΕ και 15 περ. β' του π.δ/τος 141/2013 περί της μεταφοράς της τελευταίας αυτής οδηγίας, βλ. ανωτέρω σκέψη 14). Το άρθρο 3 της ΕΣΔΑ ορίζει, επίσης, κατά τα εκτεθέντα στην σκέψη 12, ότι «ουδείς επιτρέπεται να υποβληθεί εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχειρίσιν απανθρώπων ή εξευτελιστικές». Με το υπόμνημα επί της ενδικοφανούς προσφυγής ο αιτών αμφισβήτησε την συνδρομή του ως άνω κριτηρίου για τον χαρακτηρισμό της Τουρκίας ως ασφαλούς τρίτης χώρας στην περίπτωση του, υποστηρίζοντας, εκτός των άλλων, ότι διατρέχει τον κίνδυνο να τεθεί σε κράτηση στην χώρα αυτή, η οποία συνιστά απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση λόγω των κρατουσών στην Τουρκία συνθηκών κράτησης των αλλοδαπών αιτούντων προστασία. Προέβαλε, περαιτέρω, ότι η ενδεχόμενη επιστροφή του στην Τουρκία θα αντέκειτο και στο προμνησθέν άρθρο 3 της ΕΣΔΑ εξ αιτίας των συνθηκών κράτησης και διαβίωσης των αλλοδαπών αιτούντων προστασία στην χώρα αυτή. Η Επιτροπή Προσφυγών απάντησε με την προσβαλλόμενη πράξη της επί των ως άνω ισχυρισμών του αιτούντος ως εξής: «(25) ... Εξ ουδενός διαθέσιμου στοιχείου προκύπτει ότι τα άτομα Συριακής καταγωγής κρατούνται υπό καθεστώς στέρησης της ελευθερίας τους και σε συνθήκες που συνιστούν εξευτελιστική μεταχείριση κατά την έννοια του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ στο οποίο αντιστοιχεί, κατ' ουσίαν, η περ. β' του άρθρου 15 του Π.Δ. 141/2013 ... Εξ άλλου, ο προσφεύγων δεν επικαλείται ειδικώς, ότι εν όψει των προσωπικών του περιστάσεων, πιθανολογείται να εκτεθεί σε κίνδυνο βλάβης συγκεκριμένης μορφής ... Μόνη δε, η κατά τους ισχυρισμούς του, κράτησή του κατά τη προσπάθειά του να εισέλθει στη Τουρκία, εν όψει της διάρκειάς της (συνολικά 3 ημέρες) και της έντασής της (σε συνθήκες που ο προσφεύγων δήλωσε ότι δεν αντιμετώπισε πρόβλημα) δεν είναι αρκούντως σοβαρή και κατά συνέπεια δεν πληρούται η περ. β' του άρθρου 15 του Π.Δ. 141/2013 ... (26) Ο ισχυρισμός [περί παραβίασεως του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ] είναι απορριπτέος ως απαραδέκτως προβαλλόμενος καθώς δεν στοιχειοθετεί λόγο υπαγωγής του προσφεύγοντος στο προστατευτικό καθεστώς του πρόσφυγα».

51. Επειδή, προβάλλεται (λόγος ακυρώσεως Β8 σκέλος δ') ότι η προσβαλλόμενη πράξη φέρει αντιφατική αιτιολογία εφ' όσον, ενώ γίνεται δεκτό στην παράγραφο 21 αυτής ότι, στην περίπτωση επιστροφής του στην Τουρκία, ο αιτών θα υποβληθεί σε κράτηση, ως «γενικευμένη πρακτική» των αρχών της χώρας αυτής, δεν εξετάσθηκε περαιτέρω αν οι συνθήκες κράτησης των αλλοδαπών αιτούντων προστασία στην Τουρκία τυχόν αντιβαίνουν στους κανόνες διεθνούς δικαίου, όπως προκύπτει, κατά τα προβαλλόμενα με την αίτηση ακυρώσεως, από πληθώρα σχετικών «δημόσια προσβάσιμων και ευρέως γνωστών» πληροφοριών. Η αιτίαση αυτή, όπως προβάλλεται, είναι απορριπτέα ως ερειδομένη επί εσφαλμένης προϋποθέσεως, διότι, κατά τα ήδη εκτεθέντα (ανωτέρω σκέψη 48), με την ένδικη πράξη (παρ. 21) δεν έγιναν δεκτοί, όπως υπολαμβάνει ο αιτών, αλλά, αντιθέτως, απερρίφθησαν ως αναπόδεικτοι, οι ισχυρισμοί του περί της ακολουθούμενης από τις τουρκικές αρχές πρακτικής διοικητικής κρατήσεως των Σύρων που επιστρέφουν από την Ελλάδα. Απορριπτέα είναι και η αιτίαση ότι η Επιτροπή Προσφυγών κατά παράβαση του νόμου κατέλιπε

αναπάντητο τον προβληθέντα με την ενδικοφανή προσφυγή ισχυρισμό του αιτούντος, ότι η ενδεχόμενη επιστροφή του στην Τουρκία τον εκθέτει σε συνθήκες κράτησης και διαβίωσης που συνιστούν εξευτελιστική μεταχείριση, κατά παράβαση του άρθρου 15 περ. β' του π.δ/τος 141/2013. Και τούτο διότι στηρίζεται σε ανακριβή προϋπόθεση εφ'Α όσον ο ανωτέρω ισχυρισμός εξετάσθηκε και απερρίφθη ως αβάσιμος, με την αιτιολογία, η οποία παρατίθεται στην προηγούμενη σκέψη και δεν πλήττεται ειδικώς με την κρινόμενη αίτηση. Περαιτέρω, ισχυρισμοί, οι οποίοι δεν συνιστούν κατά το νόμο λόγους παροχής διεθνούς προστασίας (ήτοι, υπαγωγής στο καθεστώς του πρόσφυγα ή της επικουρικής προστασίας), αναρμοδίως κατ'Α αρχήν προβάλλονται ενώπιον της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών του ν. 4375/2016, επιλαμβανομένης ενδικοφανούς προσφυγής κατά πράξεως της Υπηρεσίας Ασύλου, απορριπτικής αιτήματος υπαγωγής στο ανωτέρω προστατευτικό καθεστώς Νομίμως, συνεπώς, απερρίφθη με την προσβαλλόμενη πράξη από την Επιτροπή Προσφυγών, ως απαραδέκτως προβληθείς ενώπιόν της, ο ισχυρισμός του αιτούντος ότι τυχόν επιστροφή του στην Τουρκία θα αντέκειτο όχι μόνον στην εντασσομένη στη νομοθεσία περί διεθνούς προστασίας, υπό την προεκτεθείσα έννοια, διάταξη της περίπτωσης β' του άρθρου 15 του ν. 4375/2016 αλλά και αυτοτελώς στην κατά το άρθρο 3 της ΕΣΔΑ απαγόρευση επαναπροώθησης αλλοδαπού σε χώρα στην οποία κινδυνεύει να υποστεί απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση. Κατά τούτο δε η ελληνική έννομη τάξη δεν παρουσιάζει κενό δεδομένου ότι η νομοθεσία περί αλλοδαπών περιλαμβάνει διατάξεις που απαγορεύουν την απομάκρυνση αλλοδαπών στην περίπτωση παραβίασεως του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ και αναθέτει την αρμοδιότητα εκδόσεως των σχετικών πράξεων σε άλλες αρχές (βλ. την προστεθείσα με το άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 4332/2015, ΦΕΚ Α' 76, διάταξη του άρθρου 78Α του ν. 3386/2005, ΦΕΚ Α' 212, κατά την οποία: «Απόφαση απέλασης δεν εκδίδεται σε περίπτωση συνδρομής των όρων της αρχής μη επαναπροώθησης, όπως αυτή αποτυπώνεται [μεταξύ άλλων] στο άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου .... Στην περίπτωση αυτή, η αρμόδια [αστυνομική] αρχή του άρθρου 76 παρ. 2 του ν. 3386/2005 χορηγεί βεβαίωση περί μη απομάκρυνσης για λόγους ανθρωπιστικούς, η οποία συνεπάγεται για τον κάτοχο, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της βεβαίωσης αναβολής απομάκρυνσης του άρθρου 24 του ν. 3907/2011»). Είναι, συνεπώς, απορριπτέα ως αβάσιμα τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα με την υπό κρίση αίτηση ακυρώσεως.

52. Επειδή, ο αιτών υποστήριξε, περαιτέρω, με την προσφυγή του ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών ότι η Τουρκία δεν μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής τρίτη χώρα για αυτόν, δοθέντος ότι δεν πληρούνται τα κριτήρια β' και δ' του άρθρου 62 παρ. 1 του ν. 4375/2016 (άρθρο 38 παρ. 1 περ. γ' και δ' της οδηγίας 2013/32/ΕΕ) εφ'Α όσον η ανωτέρω χώρα δεν τηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με την Σύμβαση της Γενεύης ούτε απαγορεύει την απομάκρυνση ατόμων συριακής καταγωγής στην πατρίδα τους, όπου κινδυνεύουν να υποστούν βασανιστήρια ή σκληρή ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο. Οι ισχυρισμοί του αυτοί απερρίφθησαν κατά πλειοψηφία ως αβάσιμοι με την προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής Προσφυγών, με την αιτιολογία ότι «(23) α) στην Τουρκία διαβιώνουν 3,5 εκατομμύρια πρόσφυγες εκ των οποίων 2,75 εκατομμύρια Σύροι, β) σύμφωνα με την νομοθεσία της Τουρκίας γίνεται σεβαστή η αρχή της μη επαναπροώθησης, γ) η τουρκική κυβέρνηση παρείχε προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαβεβαιώσεις, σύμφωνα με τις οποίες η Τουρκία τηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης στην πράξη και οι οποίες (διαβεβαιώσεις) επιβεβαιώνονται από αξιόπιστες πηγές (βλ. τις αναφερόμενες σε προηγούμενες [παραγράφους] επιστολές του Γενικού Διευθυντή Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη συναφή επιστολή του Επιτρόπου Μετανάστευσης, τις επιστολές της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες) και για το λόγο αυτό έχουν ιδιαίτερη αποδεικτική αξία και δ) ... οι επιθέσεις που επικαλείται ο προσφεύγων, έλαβαν χώρα κατά τη προσπάθεια του προσφεύγοντος να εισέλθει στην Τουρκία, έχουν χαρακτήρα "αποσπασματικό, αυθαίρετο και όχι στοχοποιημένο", και δεν έχουν (ενόψει και του χρόνου που ο προσφεύγων παρέμεινε στην Τουρκία χωρίς κατά δήλωσή του να αντιμετωπίσει οιοδήποτε πρόβλημα), επίπεδο σοβαρότητας ικανό να οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι συντρέχει εύλογος κίνδυνος να επαναπροωθηθεί στη Συρία».

53. Επειδή, η αναφορά γενικώς στην νομοθετική προστασία από την επαναπροώθηση, χωρίς την ειδικότερη μνεία της σχετικής διάταξης της τουρκικής νομοθεσίας, δεν καθιστά πλημμελή την προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής Προσφυγών, εφ'Α όσον μάλιστα, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο Κανονισμός περί Προσωρινής Προστασίας Αλλοδαπών (2014/6883) περιλαμβάνει σχετική ρύθμιση στο άρθρο 6, είναι δε αδιάφορο το ότι πρόκειται για διάταξη κανονιστικής πράξης («υπουργικού διατάγματος») και όχι τυπικού νόμου, εφ'Α όσον, πάντως, δεν αμφισβητείται η νομική δεσμευτικότητά της. Περαιτέρω, η Επιτροπή Προσφυγών έλαβε υπ'Α όψιν, ως στοιχεία από τα οποία προκύπτει η εφαρμογή της αρχής της μη επαναπροώθησης στην πράξη, αφ'Α ενός τον μεγάλο

αριθμό «προσφύγων» (και, ιδίως, Σύρων αιτούντων προστασία) που διαβιούν στην Τουρκία και αφ'Α ετέρου τα προαναφερθέντα έγγραφα αλλοδαπών δημοσίων αρχών και διεθνών οργανισμών και ιδίως τις προαναφερθείσες δύο επιστολές του Πρέσβη της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με την πρώτη από τις οποίες (από 12.4.2016) παρέχεται η διαβεβαίωση ότι το καθεστώς της προσωρινής προστασίας (και, συνεπώς, και ο κανόνας της μη επαναπροώθησης) καταλαμβάνει και τους Σύρους που από τις 4 Απριλίου 2016 και εφεξής επιστρέφουν στην Τουρκία από την Ελλάδα, στην οποία είχαν εισέλθει από τις 20 Μαρτίου του ίδιου έτους και εφεξής, μέσω των νήσων του Αιγαίου, προερχόμενοι από την Τουρκία. Αξιολογήθηκαν δηλαδή από την Επιτροπή Προσφυγών στοιχεία πρόσφορα και νόμιμα (βλ. σκέψη 46) για την θεμελίωση των σχετικών κρίσεων της, οι οποίες δεν κλονίζονται από τις αναφορές οργανώσεων που επικαλέσθηκε ο αιτών με την προσφυγή του ούτε από την έκθεση, με ημερομηνία 10.8.2016, του Ειδικού Απεσταλμένου του Γενικού Γραμματέα Μετανάστευσης και Προσφύγων του Συμβουλίου της Ευρώπης, στην οποία αποτυπώνονται τα πορίσματα έρευνας που διενεργήθηκε στην Τουρκία από τις 30 Μαΐου έως τις 4 Ιουνίου 2016 και αναφέρεται (υπό Χ2) ότι δεν κατέστη δυνατόν να επιβεβαιωθούν οι ισχυρισμοί περί επαναπροώθησης Σύρων υπηκόων, οι οποίοι διαβιούν στην ανωτέρω χώρα. Αλλά και η προβληθείσα με την ενδικοφανή προσφυγή αιτίαση ότι η Τουρκία παραβιάζει την αρχή της μη επαναπροώθησης με τις βίαιες απωθήσεις αλλοδαπών που αποπειρώνται να διασχίσουν τα σύνορά της με την Συρία, θύμα των οποίων υπήρξε και ο ίδιος, ανεξαρτήτως του παραδεκτού της προβολής της από τον αιτούντα, στην περίπτωση του οποίου τίθεται ζήτημα επιστροφής Σύρου στην Τουρκία από την Ελλάδα και όχι εισόδου στην Τουρκία από την Συρία, εξετάσθηκε κατ'Α ουσίαν με την προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής Προσφυγών, με την οποία, αφού συνεκτιμήθηκαν οι ιδιαίτερες περιστάσεις που συντρέχουν στην περίπτωση του αιτούντος, εκρίθη ότι δεν προκύπτει ότι ο εν λόγω διατρέχει «εύλογο κίνδυνο» επαναπροώθησης στην Συρία. Η προσβαλλόμενη πράξη είναι δε, κατά το μέρος τούτο, νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, λαμβανομένου υπ'Α όψιν ότι ο αιτών πριν από την έλευσή του στην Ελλάδα, κατά την επί ενάμιση μήνα «χωρίς οιοδήποτε πρόβλημα» παραμονή του στην Τουρκία, είχε κρατηθεί από τις αρχές και εν συνεχεία αφέθηκε ελεύθερος (σκέψη 42). Ούτε είχε εξ άλλου η Επιτροπή Προσφυγών την υποχρέωση λήψης υπ'Α όψιν των τυχόν προηγούμενων πράξεων των εκάστοτε αρμοδίων αρχών επί περιπτώσεων Σύρων υπηκόων, οι οποίοι, προερχόμενοι από την Τουρκία, υπέβαλαν αιτήματα διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα. Επομένως, είναι απορριπτέα όλα τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα συναφώς με την υπό κρίση αίτηση (λόγος ακυρώσεως Β8 σκέλος α').

54. Επειδή, μεταξύ των προβλεπομένων στην παράγραφο 1 του άρθρου 56 του ν. 4375/2016 κριτηρίων, περιλαμβάνεται, κατά τα ήδη αναφερθέντα, και η «δυνατότητα να ζητηθεί [στην τρίτη χώρα] το καθεστώς του πρόσφυγα και, στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης» (περ. ε', αντιστοίχως άρθρο 38 παρ. 1 περ. ε' της οδηγίας 2013/32/ΕΕ). Κατά την έννοια δε της διάταξης αυτής, προκειμένου να θεωρηθεί ότι πληρούται το εν λόγω κριτήριο, δεν απαιτείται η τρίτη χώρα να έχει επικυρώσει την Σύμβαση της Γενεύης (και μάλιστα χωρίς γεωγραφικό περιορισμό) ή να θεσπίζεται με την νομοθεσία της σύστημα προστασίας των αλλοδαπών, με το οποίο να κατοχυρώνονται όχι μόνο η αρχή της μη επαναπροώθησης αλλά και όλα τα λοιπά δικαιώματα που προβλέπονται από την ανωτέρω Σύμβαση. Τούτο συνάγεται, μεταξύ άλλων, i. από την αντιπαραβολή των διατάξεων του, μεταφερθέντος στο εσωτερικό δίκαιο με το άρθρο 56 του ν. 4375/2016, άρθρου 38 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, οι οποίες αναφέρονται μεν στο «καθεστώς του πρόσφυγα», δεν προβλέπουν όμως ότι, για να θεωρηθεί μια τρίτη χώρα ως ασφαλής, πρέπει να έχει επικυρώσει την Σύμβαση της Γενεύης, να εφαρμόζει ειδική διαδικασία ασύλου προβλεπόμενη από την νομοθεσία της ή να κατοχυρώνει κατάλογο ορισμένων δικαιωμάτων, με τις διατάξεις του άρθρου 39 της οδηγίας (το οποίο δεν έχει μεταφερθεί στην εσωτερική έννομη τάξη), που αφορά την «έννοια της ευρωπαϊκής ασφαλούς τρίτης χώρας», στην παράγραφο 2 του οποίου ρητώς ορίζεται ότι μία ευρωπαϊκή χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου 39, μόνον εφόσον (α) έχει επικυρώσει και τηρεί τις διατάξεις της Σύμβασης της Γενεύης χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς, (β) εφαρμόζει διαδικασία ασύλου προβλεπόμενη από νομοθεσία και (γ) έχει επικυρώσει την ΕΣΔΑ και τηρεί τις διατάξεις της, περιλαμβανομένων των κανόνων περί πραγματικής προσφυγής, ii. από την αντιπαραβολή των εν λόγω διατάξεων του άρθρου 38 της ανωτέρω οδηγίας με τις διατάξεις του άρθρου 35 αυτής (άρθρο 55 ν. 4375/2016) που προβλέπουν ότι μια χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως «πρώτη χώρα ασύλου» για έναν συγκεκριμένο αιτούντα εάν αυτός (α) έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας από την χώρα αυτή και απολαύει ακόμη της σχετικής προστασίας, ή (β) απολαύει άλλης επαρκούς («αποτελεσματικής», κατά τον ελληνικό νόμο) προστασίας στην εν λόγω χώρα, επωφελούμενος μεταξύ άλλων από την αρχή της

μη επαναπροώθησης, θεωρείται δηλαδή κατά την οδηγία ως ισοδύναμη με την παρεχόμενη στους αναγνωρισμένους πρόσφυγες προστασία και κάθε «άλλη επαρκής προστασία» που παρέχεται στους αλλοδαπούς. Εξ άλλου, η Σύμβαση της Γενεύης δεν προβλέπει την ενιαία προστασία των αλλοδαπών ή ανιθαγενών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της, αφού, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα (σκέψη 11), αφ' ενός τα δικαιώματα, που αναγνωρίζονται με την Σύμβαση αυτή, διαφοροποιούνται αναλόγως του βαθμού συνδέσεως των προσφύγων με τις χώρες στις οποίες διαβιούν, και αφ' ετέρου τα περισσότερα από τα δικαιώματα που προβλέπονται, δεν κατοχυρώνονται ανεπιφύλακτα αλλά, αντιθέτως, επιτρέπεται η υποβολή επιφυλάξεων εκ μέρους των Κρατών κατά την υπογραφή, επικύρωση ή προσχώρηση στην ανωτέρω Σύμβαση. Επομένως, για να χαρακτηριστεί μια τρίτη χώρα ως ασφαλής, από την άποψη της συνδρομής του κριτηρίου ε' του άρθρου 38 παρ. 1 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ (56 παρ. 1 περ. ε' ν. 4375/2016), αρκεί να παρέχει «επαρκή» προστασία ορισμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσφύγων, όπως, μεταξύ άλλων, του δικαιώματος πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και την αγορά εργασίας.

55. Επειδή, με την προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής Προσφυγών (παρ. 6) έγινε δεκτό ότι η αναφορά με την οδηγία 2013/32/ΕΕ σε «προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης» έχει την έννοια ότι επιβάλλεται η ερμηνεία των σχετικών διατάξεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης «υπό το φως της Σύμβασης, που αποτελεί τον θεμέλιο λίθο του Ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου και υπό τις βασικές αρχές και αξίες που απορρέουν από αυτήν [έτσι ώστε] να τους αποδίδεται νόημα ισοδύναμο και συνεπές... όχι [όμως] και ταυτόσημο προς αυτό της Σύμβασης». Εκρίθη, επίσης, ότι ούτε η χρήση του ίδιου όρου έχει την έννοια ότι καθιστά την τυπική επικύρωση της Σύμβασης από τρίτη χώρα αναγκαία πρόσθετη προϋπόθεση προκειμένου η τελευταία να κριθεί ασφαλής και ότι, ως εκ τούτου, «η επικύρωση της Σύμβασης της Γενεύης από τρίτη χώρα με γεωγραφική επιφύλαξη, δεν οδηγεί, άνευ άλλου τινός, στον a priori αποκλεισμό της χώρας αυτής ως εν δυνάμει ασφαλούς τρίτης». Εν όψει δε τούτων, ως προς την συνδρομή του επίμαχου κριτηρίου ε' διαλαμβάνονται στην προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής Προσφυγών τα εξής: «(27) ... Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι στην περίπτωση του δεν πληρούται το [ως άνω] κριτήριο διότι στην Τουρκία δεν υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί καθεστώς πρόσφυγα που να χορηγεί προστασία εφάμιλλη με την προστασία που παρέχει η Σύμβαση της Γενεύης. Και τούτο διότι, όπως, εξ άλλου, υποστηρίζει και η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες σε σχετικό κείμενό της, το κράτος αυτό εξακολουθεί να διατηρεί το γεωγραφικό περιορισμό αναγνωρίζοντας ως πρόσφυγες πολίτες προερχόμενους μόνο από Ευρώπη. Περαιτέρω, το ειδικό καθεστώς προσωρινής προστασίας που ο τουρκικός νόμος αναγνωρίζει στους Σύρους, τόσο ως προς το χαρακτήρα του όσο και ως προς τα δικαιώματα που αναγνωρίζει στους δικαιούχους του, όσο και ως προς τις προϋποθέσεις χορήγησης, παύσης ή ανάκλησής του πάσχει από έλλειψη σοβαρότατων εγγυήσεων, χαρακτηρίζεται από νομική ανασφάλεια και δεν μπορεί επ' ουδενί να θεωρηθεί εφάμιλλο ή ανάλογο του καθεστώτος του πρόσφυγα που καθιερώνει η Σύμβαση της Γενεύης. Ο προσβαλλόμενος ισχυρισμός κρίνεται κατά πλειοψηφία απορριπτέος ως αβάσιμος. Τούτο διότι, κατ' αρχήν προκειμένου να κριθεί αν μια χώρα παρέχει ισοδύναμη προς τη Σύμβαση της Γενεύης προστασία, εν όψει και των γενομένων [προηγούμενως] δεκτών, δεν απαιτείται αυτή να έχει κυρώσει χωρίς γεωγραφική επιφύλαξη την εν λόγω σύμβαση αλλά να παρέχει προστασία που να πληροί τις θεμελιώδεις αρχές και αξίες που απορρέουν από τη Σύμβαση της Γενεύης. Εν όψει τούτου και δεδομένου ότι οι επιστραφέντες Σύροι προστατεύονται ρητώς από την επαναπροώθηση, θεμελιώδη έννοια της διεθνούς προστασίας, απολαμβάνουν αυτόματα την προστασία του καθεστώτος “προσωρινής προστασίας”, έχουν νόμιμο δικαίωμα διαμονής απολαμβάνοντας ελεύθερη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης και κυρίως εν όψει του ότι δύνανται ελεύθερα να εργαστούν υπό καθεστώς όμοιο προς τους πολίτες της Τουρκίας, χωρίς να υφίστανται σε βάρος τους διακρίσεις, το νομοθετικό πλαίσιο προστασίας της Τουρκίας, ερμηνευόμενο υπό το φως της Συνθήκης της Γενεύης και των κανόνων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, προκύπτει ότι πληροί τις προϋποθέσεις προκειμένου να κριθεί ότι καταρχήν, κατά το παρόν στάδιο, παρέχει ισοδύναμη προς τη προστασία που παρέχεται κατ' εφαρμογή της Σύμβασης της Γενεύης. Εξ άλλου, η αναφορά του προσφεύγοντος στη διατυπωθείσα άποψη της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες περί της ερμηνείας της κατ' άρθρο 38 της Οδηγίας έννοιας της “ασφαλούς τρίτης χώρας” ουδεμία επιρροή ασκεί. Τούτο διότι, οι απόψεις της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες, όπως αυτές αποτυπώνονται σε σχετικά κείμενα και εγχειρίδια, δεν είναι σε καμία περίπτωση δεσμευτικές, διότι απλώς εμπεριέχουν προτάσεις για την τήρηση ορισμένης διαδικασίας κατά την εξέταση των αιτημάτων ασύλου και θέτουν με τον τρόπο αυτό “ήπιο” δίκαιο. Μόνες αρμόδιες δε για την ερμηνεία των κρίσιμων κανόνων δικαίου παραμένουν οι οιοιδήποτε δικαστικές αρχές, όπως οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών και ακολούθως τα Ελληνικά Δικαστήρια.

Τέλος, ... ο προσφεύγων δεν επικαλείται ότι η παρεχόμενη σε αυτόν προστασία από την Τουρκία, εν όψει των ατομικών του χαρακτηριστικών, δεν θα είναι ισοδύναμη προς αυτή της Σύμβασης της Γενεύης».

56. Επειδή, προβάλλεται (λόγος ακυρώσεως Β8, σκέλος β') κατ' αρχάς ότι η προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής Προσφυγών δεν αιτιολογείται νομίμως καθά ο μέρος έγινε με αυτή δεκτό ότι το καθεστώς προσωρινής προστασίας των αλλοδαπών, στο οποίο υπάγονται οι Σύροι κατά την τουρκική νομοθεσία, παρέχει «προστασία σύμφωνα με την Σύμβαση της Γενεύης», κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 38 παρ. 1 περ. ε' της οδηγίας 2013/32/ΕΕ και 56 παρ. 2 περ. ε' του ν. 4375/2016, εφ' όσον i. πρόκειται για προσωρινό καθεστώς, το οποίο μπορεί ανά πάσα στιγμή να παυθεί με απόφαση «Συμβουλίου Υπουργών» (ήτοι οργάνου της εκτελεστικής εξουσίας και όχι με διαδικασία περιβαλλόμενη από κοινοβουλευτικές εγγυήσεις), κατά τρόπο μαζικό χωρίς εξατομικευμένη κρίση, με δυνατότητα λήψης ταυτόχρονης απόφασης περί επιστροφής όλων των πρώην υπαγομένων στο καθεστώς αυτό στις χώρες καταγωγής τους, ii. δεν είναι δυνατή η, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων και του ιστορικού εκάστης περιπτώσεως, υπαγωγή των δικαιούχων προσωρινής προστασίας στο καθεστώς του πρόσφυγα, ενόψει και του γεωγραφικού περιορισμού, υπό τον οποίο έχει επικυρωθεί η Σύμβαση της Γενεύης από την Τουρκία, ή σε άλλο καθεστώς μακροχρόνιας προστασίας, iii. το χρονικό διάστημα παραμονής των δικαιούχων προσωρινής προστασίας στην Τουρκία δεν προσμετράται για την κτήση της τουρκικής ιθαγενείας, και iv. η Διοίκηση μπορεί να επιβάλει μέτρα περιοριστικά της ελευθερίας κίνησης και εγκατάστασης των υπαγομένων σε καθεστώς προσωρινής προστασίας (όπως η υποχρέωση διαμονής σε ορισμένο τόπο), οι οποίοι, περαιτέρω, δεν τελούν υπό καθεστώς όμοιο προς τους πολίτες της Τουρκίας, όπως εσφαλμένως έγινε δεκτό από την Επιτροπή Προσφυγών, και ως προς το δικαίωμα άσκησης μισθωτής εργασίας εν όψει των σχετικών περιορισμών (όπως, κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος, οι διατάξεις με τις οποίες προβλέπεται η χορήγηση άδειας εργασίας σε αιτούντες άσυλο, «δίχως εγγύηση της πρόσβασής τους στην αγορά εργασίας», απαιτείται η σύμπραξη του εργοδότη για την υποβολή αίτησης χορήγησης άδειας εργασίας σε αιτούντα άσυλο και εισάγεται ποσόστωση [10%] ως προς τον αριθμό των απασχολούμενων Σύρων επί του συνόλου του δυναμικού εκάστης επιχείρησης). Οι ανωτέρω αιτιάσεις είναι, όμως, απορριπτέες, εφ' όσον i. η οδηγία δεν απαιτεί, προκειμένου να χαρακτηριστεί μια τρίτη χώρα ως ασφαλής, την υπαγωγή των αλλοδαπών αιτούντων διεθνή προστασία σε διαδικασία χορήγησης ασύλου, όπως αντιθέτως απαιτείται, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, προκειμένου να χαρακτηριστεί μια χώρα ως «ευρωπαϊκή ασφαλής τρίτη χώρα» ούτε αποκλείεται ο χαρακτηρισμός τρίτης χώρας ως ασφαλούς για μόνο τον λόγο ότι έχει επικυρώσει την Σύμβαση της Γενεύης με γεωγραφικό περιορισμό, ii. η νομοθετική πρόβλεψη περί παύσεως του καθεστώτος προσωρινής προστασίας με γενικής φύσεως πράξη οργάνου της εκτελεστικής εξουσίας, χωρίς προηγούμενη διαπίστωση της συνδρομής, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση αλλοδαπού, των κατά την οδηγία και την Σύμβαση της Γενεύης λόγων λήξεως της διεθνούς προστασίας, δεν αναιρεί τον χαρακτήρα της παρεχόμενης προστασίας ως σύμφωνης με τις απαιτήσεις του επίμαχου κριτηρίου ε', εφ' όσον δεν συνεπάγεται αναγκάως και την επιστροφή των δικαιούχων διεθνούς προστασίας αλλοδαπών στις χώρες καταγωγής τους (άρθρο 11 του Κανονισμού Προσωρινής Προστασίας, κατά το οποίο, στην περίπτωση παύσης του καθεστώτος προσωρινής προστασίας, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει την επιστροφή των δικαιούχων στις χώρες τους, να απονείμει προστατευτικό καθεστώς στους πληρούντες τις σχετικές προϋποθέσεις με γενική πράξη ή να αποφασίσει την ατομική αξιολόγηση των υποβληθεισών αιτήσεων διεθνούς προστασίας καθώς και να επιτρέψει την παραμονή των τέως δικαιούχων προσωρινής προστασίας στην Τουρκία υπό τους καθοριζόμενους σύμφωνα με τον σκοπό του νόμου όρους), iii. με το άρθρο 34 της Σύμβασης της Γενεύης, με το οποίο καλούνται τα συμβαλλόμενα μέρη να «διευκολύνουν, εν τω μέτρω του δυνατού, την αφομοίωσιν και πολιτογράφησιν των προσφύγων», δεν θεσπίζεται ατομικό δικαίωμα στην ιθαγένεια της αλλοδαπής πολιτείας, στο έδαφος της οποίας διαβίει ο πρόσφυγας, ούτε δικαίωμα προσμέτρησης του διανυθέντος χρόνου παραμονής του στην χώρα αυτή προς τον σκοπό της συμπλήρωσης των απαιτούμενων για την πολιτογράφηση αλλοδαπού χρονικών προϋποθέσεων κατά την οικεία εθνική νομοθεσία, και iv. η κατά την οδηγία και τον νόμο «προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης» δεν αποκλείει κατ' αρχήν την επιβολή περιορισμών - όπως οι θεσπιζόμενοι, κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος, με την τουρκική νομοθεσία - στην άσκηση των δικαιωμάτων εκλογής του τόπου διαμονής, ελεύθερης κυκλοφορίας και εργασίας των αλλοδαπών δικαιούχων διεθνούς προστασίας, ούτε επιτάσσει την εξομοίωσή των με τους πολίτες του κράτους, στο οποίο διαβιούν, ως προς την άσκηση μισθωτής επαγγελματικής απασχόλησης, εν όψει και των αντίστοιχων προβλέψεων της Σύμβασης της Γενεύης (άρθρα 17 ιδίως παρ. 1, 26 και 31 παρ. 2 στην σκέψη 11).

57. Επειδή, περαιτέρω, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα (σκέψη 46), νομίμως έκρινε η Επιτροπή Προσφυγών ότι πληρούται στην προκειμένη περίπτωση το ανωτέρω κριτήριο ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 56 του ν. 4375/2016 (38 παρ. 1 περ. ε' οδηγίας 2013/32/ΕΕ), στηριζόμενη στην ισχύουσα τουρκική νομοθεσία και στις προμνησθείσες δύο επιστολές του Πρέσβη στην Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το περιεχόμενο των οποίων επιβεβαιώνεται, κατά τα γενόμενα δεκτά με την προσβαλλόμενη πράξη (παράγραφος 14), από άλλες «αξιόπιστες» πηγές (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες). Οι κρίσεις αυτές του αρμοδίου οργάνου δεν κλονίζονται από τις γενικές εκτιμήσεις που περιλαμβάνονται στην έκθεση Επιτροπής της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης (doc. 14028/19.4.2016), ούτε από την προμνησθείσα έκθεση, με ημερομηνία 10.8.2016, του Ειδικού Απεσταλμένου του Γενικού Γραμματέα Μετανάστευσης και Προσφύγων του Συμβουλίου της Ευρώπης. Στην τελευταία αυτή έκθεση σημειώνονται οι δυσχέρειες εφαρμογής του προστατευτικού καθεστώτος των Σύρων δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην Τουρκία, οι οποίες, όμως, δεν χαρακτηρίζονται ως ανυπέρβλητες ούτε αποδίδονται σε ηθελημένες ενέργειες ή παραλείψεις των αρχών αλλά στον μεγάλο αριθμό των Σύρων που ευρίσκονται στην ανωτέρω χώρα. Ούτε κλονίζονται, εξ άλλου, οι επίμαχες κρίσεις της Επιτροπής Προσφυγών από τα στοιχεία που μνημονεύονται στην ενδικοφανή προσφυγή του αιτούντος, και ειδικότερα από την έκθεση του Νοεμβρίου 2015 του Παρατηρητηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με την πρόσβαση των ανηλίκων Σύρων στην εκπαίδευση, ζήτημα το οποίο δεν ασκεί επιρροή εν προκειμένω, καθώς και από την «δημοσίευση του AFAD», της οποίας όλως αορίστως έγινε επίκληση από τον αιτούντα. Αβασίμως, συνεπώς, προβάλλεται με τον ίδιο λόγο ακυρώσεως ότι η προσβαλλόμενη πράξη αιτιολογείται πλημμελώς κατά τούτο.

58. Επειδή, καμία διάταξη δεν χορηγεί στην Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες την εξουσία «αυθεντικής ερμηνείας» της Σύμβασης της Γενεύης, όπως εσφαλμένως υπολαμβάνει ο αιτών, ούτε, κατά μείζονα λόγο, αναγνωρίζεται στην Ύπατη Αρμοστεία από το Ευρωπαϊκό Δίκαιο η αρμοδιότητα να διατυπώνει δεσμευτικές, για τα εθνικά δικαστήρια και τις διοικητικές αρχές, κρίσεις ως προς το περιεχόμενο των νομικών εννοιών, οι οποίες απαντώνται στα νομοθετήματα (κανονισμοί, οδηγίες) που συγκροτούν το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου. Νομίμως, συνεπώς, έγινε δεκτό με την προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής Προσφυγών, ότι «ουδεμία επιρροή ασκεί» (ότι δηλαδή δεν χρήζει ειδικής απαντήσεως) η διατυπωθείσα από την Ύπατη Αρμοστεία εκδοχή περί την ορθή ερμηνεία του κατά την οδηγία 2013/32/ΕΕ όρου «ασφαλής τρίτη χώρα», απορριπτομένων ως αβασίμων των αντιθέτων ισχυρισμών του αιτούντος. Δεν καθίσταται, εξ άλλου, αντιφατική η αιτιολογία της προσβαλλομένης, όπως αβασίμως επίσης προβάλλεται, για τον λόγο ότι αντιθέτως η Επιτροπή Προσφυγών συνεκτίμησε τις από 4.5.2016 και 9.6.2016 επιστολές της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. προς τις Ελληνικές Αρχές, οι οποίες, όμως, περιείχαν πληροφορίες και στοιχεία νομίμως ληπτέα υπ'Α όψιν κατά την έρευνα της συνδρομής των προϋποθέσεων χαρακτηρισμού μιας τρίτης χώρας ως ασφαλούς (βλ. ανωτέρω σκέψεις 45 και 46).

59. Επειδή, η Επιτροπή Προσφυγών, αφού έκρινε ότι η παρεχόμενη από την Τουρκία «προσωρινή προστασία» πληροί κατ'Α αρχήν το ανωτέρω κριτήριο ε', εφ'Α όσον συνιστά «προστασία σύμφωνα με την Σύμβαση της Γενεύης», απέρριψε εν τέλει τους σχετικούς με την (μη) συνδρομή του ως άνω κριτηρίου ισχυρισμούς της προδικαστικής προσφυγής, λαμβάνοντας υπ'Α όψιν ότι ο αιτών δεν ισχυρίσθηκε ότι, εν όψει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περίπτωσης του, η παρεχόμενη σε αυτόν προστασία δεν θα είναι ισοδύναμη προς την προβλεπόμενη από την εν λόγω διεθνή σύμβαση. Είναι δε νόμιμη και ως προς το σκέλος της αυτό η αιτιολογία της προσβαλλομένης, δεδομένου ότι μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα εν όψει της προστασίας που παρέχεται στον «συγκεκριμένο» εκάστοτε αιτούντα (βλ. ανωτέρω σκέψη 39). Κατά συνέπεια, είναι απορριπτέες και οι προβαλλόμενες με τον ίδιο λόγο ακυρώσεως αιτιάσεις περί του αντιθέτου.

60. Επειδή, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στις προηγούμενες σκέψεις 35 έως και 59, είναι απορριπτέοι, στο σύνολό τους, οι λόγοι ακυρώσεως με τους οποίους πλήττεται, ως μη νομίμως και ανεπαρκώς αιτιολογημένη, η προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής Προσφυγών, κατά το μέρος που έγινε με την πράξη αυτή δεκτή η συνδρομή στην περίπτωση του αιτούντος των κριτηρίων α' έως ε' του άρθρου 56 παρ. 1 του ν. 4375/2016 (38 παρ. 1 περ. α' - ε' οδηγίας 2013/32/ΕΕ). Μειοψήφησαν ο Αντιπρόεδρος Χρ. Ράμμος και ο Σύμβουλος Ι. Μαντζουράνης, οι οποίοι υποστήριξαν ότι η τέταρτη προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής Προσφυγών είναι νομικώς πλημμελής ως προς το κατά τα ανωτέρω σκέλος της και πρέπει, ως εκ τούτου, να ακυρωθεί, κατά τα βασίμως προβαλλόμενα. Ειδικότερα, κατά την γνώμη αυτή, το άρθρο 78 παρ. 1 της ΣΛΕΕ ορίζει ότι η κοινή πολιτική της

Ευρωπαϊκής Ένωσης στους τομείς, μεταξύ άλλων, του ασύλου και της επικουρικής προστασίας, «πρέπει να συνάδει με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και με το Πρωτόκολλο της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων, καθώς και με άλλες διεθνείς συμβάσεις» (βλ. σκέψη 7 της παρούσης αποφάσεως). Όπως δε έχει κριθεί (μεταξύ άλλων, ΔΕΕ, απόφαση της 8.5.2014, C-604/12, H.N. κατά Minister for Justice, Equality and Law Reform, Ireland, Attorney General, σκέψεις 27 και 28), «η Σύμβαση της Γενεύης αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του διεθνούς δικαίου περί προστασίας των προσφύγων» και «ως εκ τούτου, οι διατάξεις των οδηγιών [που συγκροτούν το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου] πρέπει να ερμηνεύονται με γνώμονα την εν γένει οικονομία και [τους σκοπούς τους], τηρουμένων της εν λόγω Συμβάσεως και των λοιπών Συνθηκών που διαλαμβάνονται στο άρθρο 78, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ» (βλ. και σκέψη 13 της παρούσης αποφάσεως). Τούτων παρέπεται ότι η Τουρκία δεν πληροί το κριτήριο ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 38 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ («[να] υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και, στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης», βλ. και άρθρο 56 παρ. 1 περ. ε' του ν. 4375/2016) i. εφ'Α όσον η νομοθεσία της δεν χορηγεί στους αλλοδαπούς συριακής καταγωγής την δυνατότητα να ζητήσουν το καθεστώς του πρόσφυγα εν όψει του γεωγραφικού περιορισμού, υπό τον οποίο η Τουρκική Δημοκρατία υπέγραψε την Σύμβαση της Γενεύης, κατά τα εκτιθέμενα στην σκέψη 9 της παρούσης αποφάσεως, ii. το καθεστώς «προσωρινής προστασίας» που προβλέπει η τουρκική νομοθεσία για τους Σύρους αιτούντες διεθνή προστασία δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά «προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης», εφ'Α όσον πρόκειται, κατά τα εκτεθέντα στις προηγούμενες σκέψεις, για μαζικό, μη εξατομικευμένο και άρσιμο ανά πάσα στιγμή με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου καθεστώς, το οποίο μάλιστα δεν αναγνωρίζει στους δικαιούχους του όλα τα δικαιώματα και ευεργετήματα που προβλέπονται από την Σύμβαση της Γενεύης για τους πρόσφυγες (ανωτέρω σκέψη 11). Περαιτέρω, κατά την γνώμη του Αντιπροέδρου Χρ. Ράμμου, η κρίση της Ανεξάρτητης Αρχής Προσφυγών, ότι η Τουρκία καλύπτει τις προϋποθέσεις της ασφαλούς τρίτης χώρας, ως παρέχουσα τις εγγυήσεις τηρήσεως της αρχής της μη επαναπροώθησης και της χορηγήσεως εκ μέρους της προστασίας σύμφωνης με την σύμβαση της Γενεύης, όπως αυτή αποτυπώθηκε στην τέταρτη προσβαλλόμενη απόφαση, στηρίχθηκε κυρίως στα εξής στοιχεία: α) στο νομικό πλαίσιο της Τουρκίας το σχετικό με το καθεστώς προστασίας σε Σύρους και μη (παράγραφος 9 της προσβαλλομένης), β) σε επιστολές της 12.4.2016 και 24.4.2016 του Πρέσβη της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Τουρκίας στην ΕΕ προς τον Ματίας Ρούτε, Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στις οποίες είχαν παρασχεθεί σχετικές διαβεβαιώσεις (παράγραφος 10 της προσβαλλομένης), γ) σε επιστολή της 5.5.2016 του εν λόγω Γενικού Διευθυντή, προς τον Έλληνα Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής, στην οποία αναφέρεται ότι, ύστερα από την πιο πάνω νομοθεσία και τις διαβεβαιώσεις του Τούρκου Πρέσβη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπιστώνει ότι η Τουρκία έχει δεσμευτεί να τηρήσει τις υποχρεώσεις της, που απορρέουν από την Δήλωση ΕΕ-Τουρκίας της 18.3.2016 (παράγραφος 11 προσβαλλομένης), δ) σε επιστολή της 29.7.2016 του Επιτρόπου Μετανάστευσης της ΕΕ προς τον Έλληνα Αναπληρωτή Υπουργό Μετανάστευσης, στην οποία αναφέρεται ότι με βάση την πιο πάνω νομοθεσία και τις διαβεβαιώσεις η Επιτροπή εξακολουθεί να θεωρεί ότι η Τουρκία παρέχει επαρκή προστασία στους Σύρους υπηκόους (παράγραφος 12 της προσβαλλομένης), ε) σε επιστολή της 4.5.2016 της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες προς τον Έλληνα Αναπληρωτή Υπουργό Μετανάστευσης, στην οποία εα) περιγράφεται ο Κανονισμός Προσωρινής Προστασίας της Τουρκίας και εβ) εκτιμάται ότι ο Κανονισμός αυτός παρέχει επαρκή προστασία ενόψει και των διαβεβαιώσεων, που η Τουρκία παρέσχε στην ΕΕ (παράγραφος 13 της προσβαλλομένης) και στ) σε επιστολή της 9.6.2016 και πάλι της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες, στην οποία οποία γίνεται αναφορά σε μια περίπτωση, όπου 18 Σύροι επέστρεψαν οικειοθελώς στην Τουρκία από την Ελλάδα, μέσω της διαδικασίας επιστροφών, όπως υλοποιούνται από τις ελληνικές αρχές και φιλοξενήθηκαν σε κέντρο υποδοχής της Τουρκίας, εξ αυτών δε 7 ξεκίνησαν τις διαδικασίες προεγγραφής τους για την χορήγηση σε αυτούς καθεστώτος προσωρινής προστασίας, ενώ οι υπόλοιποι 11 επέστρεψαν ή στην Συρία ή στον Λίβανο (ομοίως παράγραφος 13). Η κρίση όμως αυτή της Ανεξάρτητης Αρχής Προσφυγών αιτιολογείται πλημμελώς και τούτο για τους εξής λόγους: Συνιστά γεγονός πασιδηλό πλέον ότι στην Τουρκία κατά τα τελευταία έτη ειδικά δε κατά το έτος 2016, τόσο προ όσο και κυρίως μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα της 15.7.2016 (το οποίο προηγήθηκε χρονικά τόσο της ημερομηνίας υποβολής αιτήματος χορηγήσεως ασύλου από τον αιτούντα -4.8.2016- όσο και της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως), κυριαρχεί ένα αυταρχικό καθεστώς, στο οποίο καταπατώνται ανοικτά όλα τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες, στο οποίο έχει καταλυθεί η δικαστική ανεξαρτησία, η ελευθερία του λόγου και του τύπου και δεν εφαρμόζονται οι εγγυήσεις του

κράτους δικαίου για τους διαφωνούντες με το καθεστώς αυτό. Εκ τούτου παρέπεται ότι οι διαβεβαιώσεις των διπλωματικών οργάνων της χώρας αυτής, εντεταγμένων στην διοικητική ιεραρχία του εν λόγω καθεστώτος, σε ό,τι μάλιστα αφορά την εκ μέρους τους μεταχείριση ευπαθών ομάδων, όπως είναι οι πρόσφυγες εκ Συρίας, οι οποίοι ως διαφυγόντες από την χώρα τους δεν τυγχάνουν καμίας προστασίας από τις διπλωματικές και προξενικές αρχές αυτής, η οποία κυβερνάται από ανοικτά δικτατορικό καθεστώς και ευρίσκεται σε μακρόχρονο εμφύλιο πόλεμο, δεν έχουν καμία απολύτως αξιοπιστία. Τούτο δε ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν τόσο η οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, όσο και ο νόμος 4375/2016 δεν αρκούνται σε ένα οποιοδήποτε καθεστώς προστασίας, αλλά απαιτούν το υψηλότερο δυνατό επίπεδο προστασίας («σύμφωνα με την σύμβαση της Γενεύης», όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται και στα δύο εν λόγω νομοθετήματα). Επομένως, η εκδούσα την προσβαλλόμενη απόφαση Αρχή δεν μπορούσε να στηριχθεί στις επιστολές της 12.4.2016 και 24.4.2016 του Πρέσβη της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Τουρκίας στην ΕΕ προς τον Ματίας Ρούτε, Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά ούτε και στις επιστολές α) της 5.5.2016 του εν λόγω Γενικού Διευθυντή, προς τον Έλληνα Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής β) της 29.7.2016 του Επιτρόπου Μετανάστευσης της ΕΕ προς τον Έλληνα Αναπληρωτή Υπουργό Μετανάστευσης και γ) της 4.5.2016 της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες προς τον Έλληνα Αναπληρωτή Υπουργό Μετανάστευσης οι οποίες στηρίζονται όλες σε ό,τι αφορά τις διαπιστώσεις τους για τα εφαρμοζόμενα στην Τουρκία στις διαβεβαιώσεις που περιέχονται στις προαναφερθείσες επιστολές του Τούρκου Πρέσβη, οργάνου της Τουρκικής Κυβερνήσεως. Περαιτέρω, σημασία δεν έχει η προστατευτική νομοθεσία μιας χώρας, αλλά το αν και πως αυτή εφαρμόζεται στην πράξη. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο και μάλιστα σε κάθε περίπτωση, όταν πρόκειται για χώρα, όπως η Τουρκία, στην οποία έχει καταλυθεί πλήρως το Κράτος Δικαίου. Επομένως μόνη η αναφορά και παράθεση της σχετικής τουρκικής νομοθεσίας, χωρίς παράλληλη έρευνα, με συλλογή στοιχείων από δημοσιευμένες αναφορές ανεξαρτήτων προξενικών αρχών, δημοσιογράφων και ανεξαρτήτων μη κυβερνητικών οργανώσεων, για το πως η νομοθεσία αυτή πράγματι εφαρμόζεται, δεν μπορούσε να στηρίξει την κρίση της Ανεξάρτητης Αρχής Προσφυγών. Τέλος την κρίση αυτή δεν μπορούσε να στηρίξει μόνη ούτε η παραπομπή εκ μέρους της εν λόγω Ανεξάρτητης Αρχής στα αναφερόμενα στην από 9.6.2016 επιστολή της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες, στην οποία γίνεται αναφορά σε ένα μόνο περιστατικό μιας ομάδας εκ 18 προσφύγων εκ Συρίας, από τους οποίους μάλιστα πάνω από τους μισούς προτίμησαν να εγκαταλείψουν την Τουρκία και να επιστρέψουν στην χώρα τους, στην οποία εξακολουθεί να σοβεί εμφύλια σύρραξη και να διαπράττονται αγριότητες. Εν όψει των προεκτεθέντων η Ανεξάρτητη Αρχή Προσφυγών όφειλε, εκτός από την δική της έρευνα για το πως εφαρμόζεται επί του εδάφους η τουρκική νομοθεσία για την προστασία των προσφύγων, να εκτιμήσει και αντιμετωπίσει με ειδικότερη αιτιολογία τους ισχυρισμούς του αιτούντος, τους σχετικούς για τα εφαρμοζόμενα γενικώς στις περιπτώσεις των προσφύγων εκ Συρίας στην Τουρκία.

61. Επειδή, με την παρ. 1 περ. στ' του άρθρου 56 του ν. 4375/2016 ο νομοθέτης προέβλεψε ως κριτήριο για να θεωρηθεί μία χώρα ως ασφαλής τρίτη χώρα, ο αιτών να έχει σύνδεσμο με την εν λόγω τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο να μεταβεί σε αυτή. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, η διέλευση του αιτούντος από τρίτη χώρα μπορεί, σε συνδυασμό με συγκεκριμένες περιστάσεις που τον αφορούν (όπως, μεταξύ άλλων, ο χρόνος παραμονής του σε αυτή ή το γεγονός ότι η χώρα αυτή βρίσκεται πλησίον της χώρας καταγωγής του), να θεωρηθεί ως σύνδεσμος του αιτούντος με την τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν αντικειμενικά εύλογο για αυτόν να μεταβεί στην εν λόγω χώρα.

62. Επειδή, κατά τα γενόμενα δεκτά με την προσβαλλόμενη πράξη (παρ. 6), «εν όψει ... της προσωπικής κατάστασης του [εκάστοτε] αιτούντος πρέπει να [ερευνάται] αν συντρέχει στην περίπτωση του οιοσδήποτε "σύνδεσμος" με την εν λόγω τρίτη χώρα, υπό την έννοια να υφίσταται κάποιο συνδετικό στοιχείο προς αυτήν βάσει του οποίου να είναι εύλογο να μεταβεί σε αυτήν, χωρίς όμως να απαιτείται ο αιτών να έχει προηγουμένως δημιουργήσει στην τρίτη χώρα ισχυρές βιοτικές σχέσεις (οικογενειακές, οικονομικές κ.λπ.) και μία αξία προστασίας πραγματική κατάσταση ... Σε κάθε δε περίπτωση, πράξεις ή παραλείψεις του αιτούντος, που δεν αποβλέπουν στην οργάνωση της ζωής του στην τρίτη χώρα, για λόγους μη σχετιζόμενους προς φόβο δίωξης, εν όψει και του χρόνου που ο τελευταίος διέμεινε σε αυτήν, δεν μπορούν να αποκλείσουν την ύπαρξη συνδέσμου προς την τρίτη χώρα. Τούτο διότι αν ήθελε γίνει δεκτό το αντίθετο θα προσέκρουε στον ίδιο τον σκοπό της διεθνούς προστασίας των προσφύγων, που είναι η άμεση προστασία των τελευταίων από επικαλούμενες διώξεις στη χώρα καταγωγής τους και όχι στην παροχή δυνατότητας σε αυτούς να επιλέξουν ποιο από τα ευρωπαϊκά

κράτη θα τους παράσχει τις καλύτερες δυνατές συνθήκες προστασίας (asylum shopping) μετατρέποντάς τους κατά τούτο από πρόσωπα χρίζοντα διεθνούς προστασίας σε μετανάστες, ήτοι πρόσωπα που εγκαταλείπουν την χώρα καταγωγής τους προς αναζήτηση ενός καλύτερου επιπέδου διαβίωσης». Τους δε ισχυρισμούς του αιτούντος ότι στην περίπτωση του δεν υπήρχε «σύνδεσμος» με την Τουρκία, κατά την έννοια του νόμου, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο να μεταβεί στην χώρα αυτή, απέρριψε η Επιτροπή Προσφυγών, με την αιτιολογία ότι (παρ. 28 της προσβαλλόμενης): «ο [αιτών] διήλθε μέσω Τουρκίας στην Ελλάδα, στην οποία παρέμεινε για διάστημα 1,5 μήνα (όπως, ο ίδιος δήλωσε κατά τη διάρκεια της συνέντευξής του), ενώ, ήδη εκεί βρίσκονται, κατά δήλωσή του, ο θείος και η οικογένειά του. Τα ως άνω περιστατικά υποδηλώνουν την ύπαρξη συνδέσμου με τη Τουρκία, δοθέντος ότι δεν απαιτείται η δημιουργία ισχυρών βιοτικών σχέσεων και πραγματικής κατάστασης άξιας προστασίας προκειμένου να διαπιστωθεί η πλήρωση του κριτηρίου στ', ενώ, το γεγονός ότι ο ίδιος επέλεξε να μην αναζητήσει εργασία ή να οργανώσει με οποιονδήποτε άλλο τρόπο τη ζωή του, διότι είχε εξαρχής την πρόθεση να φθάσει στην Ελλάδα όχι για λόγους σχετιζόμενους με φόβο δίωξης στην Τουρκία αλλά για λόγους οικονομικούς, ανάγεται στην ελεύθερη βούλησή του και δεν μπορεί να αξιολογηθεί προκειμένου να αποκλεισθεί η ύπαρξη συνδέσμου με την εν λόγω χώρα». Η αιτιολογία αυτή είναι νόμιμη και επαρκής, απορριπτομένων ως αβασίμων των περί του αντιθέτου προβαλλομένων με την υπό κρίση αίτηση (λόγος ακυρώσεως Β8 σκέλος ε'), εφ'Α όσον η διέλευση του αιτούντος διεθνή προστασία από τρίτη χώρα σε συνδυασμό με την παραμονή του επί ενάμιση μήνα στην τρίτη αυτή χώρα και την γειννίαση της χώρας αυτής με την χώρα καταγωγής του, προϋποθέσεις, οι οποίες συντρέχουν εν προκειμένω, κατά τα γενόμενα δεκτά με την προσβαλλόμενη πράξη, στοιχειοθετούν, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις της παρούσης υποθέσεως, τον απαιτούμενο κατά νόμο σύνδεσμο, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για τον αιτούντα διεθνή προστασία αλλοδαπό ή ανιθαγενή να μεταβεί στην τρίτη αυτή χώρα, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στην προηγούμενη σκέψη. Μειοψήφησε ο Αντιπρόεδρος Χρ. Ράμμος, ο οποίος υποστήριξε την γνώμη ότι η απλή διέλευση του αιτούντος μέσω Τουρκίας, στην οποία παρέμεινε για διάστημα ενός και ημίσεος μόνον μηνός με σκοπό μάλιστα την περαιτέρω μετάβαση σε άλλη χώρα προς υποβολή αιτήματος χορηγήσεως πολιτικού ασύλου και μόνιμη εγκατάσταση σε αυτή (την άλλη) χώρα, δεν μπορεί να θεμελιώσει σύνδεσμο μεταξύ του αιτούντος και της Τουρκίας, εφ'Α όσον δεν υπήρξε και οικειοθελής παραμονή του αιτούντος στην χώρα αυτή για ορισμένο - σημαντικό, κατά τις περιστάσεις - χρόνο. Συνεπώς, σύμφωνα με την μειοψηφήσασα αυτή γνώμη, η προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής Προσφυγών δεν αιτιολογείται νομίμως καθ'Α ό μέρος αποδέχεται την συνδρομή του κριτηρίου στ' του άρθρου 56 παρ. 1 του ν. 4375/2016 στην περίπτωση του αιτούντος.

63. Επειδή, εν όψει των προπαρατεθέντων δεν καταλείπεται εύλογη αμφιβολία περί την έννοια του άρθρου 38 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ ή περί το κύρος ή την ερμηνεία πράξης οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, συνεπώς, δεν συντρέχει λόγος υποβολής προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 267 της ΣΛΕΕ, όπως ζητείται με την κρινόμενη αίτηση και τα κατατεθέντα από τον αιτούντα υπομνήματα. Μειοψήφησαν οι Αντιπρόεδροι Αθ. Ράντος και Χρ. Ράμμος και οι Σύμβουλοι Ι. Μαντζουράνης, Δ. Σκαλτσούνης, Μ. Γκορτζολίδου, Ευθ. Αντωνόπουλος, Π. Καρλή, Μ. Παπαδοπούλου, Εμμ. Κουσιουρής, Β. Αναγνωστοπούλου – Σαρρή, Ηλ. Μάζος, Θ. Τζοβαρίδου, με την γνώμη των οποίων συντάχθηκε και ο Πάρεδρος Χρ. Λιάκουρας. Κατά την γνώμη αυτή, όπως έχει παγίως κριθεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. ενδεικτικά μεταξύ άλλων ήδη την απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων -ΔΕΚ – της 6.10.1982, C-213/81, Srl CILFIT), το άρθρο 177, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ (άρθρο 234, τρίτο εδάφιο, ΣυνθΕΚ και ήδη 267, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ) πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ένα δικαστήριο, οι αποφάσεις του οποίου δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, οφείλει, όταν ανακύπτει ενώπιόν του ζήτημα δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να τηρεί την υποχρέωσή του προς παραπομπή, εκτός αν διαπιστωθεί ότι η οικεία διάταξη του ευρωπαϊκού δικαίου έχει ήδη ερμηνευθεί από το Δικαστήριο ή ότι η ορθή εφαρμογή του ευρωπαϊκού δικαίου παρίσταται τόσο προφανής, ώστε να μην αφήνει περιθώριο για καμία εύλογη αμφιβολία. Στην προκειμένη περίπτωση η ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 38 («έννοια των ασφαλών τρίτων χωρών») της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 («σχετικά με κοινές διαδικασίες για την χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας») δεν είναι απηλλαγμένη ευλόγων αμφιβολιών. Ανακύπτουν ειδικότερα τέτοιες αμφιβολίες, προς άρση των οποίων πρέπει να πρέπει να παραπεμφθούν στο ΔΕΕ τα ζητήματα: α. Έχει το άρθρο 38 παρ. 1 (και ιδίως η περίπτωση ε') της οδηγίας 2013/32/ΕΕ την έννοια ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί μια τρίτη χώρα ως ασφαλής για μόνο τον λόγο ότι έχει υπογράψει την Διεθνή Σύμβαση της Γενεύης περί της Νομικής Καταστάσεως των

Προσφύγων με τον γεωγραφικό περιορισμό, ότι έχει αναλάβει υποχρέωση παροχής προστασίας σε πρόσωπα που έχουν φόβο δίωξης «συνεπεία γεγονότων επελθόντων εν Ευρώπη»; β. Υπό την εκδοχή ότι δεν αποκλείεται να χαρακτηριστεί ως ασφαλής κατά την έννοια του άρθρου 38 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ τρίτη χώρα, η οποία έχει υπογράψει την Σύμβαση της Γενεύης με τον ως άνω γεωγραφικό περιορισμό, έχει η ίδια διάταξη της οδηγίας την έννοια ότι μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα εκείνη, η νομοθεσία της οποίας προβλέπει την υπαγωγή των αιτούντων διεθνή προστασία αλλοδαπών σε καθεστώς «προσωρινής προστασίας», i. το οποίο χορηγείται μαζικά, χωρίς αυτοτελή κρίση εκάστης ατομικής περιπτώσεως, και αποκλείει την υπαγωγή του αλλοδαπού που έχει υπαχθεί στο καθεστώς αυτό σε άλλο καθεστώς προστασίας (όπως το καθεστώς του πρόσφυγα ή της επικουρικής προστασίας) και ii. το οποίο, σύμφωνα με την νομοθεσία της χώρας αυτής, μπορεί να τερματισθεί με γενικής ισχύος απόφαση κυβερνητικού οργάνου, προβλέπεται δε ότι στην περίπτωση αυτή μπορεί να αποφασισθεί είτε η παροχή άλλου προστατευτικού καθεστώτος είτε η επιστροφή των αλλοδαπών, στους οποίους είχε προηγουμένως χορηγηθεί προσωρινή προστασία, στις χώρες καταγωγής τους; γ. Επιβάλλεται, προκειμένου να χαρακτηριστεί μια χώρα ως ασφαλής τρίτη χώρα κατά την έννοια του άρθρου 38 παρ.1 (και ιδίως της περίπτωσης ε') της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, να αναγνωρίζονται από την νομοθεσία της και να προστατεύονται στην πράξη όλα τα δικαιώματα και ευεργετήματα που παρέχονται στους πρόσφυγες κατά την Σύμβαση της Γενεύης (άρθρα 3 – 34), ή αρκεί η αναγνώριση και πραγματική προστασία ορισμένων μόνο δικαιωμάτων και ευεργετημάτων και ποίων; δ. Έχει την έννοια το άρθρο 38 παρ. 2 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ ότι αντίκειται σε διοικητική πρακτική κράτους μέλους, κατά την οποία η διέλευση αλλοδαπού από τρίτη χώρα, σε συνδυασμό με τις συγκεκριμένες περιστάσεις που τον αφορούν (όπως, μεταξύ άλλων, ο χρόνος παραμονής του σε αυτή ή το γεγονός ότι η χώρα αυτή βρίσκεται πλησίον της χώρας καταγωγής του), μπορεί να θεωρηθεί ως «σύνδεσμος» του αλλοδαπού με την τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν αντικειμενικά εύλογο για αυτόν να μεταβεί στην εν λόγω χώρα. Το ότι δε ανακύπτουν εύλογες ερμηνευτικές αμφιβολίες ως προς τα ζητήματα αυτά προκύπτει από το γεγονός ότι διατυπώθηκαν μειοψηφίες ενός Αντιπροέδρου και ενός Συμβούλου ως προς αυτά καθώς και από το γεγονός ότι δώδεκα μέλη με αποφασιστική ψήφο του Δικαστηρίου, διαπιστώσαντα την ύπαρξη των αμφιβολιών αυτών, ετάχθησαν υπέρ της διατυπώσεως προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 267, τρίτο εδάφιο της ΣΛΕΕ. Κατά την ειδικότερη δε γνώμη του Αντιπροέδρου Χρ. Ράμμου, δεδομένου, περαιτέρω, και του ότι οι αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα, η κατά πλειοψηφίαν ληφθείσα απόφαση να μη διατυπωθεί τελικώς προδικαστικό ερώτημα ως προς τα ανωτέρω ζητήματα, συνιστά παραβίαση του ως άνω άρθρου της Συνθήκης, είναι δε δυνατόν υπό προϋποθέσεις να γεννήσει αστική ευθύνη του Κράτους προς αποζημίωση (πρβλ. ΔΕΚ, απόφαση της 8.4.2003, C-224/01, Gerhard Köbler κατά Αυστρίας).

64. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Απορρίπτει την αίτηση,

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου, και

Επιβάλλει στον αιτούντα την δικαστική δαπάνη του Δημοσίου που ανέρχεται σε εννιακόσια είκοσι (920) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 19 και 31 Μαΐου καθώς και στις 12 Ιουνίου 2017 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 22ας Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους.

Ο Πρόεδρος Η Γραμματέας

Νικ. Σακελλαρίου Ελ. Γκίκα

Πρόεδρος : **Νικ. Σακελλαρίου**

Λήμματα : **Διεθνής προστασία προσφύγων ,Ασφαλής τρίτη χώρα**

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Δημοσίευση : **ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΔΣΑ**
